

Evanghelia după Marcu

Κατὰ Μάρκον

Interlinear Grec-Român

După textul bizantin – majoritar (Majority Text)

The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform

by Maurice A. Robinson and William G. Pierpont

Editura Fundției Lampadarul de Aur

2019

Alfabetul grecesc

Semn	Denumire	Grecește	Pronunția
A, α	Alpha	ἄλφα	a
B, β	Beta	βῆτα	b sau: v
Γ, γ	Gamma	γάμμα	g γκ = ng; γχ = nch, γξ = nx
Δ, δ	Delta	δέλτα	d
E, ε	Epsilon	ἔψιλόν	e
Z, ζ	Zeta	ζῆτα	z
H, η	Eta	ἦτα	ē sau: i
Θ, θ, θ	Theta	θῆτα	th
I, ι	Iota	ἰῶτα	i
K, κ	Kappa	κάππα	k [c]
Λ, λ	Lambda	λάμβδα	l
M, μ	My	μῦ	m
N, ν	Ny	νῦ	n
Ξ, ξ	Xi	ξῖ	x [ks], [gz]
O, ο	Omikron	ὀμικρόν	o
Π, π	Pi	πί	p
P, ρ	Rho	ῥῶ	r
Σ, σ, ς	Sigma	σίγμα	s
T, τ	Tau	ταῦ	t
Υ, υ	Ypsilon	ὑψιλόν	y, u
Φ, φ, φ	Phi	φῖ	f
X, χ	Chi	χῖ	ch
Ψ, ψ	Psi	ψῖ	ps
Ω, ω	Omega	ὀμέγα	o

Prescurtări

a.ms.	alte manuscrise
ebr.	ebraism
ex.	explicație
lit.	literal
par.	parafrizat

Textul cursiv este adăugat pentru înțeles, el nu este în text. S-a renunțat la scrierea cu majuscule la promumele divin; nu e vorba de lipsă de respect. Respectul cuvenit treuie să fie văzut în viața de zi cu zi a fiecărui creștin.

Evanghelia după Marcu

Κατὰ Μάρκον

Capitolul 1

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ
746 3588 2098 2424 5547 5207 3588
Începutul Evangheliei lui Isus Cristos, Fiul lui

θεοῦ;
2316

Dumnezeu;

2 Ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις, Ἰδοῦ, ἐγὼ ἀποστέλλω
5613 1125 1722 3588 4396^a 3708 1473 649
După cum este scris în profeți: Iată, eu trimit

τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν
3588 32 3450 4253 4383 4771 3739 2680 3588 3598
mesagerul meu înaintea feței tale, care îți va pregăti calea

σου ἔμπροσθέν σου. 3 Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε
4771 1715 4771^b 5456 994 1722 3588 2048 2090
ta înaintea ta. Voce a unuia care strigă în deșert: Pregătiți

τὴν ὁδὸν κυρίου; εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4 Ἐγένετο Ἰωάννης
3588 3598 2962^c 2117^d 4160 3588 5147 846 1096 2491
calea Domnului; drepte¹ faceți cărările sale. A venit Ioan

^a 1:2 a.ms. în profetul Isaia

^b 1:2 Mal. 3:1; Is.40:3

^c 1:3 în VT: lui Elohim, (Dumnezeu)

^d 1:3 nivelați, neteziți

βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεςιν
 907 1722 3588 2048 2532 2784 908 3341 1519 859
 botezând în desert și predicând botezul pocăinței spre iertarea

ἁμαρτιῶν. 5 Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα, καὶ
 266 2532 1607 4314 846 3956 3588 2449 5561^a 2532
 păcatelor. Și ieșeau la el toți cei ²Iudeei, ¹din țara și

οἱ Ἱεροσολυμίται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ
 3588 2415 2532 907 3956 1722 3588 2446 4215
 cei din Ierusalim și au fost botezați toți în ²Iordan ¹râul

ὕπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 6 Ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης
 5259 846 1843^b 3588 266 846 1510 1161 3588 2491
 de el, mărturisindu-și păcatele lor. ³era ¹Iar ²Ioan

ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν
 1746 2359 2574 2532 2223^c 1193 4012 3588
 îmbrăcat cu o haină din păr de cămilă și un brâu de piele în jurul

ὄσφυν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκριδας καὶ μέλι ἄγριον. 7 Καὶ ἐκήρυσσεν,
 3751^d 846 2532 2068 200 2532 3192 66 2532 2784
 taliei sale, și mânca lăcuste și miere sălbatică. Și el predica,

λέγων, Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ
 3004 2064 3588 2478 3450 3694 3450 3739
 zicând: ³vine ⁴cel care ⁵este mai puternic decât ⁶mine, ¹După ²mine căruia

οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ.
 3756 1510 2425^e 2955 3089 3588 2438 3588 5266 846
 nu sunt demn, aplecându-mă, să dezleg cureaua sandalelor sale.

^a 1:5 provincia

^b 1:5 recunoscându-și, confesându-și

^c 1:6 centură, cingătoare, curea

^d 1:6 în jurul regiunii lombare

^e 1:7 adecvat, potrivit, vrednic

8 Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι; αὐτὸς δὲ βαπτίσει
 1473 3303 907 4771 1722 5204 846 1161 907
 Eu într-adevăr, *v-am botezat pe voi în apă;* ²el ¹dar *vă va boteza*

ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
 4771 1722 4151 40^a
 pe voi în Spirit Sfânt.

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρετ
 2532 1096 1722 1565 3588 2250 2064 2424 575 3478
 Și a fost în ²acelea ¹zilele: ⁴a venit ³Isus din Nazaretul

τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. 10 Καὶ
 3588 1056 2532 907 5259 2491 1519 3588 2446 2532
 Galileii și a fost botezat de Ioan în Iordan. Și

εὐθέως ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανούς,
 2112 305 575 3588 5204 3708 4977^b 3588 3772
 imediat, ieșind din apă, a văzut despărțindu-se cerurile,

καὶ τὸ πνεῦμα ὡσεὶ περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν; 11 καὶ φωνή
 2532 3588 4151 5616 4058 2597 1909 846 2532 5456
 și Spiritul ca un porumbel coborându-se peste el; și o voce

ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν, Σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ
 1096^c 1537 3588 3772 4771 1510 3588 5207 3450 3588 27 1722 3739
 a apărut din ceruri: Tu ești Fiul meu cel iubit, în care

εὐδόκησα.

2106^d

mi-am găsit desfătarea.

^a 1:8 aici nearticulat: în puterea Spiritului – dacă este articulat: în persoana Spiritului

^b 1:10 a se despica, a se sfășia, a se rupe

^c 1:11 a avut loc, s-a făcut

^d 1:11 a găsi o satisfacție deplină; culmea fericirii.

12 Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. **13** Καὶ

2532 2112 3588 4151 846 1544^a 1519 3588 2048 2532

Și imediat Spiritul pe el l-a mânat în deșert. Și

ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ

1510 1563 1722 3588 2048 2250 5062 3985^b 5259 3588

a fost acolo în deșert ²de zile, ¹patruzeci fiind tentat de

Σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν

4567 2532 1510 3326 3588 2342 2532 3588 32 1247

Satana, și era cu animalele sălbatice, și îngerii îi slujeau

αὐτῷ.

846

lui.

14 Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς

3326 1161 3588 3860 3588 2491 2064 3588 2424

²după ce ¹Dar a fost arestat Ioan, a venit Isus

εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρῦσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ,

1519 3588 1056 2784 3588 2098 3588 932 3588 2316

în Galileea, predicând Evanghelia regatului lui Dumnezeu,

15 καὶ λέγων ὅτι Πεπληρωται ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ

2532 3004 3754 4137 3588 2540 2532 1448 3588 932 3588

și zicând : S-a împlinit timpul, și s-a apropiat regatul lui

θεοῦ; μετανοεῖτε, καὶ πιστεῦετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

2316 3340 2532 4100 1722 3588 2098

Dumnezeu; pocăiți-vă, și credeți în Evanghelia.

^a 1:12 l-a silit afară

^b 1:13 a pune la încercare sau la o probă pe cineva sau sentimentele, caracterul cuiva.

16 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν

4043 1161 3844 3588 2281 3588 1056 3708

²mergând ¹Dar de-a lungul mării Galileii a văzut

Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τοῦ Σίμωνος βάλλοντας

4613 2532 406 3588 80 846 3588 4613 906

pe Simon și pe Andrei fratele lui, Simon, aruncând

ἀμφίβληστρον ἐν τῇ θαλάσῃ; ἦσαν γὰρ ἄλιεῖς. 17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς

293 1722 3588 2281 1510 1063 231 2532 3004 846

o plasă în mare; ²erau ¹căci pescari. Și ²le-a zis ³lor:

ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἄλιεῖς

3588 2424 1205 3694 3450 2532 4160 4771 1096 231

¹Isus Veniți după mine, și voi face pe voi să deveniți pescari

ἀνθρώπων. 18 Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ.

444 2532 2112 863 3588 1350 846 190 846

de oameni. Și ²imediat ¹lăsând plasele lor, l-au urmat pe el.

19 Καὶ προβάς ἐκεῖθεν ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ

2532 4260 1564 3641 3708 2385 3588 3588

Și mergând mai departe de acolo puțin, a văzut pe Iacov cel a lui

Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ

2199 2532 2491 3588 80 846 2532 846 1722 3588 4143

Zebedei, și Ioan, fratele lui, și ei erau în barcă

καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. 20 Καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς; καὶ ἀφέντες

2675^a 3588 1350 2532 2112 2564 846 2532 863

reparând plasele. Și imediat i-a chemat pe ei; și lăsând

^a 1:19 sau: pregătind

τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθιωτῶν ἀπηλθὼν
 3588 3962 846 2199 1722 3588 4143 3326 3588 3411^a 565
 pe tatăl lor Zebedei în barcă cu zilierii au plecat

ὀπίσω αὐτοῦ.

3694 846
 după el.

21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναοῦμ; καὶ εὐθέως τοῖς σάββασι
 2532 1531 1519 2584 2532 2112 3588 4521
 Și ei intră în Capernaum; și imediat în sabat

εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐδίδασκεν. **22** Καὶ ἐξεπλήσσαντο ἐπὶ
 1525 1519 3588 4864 1321 2532 1605 1909
 intrând în sinagogă, îi învăța. Și erau adânc impresionați de

τῆ διδαχῆ αὐτοῦ; ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων,
 3588 1322 846 1510 1063 1321 846 5613 1849 2192^b
 doctrina lui; ²era ¹căci, învățându-i pe ei, ca ²autoritate, ¹având

καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. **23** Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος
 2532 3756 5613 3588 1122 2532 1510 1722 3588 4864 846 444
 și nu ca scribii. Și era în sinagoga lor un om

ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξεν, **24** λέγων, Ἦε, τί ἡμῖν
 1722 4151 169^c 2532 349 3004 1436^d 5101 1473
 posedat de un spirit necurat, și el exclama, zicând: Ha! Ce nouă

καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρινέ; Ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς? Οἶδά σε τίς εἶ,
 2532 4771^e 2424 3479 2064 622 1473 1492 4771 5101 1510
 și ție, Isus Nazarinene? Ai venit să ne pierzi pe noi? ²știu ¹Te cine ești:

^a 1:20 cei tocmiți

^b 1:22 sens: el era învățător cu autoritate

^c 1:23 sau: imoral

^d 1:24 exclamație de surpriză, de consternare sau indignare.

^e 1:24 locuțiune: Ce avem noi de-a face cu tine! Ce vrei de la noi?

ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. **25** Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων,
 3588 40 3588 2316 2532 2008^a 846 3588 2424 3004
 Sfântul lui Dumnezeu. Și l-a muștrătat pe el Isus, zicând:

Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. **26** Καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα
 5392^b 2532 1831 1537 846 2532 4682 846 3588 4151
 Amuțeste, și ieși din el. Și scuturându-l pe el spiritul

τὸ ἀκάθαρτον καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. **27** Καὶ
 3588 169 2532 2896 5456 3173 1831 1537 846 2532
 necurat și strigând cu voce tare, a ieșit din el. Și

ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς ἑαυτούς, λέγοντας, Τί ἐστίν
 2284^c 3956 5620 4802 4314 1438 3004 5101 1510
 erau înspăimântați toți, așa că discutau între ei înseși, zicând: Ce este

τοῦτο? Τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς
 5124 5101 3588 1322 3588 2537 3778 3754 2596 1849 2532 3588
 aceasta? Ce este doctrina ²nouă, ¹aceasta căci cu autoritate ²și

πνεύμασιν τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ? **28** Ἐξῆλθεν
 4151 3588 169 2004 2532 5219 846 1831
³spiritelor ⁴celor ⁵necurate, ¹ordonă și ele ascultă de el? ²a ieșit

δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθύς εἰς ὅλην τὴν περιχώρον τῆς Γαλιλαίας.
 1161 3588 189 846 2112^d 1519 3650 3588 4066 3588 1056
¹Dar vestea despre el imediat în toate împrejurimile Galileii.

29 Καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξεληθόντες, ἦλθον εἰς τὴν
 2532 2112 1537 3588 4864 1831 2064 1519 3588
 Și ²imediat ³din ⁴sinagogă, ¹ieșind au intrat în

^a 1:25 l-a pus sub controlul său divin, ordonând o comandă irezistibilă.

^b 1:25 a pierde facultatea de a vorbi; a deveni mut

^c 1:27 cutremurat, înflorat, îngrozit

^d 1:28 a.ms. adaugă: pretutindeni

οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. **30** Ἡ δὲ
 3614 4613 2532 406 3326 2385 2532 2491 3588 1161
 casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacov și cu Ioan. Dar

πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ
 3994 4613 2621^a 4445 2532 2112 3004 846
 soacra lui Simon stătea la pat, având febră, și imediat i-au zis lui

περὶ αὐτῆς; **31** καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτήν, κρατήσας τῆς χειρὸς
 4012 846 2532 4334 1453 846 2902 3588 5495
 despre ea; și apropiindu-se, a ridicat-o pe ea, apucând mâna

αὐτῆς; καὶ ἀφῆκεν αὐτήν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς.
 846 2532 863 846 3588 4446 2112 2532 1247 846
 ei; și ²a lăsat-o ³pe ea ⁴febra, ¹imediat și ea le slujea lor.

32 Ὁφίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδω ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς
 3798 1161 1096 3753 1416 3588 2246 5342 4314
³seară, ¹Dar ²facându-se când asfințise soarele, au adus la

αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαμονιζομένους; **33** καὶ ἡ
 846 3956 3588 2560 2192 2532 3588 1139^b 2532 3588
 el pe toți cei ²bolnavi ¹fiind și pe cei demonizați; și

πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν πρὸς τὴν θύραν. **34** Καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς
 4172 3650 1996 1510 4314 3588 2374 2532 2323 4183
²orașul ¹tot ⁴adunată ³era la ușă. Și el a vindecat pe mulți

κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, καὶ
 2560 2192 4164 3554 2532 1140 4183 1544 2532
²suferințe ¹care aveau de diferite boli, și ³demoni, ²mulți ¹a exorcizat și

^a 1:30 zăcea, sta culcat

^b 1:32 posedați de demoni

οὐκ ἤφειν λαλεῖν τὰ δαμόνια, ὅτι ἤδεισαν αὐτόν.
 3756 863 2980 3588 1140 3754 1492 846
 nu permitea ²să vorbească, ¹demonilor pentru că *îl* cunosteau pe el.

35 Καὶ πρῶτ' ἐννυχόν λῖαν ἀναστὰς
 2532 4404 1773 3029 450
 Și *dimineața* devreme, fiind întuneric complet, el s-a sculat,

ἐξῆλθεν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κακεῖ προσήχετο. **36** Καὶ
 1831 2532 565 1519 2048 5117 2546 4336 2532
 a ieșit, și a plecat într- ²singuratic, ¹un loc și acolo se ruga. Și

κατεδίωξαν αὐτόν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; **37** καὶ εὐρόντες αὐτόν
 2614 846 3588 4613 2532 3588 3326 846 2532 2147 846
 a alergat după el Simon și cei cu el; și găsindu-l pe el

λέγουσιν αὐτῷ ὅτι Πάντες σε ζητοῦσιν. **38** Καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἔγωμεν
 3004 846 3754 3956 4771 2212 2532 3004 846 71^a
i-au zis lui : Toți te caută. Și el *le*-a zis lor: Să mergem

εἰς τὰς ἐχομένας κομποπόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξω; εἰς τοῦτο
 1519 3588 2192 2969^b 2443 2532 1563 2784 1519 3778
 în ²învocate, ¹localități ³ca ⁵și ⁶acolo; ⁴să predic ⁸pentru ⁹aceasta

γὰρ ἐξελήλυθα. **39** Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς
 1063 1831 2532 1510 2784 1722 3588 4864 846 1519
⁷căci am ieșit. Și el era predicând în sinagogile lor în

ὄλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαμόνια ἐκβάλλων.
 3650 3588 1056 2532 3588 1140 1544
 toată Galileea, și ²demonii. ¹exorcizând

^a 1:38 a.ms adaugă: altundeva

^b 1:38 sau: comunele

40	Καὶ	ἔρχεται	πρὸς	αὐτὸν	λεπρός,	παρακαλῶν	αὐτὸν	καὶ	
2532	2064	4314	846	3015	3870	846	2532		
	ῤ	vine	la	el	un lepros,	rugându-l	pe el	ῥ	
γονυπετῶν	αὐτόν,	καὶ	λέγων	αὐτῷ	ὅτι	Ἐὰν	θέλης,	δύνασαι	
1120	846	2532	3004	846	3754	1437	2309	1410	
îngenunchind	înaintea lui,	ῥ	zicându-i	lui	:	Dacă	vrei,	poți	
με	καθαρίσαι.	41	Ὁ	δὲ	Ἰησοῦς	σπλαγχνισθεὶς,	ἐκτείνας	τὴν	
1473	251 ^a	3588	1161	2424	4697 ^b	1614	3588		
pe mine	să mă cureți.		Dar	Isus	având compasiune,	a întins			
χειρα,	ἤψατο	αὐτοῦ,	καὶ	λέγει	αὐτῷ,	Θέλω,	καθαρίσθητι.	42	Καὶ
5495	680	846	2532	3004	846	2309	2511	2532	
mâna,	l-a atins	pe el,	ῥ	a zis	lui:	Vreau,	fii curățit.	ῤ	
εἰπόντος	αὐτοῦ	εὐθέως	ἀπῆλθεν	ἀπ'	αὐτοῦ	ἡ	λέπρα,	καὶ	
3004	846	2112	565 ^c	575	846	3588	3014	2532	
² pe când vorbea	³ el,	¹ imediat,	a dispărut	de la	el	lepra,	ῥ		
ἐκαθαρίσθη.	43	Καὶ	ἐμβρωησάμενος	αὐτῷ,	εὐθέως	ἐξέβαλεν			
2511	2532	1690 ^d	846	2112	1544				
a fost curățit.	ῤ	ordonându-i	cu strictețe	lui,	imediat	l-a scos afară			
αὐτόν,	44	καὶ	λέγει	αὐτῷ,	Ὅρα,	μηδενὶ	μηδὲν	εἴπης;	ἀλλ' ὕπαγε,
846	2532	3004	846	3708 ^e	3367	3367	3004	235	5217
pe el,	ῥ	i-a zis	lui:	Vezi,	² nimănu	³ nimic;	¹ nu spune	ci	pleacă,
σεαυτὸν	δειξον	τῷ	ἱερεῖ,	καὶ	προσένεγκε	περὶ	τοῦ	καθαρισμοῦ	σου
4572	1166	3588	2409	2532	4374 ^f	4012	3588	2512	4771
² pe tine	¹ arată-te	preotului,	ῥ	sacrifică	pentru	curățirea	ta		

^a 1:40 sens: să mă vindeci^b 1:41 mișcat profund – a suferi împreună cu altcineva; a lua parte la suferința cuiva.^c 1:42 lit: a plecat, s-a retras^d 1:43 avertizare cu severitate^e 1:44 fii atent^f 1:44 du în dar

ἃ προσέταξεν Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 45 Ὁ δὲ ἐξεληθὼν
 3739 4367^a 3475^b 1519 3142 846 3588 1161 1831
 ceea ce a ordonat Moise, ²spre ³mărturie. ¹lor ²el, ¹Dar ieșind,

ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε
 756 2784 4183 2532 1310 3588 3056 5620
 a început să vestească foarte mult și să răspândească vestea, așa că

μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐν
 3371 846 1410 5320 1519 4172 1525 235 1854 1722
²nu mai ¹el ³putea ⁵în mod public ⁶în ⁷oraș, ⁴să intre ⁸ci ¹⁰afară ¹¹în

ἐρήμοις τόποις ἦν; καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.
 2048 5117 1510 2532 2064 4314 846 3836
¹³singurate; ¹²locuri ⁹era și veneau la el de pretutindeni.

Capitolul 2 1 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς Καπερναοῦμ δι' ἡμερῶν;
 2532 1525 3825 1519 2584 1223 2250
 Și intrând iarăși în Capernaum după câteva zile;

καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστιν. 2 Καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε
 2532 191 3754 1519 3624 1510 2532 2112 4863 4183 5620
 și s-a auzit că ²în ³casă. ¹este Și imediat sau adunat mulți, așa că

μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν; καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν
 3371 5562 3366 3588 4314 3588 2374 2532 2980 846 3588
 nu mai era spațiu nici înaintea usii; și el le vorbea lor

λόγον. 3 Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτόν, παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ
 3056 2532 2064 4314 846 3885 5342 142 5259
 cuvântul. Și au venit la el ²un paralytic, ¹aducând dus de

^a 1:44 a stabilit, a dispus, a prescris.

^b 1:44Lev. 14:1-32

τεσσαράρων. 4 Καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῶ διὰ τὸν ὄχλον,
 5064 2532 3361 1410 4331 846 1223 3588 3793
 patru *oamenii*. Şi nu putând să-*l* aducă la el din cauza mulţimii,

ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσιν τὸν
 648^a 3588 4721 3699 1510 2532 1846^b 5465 3588
 au descoperit acoperişul unde era el, şi spărgând au lăsat jos

κράββατον ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. 5 Ἴδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς
 2895 1909 3739 3588 3885 2621 3708 1161 3588 2424
 patul pe care ²paraliticul. ¹zăcea ²văzând ¹Dar Isus

τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ, Τέκνον, ἀφέρονταί σοι αἰ
 3588 4102 846 3004 3588 3885 5043 863 4771 3588
 credinţa lor a zis paraliticului: Copile, iertate sunt ţie

ἁμαρτία σου. 6 Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι,
 266 4771 1510 1161 5100 3588 1122 1563 2521^c
 păcatele tale. ²erau ¹Dar unii dintre scribi ²acolo, ¹şezând

καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, 7 Τί οὕτως οὕτως λαλεῖ
 2532 1260 1722 3588 2588 846 5101 3778 3779 2980
 şi cugetând în inimile lor: Ce ²acesta ³astfel ¹vorbeşte

βλασφημίας? Τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός?
 988 5101 1410 863 266 1487 3361^d 1520 3588 2316^e
 de blasfemii? Cine poate să ierte păcate dacă nu unul, Dumnezeu?

8 Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως αὐτοὶ
 2532 2112 1921^f 3588 2424 3588 4151 846 3754 3779 846
 Şi imediat cunoscând Isus în spiritul lui că aceasta ei

^a 2:4 înlăturat

^b 2:4 stratul de lut

^c 2:6 în exercitarea serviciului lor

^d 2:7 εἰ μὴ – decât

^e 2:7 Is. 43:25

^f 2:8 a cunoaşte deplin

διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς, Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν
 1260 1722 1438 3004 846 5101 5023 1260 1722
 cugetau în sine înseși, le-a zis lor: De ce ²aceasta ¹cugetați în

ταῖς καρδίαις ὑμῶν? **9** Τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ,
 3588 2588 4771 5101 1510 2123 3004 3588 3885
 inimile voastre? Ce este mai ușor, a spune paralticului:

Ἀφεώνταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, Ἔγειραι, καὶ ἄρον σου τὸν
 863 4771 3588 266 2228 3004 1453 2532 142 4771 3588
 Iertate îți sunt ție păcatele, sau a spune: Ridică-te, și ia-ți ²tău,

κράββατον, καὶ περιπάτει? **10** Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς
 2895 2532 4043 2443 1161 1492 3754 1849 2192 3588 5207
¹patul și umblă? ²ca ¹Dar să știți că autoritate are Fiul

τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας – λέγει τῷ παραλυτικῷ –
 3588 444 863 1909 3588 1093 266 3004 3588 3885
 omului să ierte pe pământ păcate – a zis paralticului: –

11 Σοὶ λέγω, ἔγειραι καὶ ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν
 4771 3004 1453 2532 142 3588 2895 4771 2532 5217 1519 3588
 Ție îți spun: Ridică-te și ia-ți patul tău, și du-te la

οἶκόν σου. **12** Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράββατον, ἐξῆλθεν
 3624 4771 2532 1453 2112 2532 142 3588 2895 1831
 casa ta. Și el s-a ridicat imediat, și luându-și patul, a ieșit

ἐναντίον πάντων; ὥστε ἐξίστασθαι πάντας, καὶ δοξάζειν τὸν θεόν,
 1726^a 3956 5620 1839^b 3956 2532 1392 3588 2316
 în văzul tuturor; așa că erau uimiți toți, și glorificau pe Dumnezeu,

^a 2:12 în prezența, în fața, înaintea

^b 2:12 s-au mirat

λέγοντας ὅτι Οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.

3004 3754 3763 3779 3708
 zicând : Niciodată nu ²așa ceva. ¹am văzut

13 Καὶ ἐξηλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν; καὶ πᾶς ὁ ὄχλος

2532 1831 3825 3844 3588 2281 2532 3956 3588 3793

Și el a ieșit iarăși la mare; și toată mulțimea

ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. **14** Καὶ παράγων εἶδεν

2064 4314 846 2532 1321 846 2532 3855 3708

venea la el, și el îi învâța pe ei. Și trecând el a văzut

Λευὶ τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ,

3018 3588 3588 256 2521 1909 3588 5058^a 2532 3004 846

pe Levi cel al lui Alfeu șezând la percepție, și i-a zis lui:

Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. **15** Καὶ ἐγένετο ἐν

190 3427 2532 450 190 846 2532 1096 1722

Urmează-mi mie. Și sculându-se i-a urmat lui. Și a fost, pe când

τῷ κατακεῖσθαι αὐτόν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι

3588 2621 846 1722 3588 3614 846^b 2532 4183 5057

²era culcat la masă ¹el în casa lui, și mulți publicani

καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς

2532 268 4873 3588 2424 2532 3588 3101

și păcătoși erau culcați la masă cu Isus și cu discipolii

αὐτοῦ; ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. **16** Καὶ οἱ γραμματεῖς

846 1510 1063 4183 2532 190 846 2532 3588 1122

lui; ²erau ¹căci mulți, și îl urmau pe el. Și scribii

^a 2:14 oficiu care încasa impozitele sau alte taxe oficiale

^b 2:15 casa lui Levi

καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ
 2532 3588 5330 3708 846 2068 3326 3588 5057 2532
 și fariseii, văzându-l pe el mâncând cu publicanii și

ἀμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν
 268 3004 3588 3101 846 5101 3754 3326 3588 5057
 cu păcătoșii, au zis discipolilor lui: De ce ⁴cu ⁵publicanii

καὶ ἀμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει? **17** Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει
 2532 268 2068 2532 4095 2532 191 3588 2424 3004
⁶și ⁷cu păcătoșii? ¹mănâncă ²și ³bea Și auzind Isus, le-a zis

αὐτοῖς, Οὐ χρειαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς
 846 3756 5532 2192 3588 2480^a 2395 235 3588 2560
 lor: Nu ⁴nevoie ³au ¹cei ²sănătoși ⁵de medic, ci cei bolnavi

ἔχοντες. Οὐκ ἤλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἀμαρτωλοὺς εἰς
 2192 3756 2064 2564 1342 235 268 1519
 au nevoie. Nu am venit să chem pe cei drepți, ci pe cei păcătoși la

μετάνοιαν.

3341^b

pocăință.

18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων
 2532 1510 3588 3101 2491 2532 3588 3588 5330
 Și erau discipolii lui Ioan și a fariseilor

νηστεύοντες; καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διὰ τί οἱ μαθηταὶ
 3522 2532 2064 2532 3004 846 1223 5101 3588 3101
 postind; și ei au venit și i-au zis lui: De ce discipolii

^a 2:17 sau: tari, puternici

^b 2:17 la pocăință – lipsește în a.ms.

Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ
 2491 2532 3588 3588 5330 3522 3588 1161 4674 3101
 lui Ioan și a fariseilor postesc, dar ²tăi ¹discipolii

οὐ νηστεύουσιν? 19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ δύνανται οἱ
 3756 3522 2532 3004 846 3588 2424 3361 1410 3588
 nu postesc? Și ²le-a zis ³lor: ¹Isus Oare pot

υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστίν, νηστεύειν?
 5207 3588 3567 1722 3739 3588 3566 3326 846 1510 3522
 fiii nunții pe când mirele ²cu ³ei, ¹este să postească?

Ὅσον χρόνον μεθ' ἑαυτῶν ἔχουσιν τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν;
 3745 5550 3326 1438 2192 3588 3566 3756 1410 3522
 Cât timp cu ei înseși au pe mire, nu pot posti;

20 ἔλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ
 2064 1161 2250 3752 522 575 846 3588 3566 2532
²vor veni ¹dar zile când ²va fi luat ³de la ⁴ei, ¹mirele și

τότε νηστεύουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 21 Καὶ οὐδεὶς ἐπιβλημα
 5119 3522 1722 1565 3588 2250 2532 3762 1915
 atunci vor posti, în acelea zilele. Și nimeni ²un petic

ῥάκουσ ἀγάφου ἐπιρράπτει ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ; εἰ δὲ
 4470 46 1976 1909 2440 3820 1487 1161
³de stofă ⁴care nu a fost dărăcită ¹coase pe o haină veche; ²dacă ¹dar

μή, αἶρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον
 3361^a 142 3588 4138 846^b 3588 2537 3588 3820 2532 5501
 nu, se rupe adausul ei nou din cea veche, și ³mai rea.

^a 2:21 εἰ δὲ μή: altfel
^b 2:21 adică: petecul adaus hainei

σχίσμα γίνεται. **22** Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς;
 4978 1096 2532 3762 906 3631 3501 1519 779^a 3820
²ruptura ¹se face Și nimeni pune vin nou în burdufuri vechi;

εἰ δὲ μὴ, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ ὁ οἶνος
 1487 1161 3361 4486^b 3588 3631 3588 3501 3588 779 2532 3588 3631
²dacă ¹dar nu, rupe vinul cel nou burdufurile, și vinul

ἐκχειται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται; ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς
 1632 2532 3588 779 622 235 3631 3501 1519 779
 se varsă și burdufurile se distrug; ci vin nou ²în ³burdufuri

καινοὺς βλητέον.
 2537 992^c
⁴noi. ¹trebuie pus

23 Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν διὰ τῶν
 2532 1096 3899 846 1722 3588 4521 1223 3588
 Și a fost ²trecea ¹că el în sabat prin

σπορίμων, καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τύλλοντες
 4702 2532 756 3588 3101 846 3598 4160^d 5089
 ogoare, și ⁵au început ¹discipolii ²lui ⁴drum, ³făcând

τοὺς στάχυας. **24** Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ, Ἴδε, τί
 3588 4719^e 2532 3588 5330 3004 846 3708 5101
 să smulgă boabe din spice. Și fariseii au zis lui: Iată, de ce

ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν? **25** Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν
 4160 1722 3588 4521 3739 3756 1832 2532 846 3004
 fac în sabaturi, ce nu este permis? Și el le-a zis

^a 2:22 Sac făcut din stomacul vitelor sau din piele, în care se păstrau și se transportau alimente.

^b 2:22 sparge, plesni

^c 2:22 trebuie să fie turnat

^d 2:23 aici: „a face drum“ are sensul de „a merge“, „a se plimba“; „din mers“.

^e 2:23 Culesul pentru a mânca a fost permis, recoltarea însă nu. Deut. 23:24-25

αὐτοῖς, Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυίδ, ὅτε χρεῖαν ἔσχεν καὶ
 846 3763 314 5101 4160 1138 3753 5532 2192 2532
 lor: Niciodată nu ați citit ce a făcut David, când ²lipsă ¹a avut și

ἐπεινάσεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ? **26** Πῶς εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον
 3983 846 2532 3588 3326 846 4459 1525 1519 3588 3624
 a flămânzit, el și cei cu el? Cum a intrat în casa

τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς
 3588 2316 1909 8^a 749^b 2532 3588 740 3588
 lui Dumnezeu pe *timpul lui* Abiatar, marele preot, și ²pâinile

προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ
 4286^c 5315 3739 3756 1832 5315 1487 3361^d
³punerii înainte, ¹a mâncat care nu era permise să le mănânce, dacă nu

τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν? **27** Καὶ ἔλεγεν
 3588 2409 2532 1325 2532 3588 4862 846 1510 2532 3004
 preoților, și a dat și celor ²împreună cu ³el? ¹fiind Și le-a zis

αὐτοῖς, Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος
 846 3588 4521 1223 3588 444 1096 3756 3588 444
 lor: Sabatul pentru om a fost făcut, nu omul

διὰ τὸ σάββατον; **28** ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ
 1223 3588 4521 5620 2962 1510 3588 5207 3588 444 2532
 pentru sabbat; de aceea ⁴domn ³este ¹Fiul ²omului și

τοῦ σαββάτου.
 3588 4521
 al sabbatului.

^a "2:26 sau: „în pasajul despre Abiatar””. Abiatar a fost fiul lui Ahimelec 1.Sam.22:20”
^b 2:26 Masacrul a avut loc pe timpul lui Abiatar, iar la scurt timp după aceea el a devenit mare preot. 1.Sam.21:1-7
^c "2:26 sau: Pâinile înfățișării (lit. „pâinea feței“), erau puse pe două rânduri pe masa din tabernacol, în prezența sau înaintea feței lui Dumnezeu. Exod 25:30; 35:13; 39:36. Ele erau numite și „Pâinea orânduiri”” 1.Cronici 9:32.”
^d 2:26 εἰ μὴ – numai

Capitolul 3 1 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἦν
2532 1525 3825 1519 3588 4864 2532 1510
Și el a intrat iarăși în sinagogă, și era

ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα. 2 Καὶ παρετήρουν αὐτὸν
1563 444 3583^a 2192 3588 5495 2532 3906 846
acolo un om ³atrofiată. ¹având ²mâna Și ei îl pânneau pe el

εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. 3 Καὶ
1487 3588 4521 2323 846 2443 2723 846 2532
dacă în sabbat îl va vindeca pe el, ca să îl poată acuza pe el. Și

λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα, Ἔγειραι εἰς τὸ
3004 3588 444 3588 3583 2192 3588 5495 1453 1519 3588
el zice omului, cel ³atrofiată: ¹având ²mâna Ridică-te în

μέσον. 4 Καὶ λέγει αὐτοῖς. Ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ
3319 2532 3004 846 1832 3588 4521 15 2228
mijloc. Și el le zice lor: Este permis în sabbat a face bine, sau

κακοποιῆσαι? Ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀποκτεῖναι? Οἱ δὲ ἐσιώπων.
2554 5590^b 4982 2228 615 3588 1161 4623
a face rău? ²un suflet, ¹Să salvezi sau să ucizi? ²ei ¹Dar tăceau.

5 Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ
2532 4017^c 846 3326 3709 4818 1909 3588
Și privind împrejur la ei cu indignare, profund întristat de

πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ, Ἔκτεινον τὴν χεῖρά
4457^d 3588 2588 846 3004 3588 444 1614 3588 5495
împietirea inimii lor, zice omului: Întinde-ți mâna

^a 3:1 degenerată, (inv. și pop: a seca, a se usca)

^b 3:4 sau: viață

^c 3:5 privind pe rând la fiecare

^d 3:5 Cuvântul gr. vine de la roci provenite din erupțiile vulcanice (tuf vulcanic); lava dă prin răcire naștere la diverse roci. Fig: Care se încăpățânează, nu cedează, nu se lasă convins, îndărătnic, insensibil.

σου. Καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγῆς ὡς
 4771 2532 1614 2532 600 3588 5495 846 5199 5613
 ta. Și el a întins-o, și a fost refăcută, mâna lui sănătoasă ca

ἡ ἄλλη. **6** Καὶ ἐξεληθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθὺς μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν
 3588 243 2532 1831 3588 5330 2112 3326 3588 2265^a
 cealaltă. Și ²ieșind ¹fariseii, ³imediat, ⁶cu ⁷irodienii

συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. **7** Καὶ ὁ
 4824 4160^b 2596 846 3704 846 622 2532 3588
⁵o consfătuire ⁴au făcut contra lui, ca pe el să-*l*ucidă. Și

Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν; καὶ
 2424 402 3326 3588 3101 846 4314 3588 2281 2532
 Isus s-a retras cu discipolii lui spre mare; și

πολὸν πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ
 4183 4128 575 3588 1056 190 846 2532 575
²numeroasă ¹o mulțime din Galileea *l*-a urmat pe el, și din

τῆς Ἰουδαίας, **8** καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ
 3588 2449 2532 575 2414 2532 575 3588 2401 2532
 Iudeea, și din Ierusalim, și din Idumeea, și

πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα,
 4008 3588 2446 2532 3588 4012 5184 2532 4605
de dincolo de Jordan, și din împrejurimile Tirului și Sidonului,

πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἤλθον πρὸς αὐτόν. **9** Καὶ εἶπεν
 4128 4183 191 3745 4160 2064 4314 846 2532 3004
 o mulțime mare, auzind câte făcea, a venit la el. Și el a zis

^a 3:6 partid politic care favoriza casa lui Irod

^b 3:6 au luat o decizie contra lui

τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ
 3588 3101 846 2443 4142 4342 846
 discipolilor săi ca ²o barcă mică ¹să țină la dispoziție pentru el

διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. **10** Πολλοὺς γὰρ
 1223 3588 3793 2443 3361 2346 846 4183 1063
 din cauza mulțimii, ca nu să îl împulzească pe el. ²pe mulți ¹Căci

ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἄφωνται, ὅσοι εἶχον
 2323 5620 1968^a 846 2443 846 680 3745 2192
 el vindecase, așa că cădeau peste el, ca să îl atingă, toți care aveau

μάστιγας. **11** Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει,
 3148^b 2532 3588 4151 3588 169 3752 846 2334
 boli. Și spiritele necurate, când ²pe el, ¹il vedeau

προσέπιπτεν αὐτῷ, καὶ ἔκραζεν, λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ
 4363 846 2532 2896^c 3004 3754 4771 1510 3588 5207 3588
 cădeau jos înaintea lui, și exclamau, zicând : Tu ești Fiul lui

θεοῦ. **12** Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτόν
 2316 2532 4183^d 2008 846 2443 3361 5318^e 846
 Dumnezeu. Și ²mult ¹le mustra pe ei ca să nu ²cunoscut ³pe el.

ποιήσωσιν.

4160

¹il face

13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἠθελεν
 2532 305 1519 3588 3735 2532 4341 3739 2309
 Și el s-a suit pe munte, și a chemat la sine pe cine a vrut

^a 3:10 Îl înconjurau din toate părțile, îl înghesuiau; se îngrămădeau, se aruncau asupra lui.

^b 3:10 lit: flagel

^c 3:11 strigau

^d 3:12 sau: le mustra cu severitate

^e 3:12 divulge

αὐτός; καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. **14** Καὶ ἐποίησεν δώδεκα, ἵνα ᾧσιν
 846 2532 565 4314 846 2532 4160^a 1427^b 2443 1510
 el; și ei au venit la el. Și a numit doisprezece, ca să fie

μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρῦσσειν, **15** καὶ ἔχειν ἐξουσίαν
 3326 846 2532 2443 649 846 2784 2532 2192 1849
 cu el, și ca să-i trimită pe ei să predice, și să aibă autoritate

θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαίμονια; **16** καὶ ἐπέθηκεν τῷ
 2323 3588 3554 2532 1544 3588 1140 2532^c 2007 3588
 să vindece bolile, și să exorcizeze demonii; și i-a pus lui

Σίμωνι ὄνομα Πέτρον; **17** καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην
 4613 3686 4074 2532 2385 3588^d 3588 2199 2532 2491
 Simon numele Petru; și Iacov, cel a lui Zebedei, și Ioan,

τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου; καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές, ὃ
 3588 80 3588 2385 2532 2007 846 3686 993 3739
 fratele lui Iacov; și le-a pus lor numele Boanerges, ce

ἐστίν, Υἱοὶ Βροντῆς; **18** καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ
 1510 5207 1027 2532 406 2532 5376 2532 918 2532
 este: fiii tunetului; și Andrei, și Filip, și Bartolomeu, și

Ματθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ
 3156 2532 2381 2532 2385 3588 3588 256 2532 2280 2532
 Matei, și Toma, și Iacov, cel a lui Alfeu, și Tadeu, și

Σίμωνα τὸν Κανανίτην, **19** καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν
 4613 3588 2581^e 2532 2455 2469 3739 2532 3860
 Simon cananeanul, și Iuda iscarioteanul, care și l-a trădat

^a 3:14 A pune pe cineva într-o funcție; a da cuiva o însărcinare.

^b 3:14 a.ms: pe care i-a numit și apostoli

^c 3:16 a.ms: Și el a numit pe cei doisprezece:

^d 3:17 omis și subînțeles: fiul lui

^e 3:18 Cuvântul eb. כַּנְנַי (kanna) Exod 34:14, pentru grecescul „zelot“, cel zelos. Luca 6:15

αὐτόν.

846

pe el.

Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον; **20** καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε
 2532 2064 1519 3624 2532 4905 3825 3793 5620
 Și el a intrat în casă; și s-a adunat iarăși mulțimea, așa că

μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν. **21** Καὶ ἀκούσαντες οἱ
 3361 1410 846 3383 740 5315 2532 191 3588
²nu ³puteau ¹ei nici pâine să mănânce. Și când au auzit cei

παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν; ἔλεγον γὰρ ὅτι Ἐξέστη.
 3844 846^a 1831 2902^b 846 3004 1063 3754 1839
 de la el, au venit să-l apuce pe el; ²ziceau ¹căci : Și-a ieșit din minți.

22 Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι
 2532 3588 1122 3588 575 2414 2597 3004 3754
 Și scribii, care ²din ³Ierusalim, ¹se coborâseră ziceau :

Βεελζεβούλ ἔχει, καὶ ὅτι Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει
 954 2192 2532 3754 1722^c 3588 758^d 3588 1140 1544
²pe Beelzebul, ¹Are și : Prin domnitorul demonilor alungă el

τὰ δαιμόνια. **23** Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτούς, ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν
 3588 1140 2532 4341 846 1722 3850 3004
 demonii. Și chemându-i la sine, ³în ⁴parabole; ¹le-a zis

αὐτοῖς, Πῶς δύναται Σατανᾶς Σατανᾶν ἐκβάλλειν? **24** Καὶ ἐὰν βασιλεία
 846 4459 1410 4567 4567 1544 2532 1437 932
²lor Cum poate Satan ²pe Satan? ¹să alunge Și dacă un regat

^a 3:21 adică: rudele lui

^b 3:21 Spre a-l ține sub influența lor

^c 3:22 lit: în (puterea)

^d 3:22 arhonte

ἐφ' ἐαυτὴν μερισθῆ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ βασιλεία ἐκεῖνη.
 1909 1438 3307 3756 1410 2476^a 3588 932 1565
²contra ³lui însuși, ¹este dezbinat ⁶nu ⁷poate ⁸persista. ⁴regatul ⁵acela

25 Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἐαυτὴν μερισθῆ, οὐ δύναται σταθῆναι
 2532 1437 3614 1909 1438 3307 3756 1410 2476
 Și dacă o casă ²contra ³ei însăși, ¹este dezbinat ⁶nu ⁷poate ⁸persista.

ἢ οἰκία ἐκεῖνη. **26** Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἐαυτὸν καὶ
 3588 3614 1565 2532 1487 3588 4567 450 1909 1438 2532
⁴casa ⁵aceea Și dacă Satana s-a răsculat contra lui însuși și

μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει. **27** Οὐδεὶς
 3307 3756 1410 2476 235 5056 2192 3762
 este dezbinat, nu poate persista, ci ²un sfârșit. ¹are Nimeni nu

δύναται τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ,
 1410 3588 4632^b 3588 2478 1525^c 1519 3588 3614 846
 poate, ⁶averea ⁷celui ⁸tare, ¹intrând ²în ³casa ⁴lui,

διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δῆση, καὶ τότε τὴν
 1283^d 1437 3361 4412 3588 2478 1210 2532 5119 3588
⁵să-i jefuiască dacă nu ²mai întâi ³pe cel ⁴tare, ¹l-a legat și atunci

οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. **28** Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφεθήσεται
 3614 846 1283 281 3004 5213 3754 3956 863
²casa ³lui. ¹va jefui Adevărat vă spun vouă : Toate ⁴vor fi iertate,

τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ βλασφημίαι ὅσας ἂν
 3588 265 3588 5207 3588 444 2532 988 3745 302
¹păcatele ²fiilor ³oamenilor și blasfemiile cu care cumva

^a 3:24 continua să existe, a dăinui
^b 3:27 bunuri de uz casnic care se află în posesia cuiva.
^c 3:27 prin efracție
^d 3:27 să-i fure

βλασφημῆσωσιν; **29** ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα
 987 3739 1161 302 987 1519 3588 4151
 vor fi blasfemat; ²cel care ¹dar cumva va blasfemia împotriva Spiritului

τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχος ἐστὶν αἰωνίου
 3588 40 3756 2192 859 1519 3588 165^a 235 1777 1510 166
 Sfânt, nu are iertare în eternitate, ci vinovat este ²eternă.

κρίσεως. **30** Ὅτι ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.
 2920^b 3754 3004 4151 169 2192
¹de pedeapsă Pentru că ei ziceau: ²un spirit ³necurat. ¹Are

31 Ἔρχονται οὖν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἔξω
 2064 3767 3588 80 2532 3588 3384 846 2532 1854
²au venit ¹Deci frații și mama lui, și ²afară

ἐστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, φωνοῦντες αὐτόν. **32** Καὶ ἐκάθιστο
 2476 649 4314 846 5455 846 2532 2521
¹stând au trimis la el, chemându-l pe el. Și ²ședea

ὄχλος περὶ αὐτόν; εἶπον δὲ αὐτῷ, Ἰδοῦ, ἡ μήτηρ σου καὶ
 3793 4012 846 3004 1161 846 3708 3588 3384 4771 2532
¹o mulțime în jurul lui; ²i-au spus ¹dar lui: Iată, mama ta și

οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω ζητοῦσίν σε. **33** Καὶ
 3588 80 4771 2532 3588 79 4771 1854 2212 4771 2532
 frații tăi și surorile tale care sunt afară, ²caută. ¹te Și

ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων, Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου;
 611 846 3004 5101 1510 3588 3384 3450 2228 3588 80 3450
 răspunzându-le lor a zis: Cine este mama mea sau frații mei?

^a 3:29 niciodată

^b 3:29 a.ms: de păcat

34 Καὶ περιβλεψάμενος κύκλω τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους, λέγει, Ἴδε,
 2532 4017 2945 3588 4012 846 2521 3004 3708
 Și privind împrejur în cerc la cei ²în jurul ³lui, ¹șezând a zis: Iată,

ἢ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 35 Ὅς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα
 3588 3384 3450 2532 3588 80 3450 3739 1063 302 4160 3588 2307
 mama mea și frații mei. ²cine ¹Căci face voia

τοῦ θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ ἐστίν.
 3588 2316 3778 80 3450 2532 79 3450 2532 3384 1510
 lui Dumnezeu, acesta ²frate ³al meu ⁴și ⁵soră ⁶a mea ⁷și ⁸mamă. ¹este

1 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ
Capitolul 4 2532 3825 756 1321 3844 3588 2281 2532
 Și iarăși a început să-*i* învețe lângă mare. Și

συνίχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ
 4863 4314 846 3793 4183 5620 846 1684 1519 3588
 s-a adunat la el o mulțime mare, așa că el, urcându-se, ²în

πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσῃ; καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν
 4143 2521^a 1722 3588 2281 2532 3956 3588 3793 4314 3588
³barcă ¹a șezut pe mare; și toată mulțimea ²lângă

θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν. 2 Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς
 2281 1909 3588 1093 1510 2532 1321 846 1722 3850
³mare, ⁴pe ⁵uscat. ¹era Și el *i* învăța pe ei ²în ³parabole,

πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, 3 Ἀκούετε; ἰδού,
 4183 2532 3004 846 1722 3588 1322 846 191 3708
¹multe și *le* spunea lor în învățătura lui: Auziți; Iată,

ἐξηλθεν ὁ σπεῖρων τοῦ σπειρα; 4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὁ
 1831 3588 4687 3588 4687 2532 1096 1722 3588 4687 3739
 a ieșit semănătorul să semene; Și a fost la semănat:

^a 4:1 sau: se afla

μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ
 3303 4098 3844^a 3588 3598 2532 2064 3588 4071 2532
 O parte *din sămânța* a căzut lângă drum, și au venit păsările și

κατέφαγεν αὐτό. **5** Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχεν
 2719 846 243 1161 4098 1909 3588 4075 3699 3756 2192
 au mâncat-o pe ea. *altă parte* Dar a căzut pe loc pietros, unde nu avea

γῆν πολλήν; καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος
 1093 4183 2532 2112 1816 1223 3588 3361 2192 899
 pământ mult; și repede a încolțit, pentru că nu avea adâncime

γῆς; **6** ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν
 1093^b 2246 1161 393 2739^c 2532 1223 3588 3361 2192
 de sol; ³soarele, ¹dar ²înălțându-se a fost arsă, și deoarece nu avea

ρίζαν ἐξηράνθη. **7** Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν
 4491 3583 2532 243 4098 1519 3588 173 2532 305
 rădăcină, s-a uscat. Și alta a căzut între spini, și s-au înălțat

αἱ ἄκανθαί, καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. **8** Καὶ ἄλλο
 3588 173 2532 4846^d 846 2532 2590 3756 1325 2532 243
 spinii, și au înăbușit-o pe ea, și ³roadă. ¹nu ²a dat Și alta

ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν; καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίοντα καὶ
 4098 1519 3588 1093 3588 2570 2532 1325 2590 305 2532
 a căzut în pământul cel bun; și a dat roadă; înălțându-se și

αὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἐξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.
 837 2532 5342 1722 5144 2532 1722 1835 2532 1722 1540
 crescând, și a adus una treizeci, și una șaizeci, și una o sută.

^a 4:4 la marginea

^b 4:5 pământ

^c 4:6 dogorât, ofilit, vestejit

^d 4:7 a cuprinde din toate părțile, a sufoca, a împresura.

9 Καὶ ἔλεγεν Ὁ ἔχων ὄτα ἀκούειν ἀκουέτω.

2532 3004 3588 2192 3775 191 191

Și le-a zis: Cine are urechi de auzit să audă.

10 Ὅτε δὲ ἐγένετο καταμόνας, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ

3753 1161 1096 2651 2065 846 3588 4012

²când ¹Dar a fost singur, ⁷l-au întreat ⁸pe el ¹cei ²din jurul

αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. 11 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὑμῖν

846 4862 3588 1427 3588 3850 2532 3004 846 5213

³lui ⁴cu ⁵cei ⁶doisprezece ⁹despre ¹⁰parabole. Și el a zis lor: Vouă

δέδοται γνῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ; ἐκείνοις

1325 1097 3588 3466 3588 932 3588 2316 1565

vă este dat să cunoașteți misterul regatului lui Dumnezeu; ²celor

δὲ τοῖς ἔξω, ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται; 12 ἵνα βλέποντες

1161 3588 1854 1722 3850 3588 3956 1096 2443 991

¹dar ³de ⁴afară, ⁷în ⁸parabole; ⁵toate ⁶sunt date ca văzând

βλέπωσιν, καὶ μὴ ἴδωσιν; καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν, καὶ μὴ συνιῶσιν;

991 2532 3361 3708^a 2532 191 191 2532 3361 4920

să vadă, și nu să perceapă; și auzind să audă, și nu să înțeleagă;

μήποτε ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἀφεθῆι αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα.

3379 1994 2532 863 846 3588 265^b

ca nu cumva să se convertească, și să li se ierte lor păcatele.

13 Καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην? Καὶ πῶς

2532 3004 846 3756 1492 3588 3850 3778 2532 4459

Și le-a zis lor: Nu înțelegeți parabola aceasta? Și cum

^a 4:12 să sesizeze

^b 4:12 Is.6:10

πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε? **14** Ὁ σπειρῶν τὸν λόγον
 3956 3588 3850 1097 3588 4687 3588 3056
²toate ³parabolele? ¹veți înțelege Semănătorul ²cuvântul.

σπειρεῖ. **15** Οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδόν, ὅπου σπείρεται
 4687 3778 1161 1510 3588 3844 3588 3598 3699 4687
¹seamnă ²aceștia ¹Dar sunt cei lângă drum, unde este semănat

ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχεται ὁ Σατανᾶς καὶ αἶρει
 3588 3056 2532 3752 191 2112 2064 3588 4567 2532 142
 cuvântul, și când ei aud, imediat vine Satana și ia

τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. **16** Καὶ οὗτοι εἰσιν
 3588 3056 3588 4687 1722 3588 2588 846 2532 3778 1510
 cuvântul semănat în inimile lor. Și acei sunt

ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρῶδη σπειρόμενοι, οἱ, ὅταν ἀκούσωσιν
 3668 3588 1909 3588 4075 4687 3739 3752 191
 asemenea cei pe teren pietros semănați, cei care, când aud

τὸν λόγον, εὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, **17** καὶ οὐκ ἔχουσιν
 3588 3056 2112 3326 5479^a 2983 846 2532 3756 2192
 cuvântul, imediat cu bucurie îl primesc pe el, și nu au

ρίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροὶ εἰσιν; εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ
 4491 1722 1438 235 4340^b 1510 1534 1096 2347^c 2228
 rădăcină în ei însăși, ci ²temporari; ¹sunt apoi când vine tribulație sau

διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθέως σκανδαλίζονται. **18** Καὶ οὗτοι
 1375 1223 3588 3056 2112 4624^d 2532 3778
 persecuție din cauza cuvântului, imediat se scandalizează. Și aceștia

^a 4:16 cu entuziasm

^b 4:17 pentru un timp

^c 4:17 restrînte

^d 4:17 sau: renunță

εἰσιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι, οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες,
 1510 3588 1519 3588 173 4687 3588 3588 3056 191
 sunt cei printre spini semănați: Cei ce ²cuvântul, ¹au auzit

19 καὶ αἱ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλοῦτου,
 2532 3588 3308 3588 165 3778 2532 3588 539^a 3588 4149
 și îngrijorările lumii acesteia, și momirea bogățiilor,

καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμῖαι εἰσπορευόμενα συμπίνουσιν τὸν
 2532 3588 4012 3588 3062 1939 1531 4846 3588
 și ²după ³alte lucruri ¹poftete intrând, sufocă

λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. **20** Καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν
 3056 2532 175 1096 2532 3778 1510 3588 1909 3588 1093
 cuvântul, și infertil. devine Și aceștia sunt cei pe pământul

τὴν καλὴν σπαρέντες, οἷτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον, καὶ παραδέχονται,
 3588 2570 4687 3748 191 3588 3056 2532 3858
 cel bun semănați: Cei care aud cuvântul, și îl primesc,

καὶ καρποφοροῦσιν, ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἐξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.
 2532 2592^b 1722 5144 2532 1722 1835 2532 1722 1540
 și produc fructe, unul treizeci, și unul șaizeci, și unul o sută.

21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον
 2532 3004 846 3385 3588 3088^c 2064 2443 5259 3588 3426^d
 Și el a zis lor: Oare ²lampa ¹se ia ³ca sub ⁵baniță

τεθῆῃ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην? Οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῆῃ?
 5087 2228 5259 3588 2825 3756 2443 1909 3588 3087 2007
⁴să fie pusă sau sub pat? Nu ca pe lampadar să fie pusă?

^a 4:19 sau: autoînșelarea, decepția

^b 4:20 sunt fructigeni, fertil, roditori

^c 4:21 candelă

^d 4:21 Vas făcut din doage și servind ca măsură de capacitate, mai ales pentru cereale.

22 Οὐ γάρ ἐστὶν τι κρυπτόν, ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῆ; οὐδὲ ἐγένετο
 3756 1063 1510 5100 2927 3739 1437 3361 5319 3761 1096
²nu ¹Căci este ceva ascuns, care cumva nu va fi dezvăluit; nici făcut

ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς φανερόν ἔλθῃ. **23** Εἷ τις ἔχει ὄτα ἀκούειν
 614 235 2443 1519 5318 2064 1487 5100 2192 3775 191
 în secret, decât ca ²la ³lumină. ¹să vină Dacă unul are urechi de auzit,

ἀκούετω. **24** Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Βλέπετε τί ἀκούετε. Ἐν ᾧ μέτρῳ
 191 2532 3004 846 991 5101 191 1722 3739 3358
 să audă. Și el a zis lor: Vedeti ce auziți. Cu ce măsură

μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν.
 3354 3354 5213 2532 4369 5213 3588 191
 măsurăți, vi se va mășura vouă, și vi se va adăuga vouă, care auziți.

25 Ὃς γὰρ ἂν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ; καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ
 3739 1063 302 2192 1325 846 2532 3739 3756 2192 2532 3739
²cine ¹Căci are, i se va da lui; și cel care nu are, și ceea ce

ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
 2192 142 575 846
 are se va lua de la el.

26 Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς
 2532 3004 3779 1510 3588 932^a 3588 2316 5613
 Și el a zis: Așa este regatul lui Dumnezeu, ²cum

ἐὰν ἄνθρωπος βάλλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, **27** καὶ καθεύδῃ καὶ
 1437 444 906 3588 4703 1909 3588 1093 2532 2518 2532
¹ca și un om aruncă sămânța pe pământ, și doarme și

^a 4:26 sau: regalitatea

ἐγείρῃται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνῃται
 1453^a 3571 2532 2250 2532 3588 4703 985^b 2532 3373
 se trezește, noapte și zi, și sămânța germinază și crește,

ὥς οὐκ οἶδεν αὐτός. **28** Αυτόματη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ,
 5613 3756 1492 846 844 1063 3588 1093 2592
⁴cum. ²nu ³știe ¹el însuși ²de la sine ¹Căci pământul produce rod,

πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη σίτον ἐν τῷ στάχυϊ. **29** Ὅταν
 4412 5528^c 1534 4719 1534 4134 4621 1722 3588 4719 3752
 întâi tulpină, apoi spic, apoi ²deplin ¹grâu în spic. ²când

δὲ παραδῶ ὁ καρπός, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι
 1161 3860^d 3588 2590 2112 649 3588 1407 3754
¹Dar este copt fructul, imediat el trimite secera, pentru că

παρέστηκεν ὁ θερισμός.
 3936 3588 2326^e
 a sosit recoltarea.

30 Καὶ ἔλεγεν, Τίτι ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ? Ἡ
 2532 3004 5101 3666 3588 932 3588 2316 2228
 Și el a zis: Cu ce să asemănăm regatul lui Dumnezeu? sau

ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν? **31** Ὡς κόκκον σινάπεως, ὅς,
 1722 4169 3850 3846^f 846^g 5613 2848 4615 3739
 cu ce parabolă să-l comparăm pe el? Este ca un bob de muștar, care,

^a 4:27 se scoală

^b 4:27 încolțește, răsare

^c 4:28 iarba, firul

^d 4:29 lit: permite

^e 4:29 străngerea recoltei, secerișul

^f 4:30 a.ms: τίθημι – să o înfățișăm, să o reprezentăm

^g 4:30 sens: ... care parabolă am putea folosi ca să ilustrăm regatul ...

ὅταν σπαρῆ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπεραμάτων
 3752 4687 1909 3588 1093^a 3398 3956 3588 4690
 când este semănat pe pământ, ²cel mai mic ³dintre toate ⁴semințele,

ἐστὶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς; **32** καὶ ὅταν σπαρῆ, ἀναβαίνει, καὶ
 1510 3588 1909 3588 1093 2532 3752 4687 305^b 2532
¹este ⁵celor pe pământ; și după ce a fost semănat, se înalță, și

γίνεται πάντων τῶν λαχάνων μείζων, καὶ ποιεῖ κλάδους
 1096 3956 3588 3001^c 3173 2532 4160 2798
 devine ²toate ³plantele aromatice, ¹mai mare decât și face ramuri

μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
 3173 5620 1410 5259 3588 4639 846 3588 4071 3588 3772
 mari, așa că ³pot ⁵în ⁶umbra ⁷lui. ¹păsărilor ²cerului

κατασκηνοῦν. **33** Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν
 2681^d 2532 5108 3850 4183 2980 846 3588
⁴adăposti și ²asemenea ³parabole ¹prin multe el vorbea lor

λόγον, καθὼς ἐδύναντο ἀκοῦειν; **34** χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει
 3056 2531 1410 191^e 5565 1161 3850 3756 2980
 cuvântul, după cum puteau să audă; fără dar parabolă nu le vorbea

αὐτοῖς; κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυεν πάντα.
 846 2596 2398^f 1161 3588 3101 846 1956 3956
 lor; în mod privat însă, discipolilor săi explica totul.

35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁψίας γενομένης,
 2532 3004 846 1722 1565 3588 2250 3798 1096
 Și el le-a zis lor în ²aceea, ¹ziua ⁴seară: ³când s-a făcut

^a 4:31 ogor

^b 4:32 se dezvoltă

^c 4:32 legume, zarzavat

^d 4:32 cuibări, a-și găsi refugiu

^e 4:33 să înțeleagă

^f 4:34 neoficial, separat, deoparte

Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. **36** Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον,
 1330 1519 3588 4008 2532 863 3588 3793
 Să trecem în partea cealaltă. Și lăsând mulțimea,

παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ. Καὶ ἄλλα δὲ πλοιάρια
 3880 846 5613 1510 1722 3588 4143 2532 243 1161 4142
 l-au luat cu ei pe el, cum era, în barcă. ²și ³alte ¹Dar bărci

ἦν μετ' αὐτοῦ. **37** Καὶ γίνεται λαίλαψ ἀνέμου μεγάλης; τὰ δὲ κύματα
 1510 3326 846 2532 1096 2978 417 3173 3588 1161 2949
 erau cu el. Și s-a stârnit o furtună de vânt puternic; dar valurile

ἐπέβαλλον εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἦδη γεμίζεσθαι. **38** Καὶ ἦν αὐτὸς
 1911 1519 3588 4143 5620 846 2235 1072 2532 1510 846
 băteau în barcă, așa că ea deja se umplea. Și ²era ¹el

ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων; καὶ διεγείρουσιν αὐτόν,
 1909 3588 4403^a 1909 3588 4344^b 2518 2532 1326 846
³la ⁴rupă ⁶pe ⁷pernă; ⁵dormind și l-au trezit pe el,

καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα? **39** Καὶ
 2532 3004 846 1320 3756 3199 4771 3754 622 2532
 și i-au zis lui: Învățătorule, nu îți pasă ție că pierim? Și

διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπεν τῇ θαλάσῃ, Σιώπα, πεφίμωσο.
 1326 2008 3588 417 2532 3004 3588 2281 4623 5392^c
 trezindu-se a certat vântul, și a zis mării: Taci, amuțește.

Καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. **40** Καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
 2532 2869 3588 417 2532 1096 1055 3173 2532 3004 846
 Și a încetat vântul, și s-a făcut liniște mare. Și le-a zis lor:

^a 4:38 Partea de dinapoi a corpului unei nave.

^b 4:38 banchetă capitonată

^c 4:39 lit: cu botniță

Τί δειλοί ἐστε οὕτως? Πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν? 41 Καὶ ἐφοβήθησαν
 5101 1169^a 1510 3779 4459 3756 2192 4102 2532 5399
 De ce ³de lași? ¹sunteți ²așa. Încă nu aveți credință? Și ei s-au temut

φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ
 5401 3173 2532 3004 4314 240 5101 687 3778 1510 3754 2532
 cu frică mare, și ziceau între ei: Cine oare ²acesta, ¹este că și

ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ?
 3588 417 2532 3588 2281 5219 846
 vântul și marea ascultă de el?

Capitolul 5 1 Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς
 2532 2064 1519 3588 4008 3588 2281 1519
 Și au venit la celălalt țărm al mării, în

τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν. 2 Καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως
 3588 5561^b 3588 1046 2532 1831 846 1537 3588 4143 2112
 ținutul gadarenilor. Și coborând el din barcă, imediat

ἀπῆντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι
 528 846 1537 3588 3419 444 1722^c 4151
 i-a venit înainte lui dintre cavouri un om posedat de un spirit

ἀκαθάρτου, 3 ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασι; καὶ οὔτε
 169 3739 3588 2731 2192 1722 3588 3418 2532 3777
 necurat, care ²locuința ¹își avea în cavouri; și nici

άλυσεσιν οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι, 4 διὰ τὸ αὐτὸν πολλακίς
 254 3762 1410 846 1210 1223 3588 846 4178
 cu un lanț nimeni nu putea pe el să-l lege, deoarece el adesea

^a 4:40 fricoși

^b 5:1 regiunea

^c 5:2 stăpănit, sub autoritatea unui spirit necurat

πέδας και ἀλύσεισιν δεδέσθαι, και διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς
 3976^a 2532 254 1210 2532 1288 5259 846 3588
 cu cătușe și lanțuri fusesse legat, și ²fuseseră rupte ³de ⁴el,

ἀλύσεις, και τὰς πέδας συντετριφθαι; και οὐδεις αὐτὸν ἴσχυεν
 254 2532 3588 3976 4937 2532 3762 846 2480
¹lanțurile și cătușele sfărâmate; și nimeni pe el era capabil

δαμάσαι; 5 και διὰ παντός, νυκτὸς και ἡμέρας, ἐν τοῖς ὄρεσιν και
 1150^b 2532 1223 3956 3571 2532 2250 1722 3588 3735 2532
 să-l supună; și întotdeauna, noapte și zi, ²în ³munți ⁴și

ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν κράζων και κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.
 1722 3588 3418 1510 2896 2532 2629 1438 3037
⁵în ⁶cavouri, ¹era strigând și lovindu-se pe sine însăși cu pietre.

6 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμεν και προσεκύνησεν
 3708 1161 3588 2424 575 3113 5143^c 2532 4352
²văzând ¹Dar pe Isus de departe, a fugit și s-a închinat

αὐτῷ, 7 και κράζας φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν, Τί ἐμοὶ και σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ
 846 2532 2896 5456 3173 3004 5101 1473 2532 4771^d 2424 5207
 lui, și strigând cu voce tare, a zis: Ce mie și ție, Isus, Fiul

τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου? Ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μὴ με
 3588 2316 3588 5310 3726 4771 3588 2316 3361 1473
 Dumnezeui celui preainalt? Te jur pe tine pe Dumnezeu, nu mă

βασανίσῃς. 8 Ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ, Ἔξελθε, τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον,
 928 3004 1063 846 1831 3588 4151 3588 169
 tortura. ²ἢ zisesse ¹Căci ³lui: Ieși afară, spirit necurat,

^a 5:4 obezi, cătușe la picioare
^b 5:4 să-l aducă sub stăpînirea sa; să-l îmblânsească, să-l înfrâneze
^c 5:6 a alergat
^d 5:7 Ce am eu de-a face cu tine ...

ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. **9** Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν, Τί σοι ὄνομα? Καὶ
 1537 3588 444 2532 1905 846 5101 4771 3686 2532
 din om. Ἢ *l*-a întrebat pe el: Care îți este ²τᾶυ? ¹numele Ἢ

ἀπεκρίθη, λέγων, Λεγεὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοὶ ἐσμεν. **10** Καὶ
 611 3004 3003^a 3686 3427 3754 4183 1510 2532
 el a răspuns, zicând: Legiune este numele meu, fiindcă ²mulți. ¹suntem Ἢ

παρεκάλει αὐτόν πολλά, ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας.
 3870 846 4183 2443 3361 846 649^b 1854 3588 5561
 îl ruga pe el insistent, ca să nu pe ei îi alunge din regiune.

11 Ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη;
 1510 1161 1563 4314 3588 3735 34 5519 3173 1006
²era ¹Dar acolo lângă munte o turmă de porci mare, păscând;

12 καὶ παρεκάλεσαν αὐτόν πάντες οἱ δαίμονες, λέγοντες, Πέμψον ἡμᾶς
 2532 3870 846 3956 3588 1142 3004 3992 1473
 ἢ ³*l*-au rugat ⁴pe el, ¹τοῦ ²demonii zicând: Trimite-ne pe noi

εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. **13** Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς
 1519 3588 5519 2443 1519 846 1525 2532 2010^c 846
 în porci, ca ²în ³ei. ¹ să intrăm Ἢ ³*l*-e aprobat ⁴lor.

εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσήλθον
 2112 3588 2424 2532 1831 3588 4151 3588 169 1525
²imediat ¹Isus Ἢ exorcizând spiritele necurate, au intrat

εἰς τοὺς χοίρους; καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημονοῦ εἰς τὴν
 1519 3588 5519 2532 3729 3588 34 2596 3588 2911 1519 3588
 în porci; ἢ *s*-a repezit turma de pe râpă în

^a 5:9 O legiune romană era un contingent militar format din 6.000 de militari.

^b 5:10 expulzeze

^c 5:13 a permis, a fost de acord

θάλασσαν; ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι; καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσῃ. **14** Οἱ
 2281 1510 1161 5613 1367 2532 4155 1722 3588 2281 3588
 mare; ²erau ¹dar cam două mii; și s-au înecat în mare.

δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον, καὶ ἀνῆγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ
 1161 1006^a 3588 5519 5343 2532 312 1519 3588 4172 2532
 Dar păstorii porcilor au fugit și au dat de știre în oraș și

εἰς τοὺς ἀγρούς. Καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστὶν τὸ γεγονός; **15** καὶ
 1519 3588 68^b 2532 1831 3708 5101 1510 3588 1096 2532
 în câțune. Și ei au ieșit să vadă ce sunt cele petrecute; Și

ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαμονιζόμενον
 2064 4314 3588 2424 2532 2334 3588 1139
 au venit la Isus, și au văzut pe cel *fast* posedat de demoni,

καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν Λεγεῶνα;
 2521 2532 2439 2532 4993^c 3588 2192 3588 3003
⁴șezând ⁵și ⁶îmbrăcat ⁷și ⁸judicios; ¹care ²avusese ³legiunea,

καὶ ἐφοβήθησαν. **16** Δηγήσαντο δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο
 2532 5399 1334 1161 846 3588 3708 4459 1096
 și s-au temut. ²le-au relatat ¹Dar lor cei ce văzuseră cum s-a făcut

τῷ δαμονιζομένῳ, καὶ περὶ τῶν χοίρων. **17** Καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν
 3588 1139 2532 4012 3588 5519 2532 756 3870
 celui *fast* demonizat, și despre porci. Și ei au început să-l roage

αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν. **18** Καὶ ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ
 846 565 575 3588 3725 846 2532 1684 846 1519 3588
 pe el să plece din hotarele lor. Și urcând el în

^a 5:14 porcarii

^b 5:14 gospodăriile țărănești

^c 5:15 rezonabil

πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαμονισθεῖς, ἵνα ἦ μετ' αὐτοῦ.
 4143 3870 846 3588 1139 2443 1510 3326 846
 barcă, îl ruga pe el cel fost demonizat ca să rămână cu el.

19 Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ, Ὑπάγε εἰς
 3588 1161 2424 3756 863 846 235 3004 846 5217 1519
 Dar Isus nu i-a permis lui, ci i-a zis lui: Du-te în

τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοῦς, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι
 3588 3624 4771 4314 3588 4674 2532 312 846 3745 4771
 casa ta, la ai tăi, și vestește-le lor cât de mult ție

ὁ κύριος πεποίηκεν, καὶ ἠλέησέν σε. **20** Καὶ ἀπῆλθεν καὶ
 3588 2962 4160 2532 1653 4771 2532 565 2532
 Domnul ți-a făcut, și cum s-a îndurat de tine. Și el a plecat și

ἤρξατο κηρῦσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ
 756 2784 1722 3588 1179 3745 4160 846^a 3588
 a început să facă cunoscut în Decapolis cât de mult a făcut lui

Ἰησοῦς; καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

2424 2532 3956 2296
 Isus; și toți se mirau.

21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ
 2532 1276 3588 2424 1722 3588 4143 3825 1519 3588
 Și traversând Isus cu barca iarăși de

πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν
 4008 4863 3793 4183 1909 846 2532 1510 3844 3588
 cealaltă parte, s-a adunat o mulțime mare în jurul lui, și el era lângă

^a 5:20 față de el

θάλασσαν. **22** Καὶ ἰδοῦ, ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγῶγων, ὄνόματι
 2281 2532 3708 2064 1520 3588 752^a 3686
 mare. Și iată, a venit unul dintre conducătorii sinagogii, numit

Τάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτόν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, **23** καὶ
 2383 2532 3708 846 4098 4314 3588 4228 846 2532
 Iair, și văzându-l pe el, a căzut la picioarele lui, și

παρεκάλει αὐτόν πολλά, λέγων ὅτι Τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει;
 3870 846 4183^b 3004 3754 3588 2365 3450 2079 2192
 l-a rugat pe el insistent, zicând : Fetița mea ²pe moarte; ¹este

ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῆς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ὅπως σωθῆ καὶ ζήσεται.
 2443 2064 2007 846 3588 5495 3704 4982^c 2532 2198
 dar vino să-ți pui ²peste ea, ¹mâinile ca să fie salvată și să trăiască.

24 Καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ; καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς,
 2532 565 3326 846 2532 190 846 3793 4183
 Și el a plecat împreună cu el; și îi urma lui o mulțime mare,

καὶ συνέθλιβον αὐτόν.
 2532 4918 846
 și îl îmbulzeau pe el.

25 Καὶ γυνή τις οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα,
 2532 1135 5100 1510 1722 4511 129 2094 1427
 Și o femeie, care fiind în scurgere de sânge ²ani, ¹de doisprezece

26 καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ παρ'
 2532 4183 3958 5259 4183 2395 2532 1159 3588 3844
 și ²mult ¹suferise de la mulți medici, și cheltuind cele de la

^a 5:22 responsabili, superiorii sinagogii
^b 5:23 lit: mult
^c 5:23 vindecată

αὐτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον
 846 3956^a 2532 3367 5623 235 3123 1519 3588 5501
 ea toate, și nu folosise, ci mai mult spre mai grav

ἐλθοῦσα, **27** ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ
 2064 191 4012 3588 2424 2064 1722 3588 3793
 merse, auzind despre Isus, a venit în mulțime

ὄπισθεν, ἦψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ; **28** ἔλεγεν γὰρ ὅτι Κὰν τῶν ἱματίων
 3693 680 3588 2440 846 3004 1063 3754 2579 3588 2440
 pe dinapoi, atingând haina lui; ²zicea ¹căci : Dacă ²hainele

αὐτοῦ ἄψωμαι, σωθήσομαι. **29** Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ
 846 680 4982 2532 2112 3583 3588 4077 3588
³lui, ¹i-aș atinge voi fi salvată. Și imediat a secat izvorul

αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς
 129 846 2532 1097 3588 4983 3754 2390 575 3588
 sângelui ei, și ea a cunoscut în corpul ei că este vindecată de

μάστιγος. **30** Καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνούς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ
 3148 2532 2112 3588 2424 1921 1722 1438 3588 1537 846
 plagă. Și imediat Isus, cunoscând în sine însăși ³din ⁴ei,

δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγεν, Τίς μου
 1411 1831 1994 1722 3588 3793 3004 5101 3450
¹puterea ²care ieșise s-a întors spre mulțime, zicând: Cine ³mele?

ἦψατο τῶν ἱματίων? **31** Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Βλέπεις
 680 3588 2440 2532 3004 846 3588 3101 846 991
¹a atins ²hainele Și i-au zis lui discipolii lui: Vezi

τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις, Τίς μου ἦψατο?
 3588 3793 4918 4771 2532 3004 5101 3450 680
 mulțimea îmbulzindu-te pe tine, și tu zici: Cine pe mine m-a atins?

^a 5:26 toată averea ei

32 Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. **33** Ἡ δὲ γυνή
 2532 4017 3708 3588 3778 4160 3588 1161 1135
 Și el se uita în jur ca să vadă cine ²aceasta. ¹făcuse Dar femeia

φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδύια ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῆ, ἦλθεν καὶ
 5399 2532 5141 1492 3739 1096 1909 846 2064 2532
 înfricoșată și tremurând, știind ce se petrecuse la ea, a venit și

προσέειπεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. **34** Ὁ
 4363 846 2532 3004 846 3956 3588 225 3588
 a căzut jos înaintea lui, și i-a spus lui tot adevărul.

δὲ εἶπεν αὐτῆ, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε; ὕπαγε εἰς
 1161 3004 846 2364 3588 4102 4771 4982 4771 5217 1519
 Dar el a zis ei: Fiică, credința ta te-a salvat pe tine; du-te în

εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγίης ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.
 1515 2532 1510 5199 575 3588 3148 4771
 pace, și fii însănătoșită de plaga ta.

35 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ
 2089 846 2980 2064 575 3588
³încă, ²el ¹Pe când vorbea au venit *unii* de la

ἀρχισυναγώγου, λέγοντες ὅτι Ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν; τί
 752 3004 3754 3588 2364 4771 599 5101
 conducătorul sinagogii, zicând : Fiica ta a murit; de ce

ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον? **36** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν
 2089 4660 3588 1320 3588 1161 2424 2112 191 3588
 mai deranjezi pe Învățător? Dar Isus, imediat auzind

λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ, Μὴ φοβοῦ, μόνον
 3056 2980 3004 3588 752 3361 5399 3440
 cuvintele spuse, a zis conducătorului sinagogii: Nu te teme, ²numai.

πίστευε. **37** Καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ
 4100 2532 3756 863 3762 846 4870 1487 3361^a
¹crede Și nu a admis nimănu ²pe el, ¹să-l însoțească dacă nu

Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. **38** Καὶ ἔρχεται
 4074 2532 2385 2532 2491 3588 80 2385 2532 2064
 Petru și Iacov și Ioan, ²lui ¹fratele Iacov. Și au venit

εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, κλαίοντας
 1519 3588 3624 3588 752 2532 2334 2351 2799
 la casa conducătorului sinagogii, și a văzut tumult, plâns

καὶ ἀλαλάζοντας πολλά. **39** Καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς, Τί θορυβεῖσθε
 2532 214 4183 2532 1525 3004 846 5101 2350
 și jelire multă. Și intrând, *le-a zis* lor: De ce faceți tumult

καὶ κλαίετε? Τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. **40** Καὶ κατεγέλω
 2532 2799 3588 3813 3756 599 235 2518 2532 2606
 și plângeți? Copila nu a murit, ci doarme. Și ei râdeau

αὐτοῦ. Ὁ δέ, ἐκβαλὼν πάντας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ
 846 3588 1161 1544 3956 3880 3588 3962 3588
 de el. ²el, ¹Dar scoțându-i afară pe toți, a luat cu sine pe tatăl

παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν
 3813 2532 3588 3384 2532 3588 3326 846 2532 1531 3699 1510
 copilei și mama și pe cei cu el, și a intrat unde era

τὸ παιδίον ἀνακειμένον. **41** Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει
 3588 3813 345 2532 2902 3588 5495 3588 3813 3004
 copila culcată. Și apucând mâna copilei, *i-a zis*

αὐτῇ, Ταλιθά, कुμ; ὃ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον, Τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω,
 846 5008 2891 3739 1510 3177 3588 2877 4771 3004
 ei: Talita, cumi; ce este tradus: Fetișo, ție îți zic,

^a 5:37 εἰ μὴ - afară de

ἔχειραι. 42 Καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει, ἦν γὰρ
 1453 2532 2112 450 3588 2877 2532 4043 1510 1063
 scoală-te. Și imediat s-a sculat fetița și a umblat, ²era ¹căci

ἐτῶν δώδεκα; καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλη. 43 Καὶ διεστέιλато
 2094 1427 2532 1839^a 1611^b 3173 2532 1291
⁴ani; ³de doisprezece și erau perplecși cu uimire mare. Și le-a ordonat

αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνῶ τοῦτο; καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῆ
 846 4183 2443 3367 1097 3778 2532 3004 1325 846
 lor insistent ca nimeni să nu afle aceasta; și a zis să-i fie dat ei

φαγεῖν.

5315

de mâncare.

Capitolul 6 1 Καὶ ἐξηλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα
 2532 1831 1564 2532 2064 1519 3588 3968
 Și el a plecat de acolo, și s-a dus în orașul natal

αὐτοῦ; καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 Καὶ γενομένου
 846 2532 190 846 3588 3101 846 2532 1096
 al său; și îl însoțeau pe el discipolii lui. Și când a venit

σαββάτου, ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν; καὶ πολλοὶ ἀκούοντες
 4521 756 1722 3588 4864 1321 2532 4183 191
 sabbatul, a început ²în ³sinagogă; ¹să-i învețe și mulți auzindu-l,

ἐξεπλήσσαντο, λέγοντες, Πόθεν τούτω ταῦτα? Καὶ τίς ἡ σοφία
 1605 3004 4159 3778 3778 2532 5101 3588 4678
 erau uimiți, zicând: De unde are el acestea? Și ce înțelepciune

^a 5:42 surprinși, dezorientați, uluiți

^b 5:42 gr: ekstasis

ή δοθεισα αὐτῷ, καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ
 3588 1325 846 2532 1411 5108 1223 3588 5495 846
 este dată lui, și ³fapte puternice ²astfel de ⁴prin ⁵mâinile ⁶lui?

γίνονται? **3** Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς
 1096 3756 3778 1510 3588 5045 3588 5207 3137 80
¹cum sunt făcute Nu acesta este dulgherul, fiul Mariei, ²frate

δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος? Καὶ οὐκ
 1161 2385 2532 2500 2532 2455 2532 4613 2532 3756
¹precum și a lui Iacov și a lui Iose și a lui Iuda și a lui Simon? Și nu

εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς? Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.
 1510 3588 79 846 5602 4314 1473 2532 4624 1722 846
 sunt surorile lui aici cu noi? Și se indignau față de el.

4 Ἐλεγεν δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος, εἰ
 3004 1161 846 3588 2424 3754 3756 1510 4396 820 1487
³le-a zis ¹Dar ⁴lor ²Isus ⁵: ⁷nu ⁸este ⁶Un profet dezonorat, dacă

μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ ἐν τῇ
 3361^a 1722 3588 3968 846 2532 1722 3588 4773 2532 1722 3588
 nu în orașul natal al lui și între rudele lui și în

οἰκίᾳ αὐτοῦ. **5** Καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι,
 3614 846 2532 3756 1410 1563 3762 1411 4160
 casa lui. Și nu a putut ²acolo ³nici ⁴o faptă puternică, ¹să facă

εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσεν. **6** Καὶ
 1487 3361^b 3641 732 2007 3588 5495 2323 2532
 dacă nu la câțiva bolnavi și-a pus peste mâinile, vindecându-i. Și

^a 6:4 decât

^b 6:5 afară de, ci doar

ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

2296 1223 3588 570 846
se mira de necredința lor.

Καὶ περιῆγεν τὰς κόμας κύκλω διδάσκων.

2532 4013 3588 2968 2945 1321
Și el străbătea satele din jur și-i învăța.

7 Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς

2532 4341 3588 1427 2532 756 846

Și a chemat la sine pe cei doisprezece, și a început pe ei

ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων

649 1417 1417 2532 1325 846 1849 3588 4151

să-i trimită doi câte doi, și le-a dat lor autoritate *asupra* spiritelor

τῶν ἀκαθάρτων. **8** Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς

3588 169 2532 3853 846 2443 3367 142 1519

necurate. Și le-a ordonat lor ca nimic să nu ia pe

ὁδόν, εἰ μὴ ῥάβδον μόνον; μὴ πήραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς

3598 1487 3361^a 4464 3440 3361 4082 3361 740 3361 1519

drum, dacă nu ²toiag; ¹un singur nici traistă, nici pâine, nici ²la

τὴν ζώνην χαλκόν; **9** ἄλλ' ὑποδεδεμένους σανδάλια; καὶ μὴ

3588 2223 5475 235 5265^b 4547 2532 3361

³brâu; ¹bani de aramă ci să se încălțe cu sandale; și nu

ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας. **10** Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὅπου ἐὰν

1746^c 1417 5509 2532 3004 846 3699 1437

luați pentru a vă îmbrăca două tunici. Și le-a zis lor: ²unde ¹ori-

^a 6:8 decât

^b 6:9 lit: să-și lege sub (picioare)

^c 6:9 ex: ei aveau o tunică (cămașă) pe corp, dar nu aveau voie să mai ieie cu ei una de schimb.

εἰσέλθῃτε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθῃτε ἐκεῖθεν. **11** Καὶ
 1525 1519 3614 1563 3306 2193 302 1831 1564 2532
 intrați în casă, acolo rămâneți până când veți pleca de acolo. Și

ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι
 3745 302^a 3361 1209 4771 3366 191 4771 1607^b
 care oricine, nu *vă* va primi pe voi, și nu *vă* va asculta pe voi, plecând

ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς
 1564 1621 3588 5522 3588 5270^c 3588 4228 4771 1519
 de acolo, scuturați praful care *era* sub picioarele voastre, spre

μαρτύριον αὐτοῖς. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ
 3142 846 281 3004 5213 414 1510 4670 2228
 mărturie lor. Adevărat *vă* spun vouă, mai suportabil *va* fi Sodomei sau

Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. **12** Καὶ ἐξελθόντες
 1116 1722 2250 2920 2228 3588 4172 1565 2532 1831
 Gomorei în ziua judecării, decât pentru orașul acela. Și ei au plecat

ἐκήρυσσον ἴνα μετανοήσωσιν; **13** καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ
 2784 2443 3340 2532 1140 4183 1544 2532
 predicând ca să se pocăiască; și demoni mulți exorcizau, și

ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

218 1637 4183 732 2532 2323
 ungeau cu ulei pe mulți bolnavi și îi vindecau.

14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, φανερὸν γὰρ
 2532 191 3588 935 2264 5318^d 1063
¹Σὶ ⁴a auzit *despre el*, ²regele ³Irod ⁷cunoscut ⁵căci

^a 6:11 a.ms: în care loc

^b 6:11 ieșind

^c 6:11 praful pe care ați călcat și care s-a depus pe hainele voastre

^d 6:14 public

ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων
 1096^a 3588 3686 846 2532 3004 3754 2491 3588 907
⁶se făcuse numele lui, și alții ziceau : Ioan Botezătorul

ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ.
 1537 3498 1453 2532 1223 3778 1754 3588 1411 1722 846
²dintre ³cei morți, ¹a înviat și de aceea lucrează puterile prin el.

15 Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Ἡλίας ἐστίν; ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι Προφήτης ἐστίν,
 243 3004 3754 2243 1510 243 1161 3004 3754 4396 1510
 Alții ziceau : ²Ilie; ¹Este alții dar ziceau : ²un profet, ¹Este

ὡς εἷς τῶν προφητῶν. 16 Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης εἶπεν ὅτι Ὅν
 5613 1520 3588 4396 191 1161 2264 3004 3754 3739
 ca unul dintre profeti. auzind, însă Irod a spus : ²pe care

ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτός ἐστιν; αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν.
 1473 607 2491 3778 1510 846 1453 1537 3498
³eu ⁴l-am decapitat, ¹Ioan, acesta este; el a înviat dintre cei morți.

17 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην, καὶ
 846 1063 3588 2264 649 2902 3588 2491 2532
²însuși ¹Căci Irod a trimis să-l aresteze pe Ioan, și

ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου
 1210^b 846 1722 5438 1223 2266 3588 1135 5376
 l-a închis pe el în închisoare, din cauza Irodiadei, soția lui Filip,

τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. 18 Ἐλεγεν γὰρ ὁ
 3588 80 846 3754 846 1060 3004 1063 3588
 fratele său, pentru că ²cu ea. ¹se căsătorise ²zisese ¹Căci

^a 6:14 devenise
^b 6:17 încătușat

Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι Οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ
 2491 3588 2264 3754 3756 1832^a 4771 2192 3588 1135 3588
 Ioan lui Irod : Nu *îți* este permis ție să ai femeia

ἀδελφοῦ σου. **19** Ἡ δὲ Ἡρωδιάς ἐνείχεν αὐτῷ, καὶ ἤθελεν
 80 4771 3588 1161 2266 1758^b 846 2532 2309
 fratelui tău. Dar Irodiada purta ranchiună pe el, și intenționa

αὐτὸν ἀποκτεῖναι; καὶ οὐκ ἠδύνατο; **20** ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν
 846 615 2532 3756 1410 3588 1063 2264 5399 3588
 pe el să-*l*ucidă; și nu putea; căci Irod se temea de

Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετίθει αὐτόν;
 2491 1492 846 435 1342 2532 40 2532 4933^c 846
 Ioan, știindu-*l* pe el bărbat drept și sfânt, și *îl* proteja pe el;

καὶ ἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ ἐποίει, καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἤκουεν.
 2532 191 846 4183 4160 2532 2234 846 191
 și când *îl* auzea pe el, era foarte confuz, și ³cu plăcere. ²pe el ¹*îl* asculta

21 Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ
 2532 1096 2250 2121^d 3753 2264 3588 1077 846
 Și a venit o zi oportună, când Irod, de ziua nașterii lui,

δεῖπνον ἐποίει τοῖς μεγιστάσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις
 1173 4160^e 3588 3175^f 846 2532 3588 5506^g 2532 3588 4413
²o cină ¹a dat nobililor lui și chiliarhilor și căpetenilor

τῆς Γαλιλαίας, **22** καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος
 3588 1056 2532 1525 3588 2364 846 3588 2266
 Galileii, și a intrat fica ei, a Irodiadei,

^a 6:18 Lev. 18:16; 20:21

^b 6:19 ură ascunsă cu dorință de răzbunare

^c 6:20 a păzi cu grijă, a supraveghea

^d 6:21 favorabilă

^e 6:21 lit: a făcut

^f 6:21 demnitarilor

^g 6:21 comandant a o mie de militari

καὶ ὀρχησαμένης, καὶ ἀρεσάσης τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν
 2532 3738 2532 700 3588 2264 2532 3588 4873 3004
 și a dansat, și i-a plăcut lui Irod și comesenilor. ²a zis

ὁ βασιλεὺς τῷ κορασίῳ, Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω
 3588 935 3588 2877 154 1473 3739 1437 2309 2532 1325
¹Regele fetei: Cere-*mi* mie orice vrei, și *îți* voi da

σοί; **23** καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι Ὅ ἐάν με αἰτήσῃς, δώσω
 4771 2532 3660 846 3754 3739 1437 1473 154 1325
 ție; și el i-a jurat ei : Dacă mie ai să-*mi* ceri, *îți* voi da

σοί, ἕως ἡμῖσους τῆς βασιλείας μου. **24** Ἡ δὲ ἐξεληθοῦσα εἶπεν
 4771 2193 2255 3588 932 3450 3588 1161 1831 3004
 ție, până la jumătate din regatul meu. ea Dar ieșind, a zis

τῇ μητρὶ αὐτῆς, Τί αἰτήσομαι? Ἡ δὲ εἶπεν, Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου
 3588 3384 846 5101 154 3588 1161 3004 3588 2776 2491
 mamei ei: Ce să cer? ea Dar a zis: Capul lui Ioan

τοῦ βαπτιστοῦ. **25** Καὶ εἰσελθοῦσα εὐθὺς μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν
 3588 910 2532 1525 2112 3326 4710 4314 3588
 Botezătorul. Și intrând imediat cu grabă la

βασιλέα, ἠτήσατο, λέγουσα, Θέλω ἵνα μοι δῶς ἐξ αὐτῆς ἐπὶ πίνακι
 935 154 3004 2309 2443 3427 1325 1824 1909 4094
 rege, ea a cerut, zicând: Vreau ca mie să-*mi* dai imediat pe o tavă

τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. **26** Καὶ περιλύπος γενόμενος
 3588 2776 2491 3588 910 2532 4036 1096
 capul lui Ioan Botezătorul. Și ³foarte întristat ²devenind

ὁ βασιλεὺς, διὰ τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ
 3588 935 1223 3588 3727 2532 3588 4873^a 3756
¹regele, din cauza jurămintelor și a comesenilor, nu

^a 6:26 sau: întristat din cauza jurămintelor depuse în fața comesenilor

ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετήσαι. **27** Καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς
 2309 846 114^a 2532 2112 649 3588 935
 a vrut pe ea s-o refuze. Și ³imediat ²trimitând ¹regele,

σπεκουλάτορα ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. **28** Ὁ δὲ
 4688^b 2004 5342 3588 2776 846 3588 1161
 un călău, a ordonat să-i aducă capul lui. ²el ¹Dar

ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν
 565 607 846 1722 3588 5438 2532 5342 3588 2776
 a plecat, l-a decapitat pe el în închisoare, și a adus capul

αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ; καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν
 846 1909 4094 2532 1325 846 3588 2877 2532 3588 2877 1325
 lui pe o tavă, și l-a dat pe el fetei; și fata l-a dat

αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. **29** Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον, καὶ
 846 3588 3384 846 2532 191 3588 3101 846 2064 2532
 pe el mamei ei. Și auzind discipolii lui, au venit și

ἦραν τὸ πτώμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.
 142 3588 4430 846 2532 5087 846 1722 3419
 au luat cadavrul lui, și l-au pus pe el în mormânt.

30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ
 2532 4863 3588 652 4314 3588 2424 2532
 Și s-au adunat apostolii la Isus și

ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν.
 518 846 3956 2532 3745 4160 2532 3745 1321
 au dat de știre lui toate, și ce făcuseră și ce îi învățaseră.

^a 6:26 să anuleze jurământul

^b 6:27 soldat din garda personală

31 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον
 2532 3004 846 1205 5210 846 2596 2398 1519 2048^a
 Și el le-a zis lor: Veniți voi înșivă aparte într-un ²deșert,

τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον. Ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ
 5117 2532 373 3641 1510 1063 3588 2064 2532 3588
¹loc și odihniți-vă puțin. Căci cei venind și cei

ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. 32 Καὶ
 5217 4183 2532 3761 5315 2119 2532
 plecând erau mulți, și nu ²nici să mănânce. ¹aveau timp Și

ἀπηλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν. 33 Καὶ εἶδον
 565 1519 2048 5117 3588 4143 2596 2398 2532 3708
 au plecat ³spre ⁵deșert, ⁴un loc ¹cu ²barca aparte. Și i-au văzut

αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολλοί, καὶ περὶ ἀπὸ πασῶν
 846 5217 2532 1921 846 4183 2532 3979 575 3956
 pe ei plecând și i-au recunoscut pe ei mulți, și pe jos din toate

τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον αὐτούς,
 3588 4172 4936 1563 2532 4281 846
 orașele au alegeat, adunându-se acolo, și au ajuns înaintea lor,

καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν. 34 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν
 2532 4905^b 4314 846 2532 1831 3708 3588 2424 4183
 și au venit înaintea lor. Și coborând, a văzut Isus o mare

ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα
 3793 2532 4697 1909 846 3754 1510 5613 4263
 mulțime, și având compasiune față de ei, pentru că erau ca oi

^a 6:31 singuratic, liniștit, retras, nelocuit, nepopulat

^b 6:33 s-au adunat, erau prezenți

μη ἔχοντα ποιμένα; καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλὰ. **35** Καὶ ἦδη
 3361 2192 4166 2532 756 1321 846 4183 2532 2235
 ne- având păstor; și a început să-*i* învețe pe ei multe. Și deja

ώρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν
 5610 4183 1096^a 4334 846 3588 3101 846 3004
 ora târzie fiind, s-au apropiat de el discipolii lui, zicând

ὅτι Ἦρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἦδη ὥρα πολλή; **36** ἀπόλυσον
 3754 2048 1510 3588 5117 2532 2235 5610 4183 630^b
 : deșert este locul și este deja ora târzie; lasă-*i* să plece

αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλω ἀγροὺς καὶ κόμας ἀγοράσωσιν
 846 2443 565 1519 3588 2945^c 68 2532 2968 59
 pe ei, ca să se ducă în cătunele din jur și în sate să-și cumpere

ἑαυτοῖς ἄρτους. Τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν. **37** Ὁ δὲ
 1438 740 5101 1063 5315 3756 2192 3588 1161
 pentru ei înseși de mâncare. ⁴de ¹Căci ⁵mâncare. ²nu ³au Dar

ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν
 611 3004 846 1325 846 5210 5315 2532 3004
 răspunzând, *le-a zis lor:* Dați-le lor voi de mâncare. Și *i-au zis*

αὐτῷ, Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν διηναρίων διακοσίων ἄρτους, καὶ
 846 565 59 1220 1250 740 2532
 ei: Să ne ducem să cumpărăm ²de denari ¹de două sute pâini, și

δῶμεν αὐτοῖς φαγεῖν? **38** Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Πόσους ἄρτους
 1325 846 5315 3588 1161 3004 846 4214 740
 să *le dăm lor* să mănânce? Dar *el le-a zis lor:* Câte pâini

^a 6:35 se făcuse târziu

^b 6:36 dă-le drumul, liberează-i

^c 6:36 gospodăriile țărănești

ἔχετε? Ὑπάγετε καὶ ἴδετε. Καὶ γρόντες λέγουσιν, Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας.
 2192 5217 2532 3708 2532 1097 3004 4002 2532 1417 2486
 aveți? Duceți-vă și vedeți. Și aflând au zis: Cinci, și doi pești.

39 Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια
 2532 2004 846 347 3956 4849 4849
 Și el le-a ordonat lor să facă să se așeze toți grupuri, grupuri

ἐπὶ τῷ χλωροῦ χορτῷ. **40** Καὶ ἀνέπεσον πρᾶσαι πρᾶσαι, ἀνὰ ἑκατὸν
 1909 3588 5515 5528 2532 377 4237 4237 303 1540
 pe ²verde. ¹iarba Și s-au așezat cete, cete, de câte o sută

καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. **41** Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο
 2532 303 4004 2532 2983 3588 4002 740 2532 3588 1417
 și de câte cincizeci. Și el a luat cele cinci pâini și cei doi

ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν, καὶ κατέκλασεν
 2486 308 1519 3588 3772 2127 2532 2622
 pești, uitându-se spre cer, el a binecuvântat, și a frânt

τοὺς ἄρτους, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παραθῶσιν
 3588 740 2532 1325 3588 3101 846 2443 3908
 pâinile, și le-a dat discipolilor săi ca să le servească

αὐτοῖς; καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. **42** Καὶ ἔφαγον πάντες,
 846 2532 3588 1417 2486 3307 3956 2532 5315 3956
 lor; și cei doi pești i-a împărțit la toți. Și au mâncat toți,

καὶ ἐχορτάσθησαν; **43** καὶ ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους
 2532 5526 2532 142^a 2801 1427 2894^b
 și s-au săturat; și au adunat bucățile, douăsprezece coșarci

^a 6:43 lit: au ridicat

^b 6:43 coș mare

πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. 44 Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους
 4134 2532 575 3588 2486 2532 1510 3588 5315 3588 740
 pline, și din pești. Și erau cei care mâncaseră pâinile

πεντακισχίλιοι ἄνδρες.
 4000 435
 cinci mii de bărbați.

45 Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ
 2532 2112 315^a 3588 3101 846 1684 1519 3588
 Și imediat el a impus discipolilor săi să intre în

πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως
 4143 2532 4254 1519 3588 4008 4314 966 2193
 barca, și să traverseze de cealaltă parte spre Betsaida, până

αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον. 46 Καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς,
 846 630^b 3588 3793 2532 657^c 846
 el va da drumul mulțimii. Și după ce le-a dat drumul lor,

ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 47 Καὶ ὀψίας γενομένης, ἦν τὸ
 565 1519 3588 3735 4336 2532 3798 1096 1510 3588
 a plecat pe munte ca să se roage. Și ²seară, ¹facându-se era

πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. 48 Καὶ
 4143 1722 3319 3588 2281 2532 846 3441 1909 3588 1093 2532
 barca în mijlocul mării, și el singur pe țarm. Și

εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος
 3708 846 928 1722 3588 1643 1510 1063 3588 417
 văzându-i pe ei chinuindu-se cu vâslitul, ³era ¹căci ²vântul

^a 6:45 silit, obligat

^b 6:45 a libera

^c 6:46 și-a luat rămas bun; s-a despărțit de

ἐναντίος αὐτοῖς, καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς
 1727 846 2532 4012 5067 5438 3588 3571 2064 4314
 contrar lor, și pe la a patra strajă a nopții el a venit spre

αὐτούς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης; καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτούς.
 846 4043 1909 3588 2281 2532 2309 3928 846
 ei, umblând pe mare; și voia să treacă pe lângă ei.

49 Οἱ δέ, ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἔδοξαν
 3588 1161 3708 846 4043 1909 3588 2281 1380^a
²ei, ¹Dar văzându-l pe el umblând pe mare, *li* s-a părut

φάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν; **50** πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ
 5326 1510 2532 349 3956 1063 846 3708 2532
²o fantasmă, ¹a fi și au țipat; ²toți ¹căci ⁴pe el, ³l-au văzut și

ἐταράχθησαν. Καὶ εὐθέως ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς, **Θαρσεῖτε;**
 5015^b 2532 2112 2980 3326 846 2532 3004 846 2293
 s-au speriat. Și imediat a vorbit cu ei, și *le-a zis* lor: *Curaj;*

ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. **51** Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτούς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ
 1473 1510 3361 5399 2532 305 4314 846 1519 3588 4143 2532
 eu sunt, nu vă temeți. Și s-a suit la ei în barcă, și

ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος; καὶ λίαν ἐκπερισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο, καὶ
 2869 3588 417 2532 3029 4053 1722 1438 1839 2532
 a încetat vântul; și ²de tot ¹erau extrem în ei înșiși uluiți, și

ἐθαύμαζον. **52** Οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις; ἦν γὰρ
 2296 3756 1063 4920^c 1909^d 3588 740 1510 1063
 se mirau; ²nimic nu ¹căci înțeleseseră datorită pâinilor; ⁴era ¹ci

^a 6:49 au avut impresia
^b 6:50 înspăimântat
^c 6:52 nu au cuprins cu mintea că Isus, care poate crea ceva din nimic (latin: Creatio ex nihilo), este Dumnezeu
^d cu privire la

αὐτῶν ἡ καρδιά πεπωρωμένη.

846 3588 2588 4456

³lor ²inima împietrită.

53 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρέτ,

2532 1276 2064 1909 3588 1093 1082

Și traversând, au venit în ținutul Ghenezaretului,

καὶ προσωρμίσθησαν. **54** Καὶ ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως

2532 4358 2532 1831 846 1537 3588 4143 2112

și au acostat. Și coborând ei din barcă, imediat

ἐπιγνόντες αὐτόν, **55** περιδραμόντες ὄλην τὴν περὶ ἄκρον ἐκείνην,

1921 846 4063 3650 3588 4066 1565

recunoscându-l pe el, au alergat în toată regiunea aceea,

ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου

756 1909 3588 2895^a 3588 2560 2192 4064 3699

au început ²pe ³paturi ⁴pe cei ⁵bolnavi ⁶fiind, ¹să aducă pe unde

ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστίν. **56** Καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ πόλεις

191 3754 1563 1510 2532 3699 302 1531 1519 2968 2228 4172

auzeau că el este. Și ²unde ¹ori- intra în sate, în orașe,

ἢ ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν

2228 68 1722 3588 58 5087 3588 770 2532 3870

în cătune, în piețe, puneau pe cei bolnavi, și îl rugau

αὐτὸν ἵνα κἄν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται; καὶ ὅσοι ἂν

846 2443 2579 3588 2899^b 3588 2440 846 680 2532 3745 302

pe el ca doar ciucurele hainei lui să-*i* atingă; și toți care

^a 6:55 târgi

^b 6:56 Num. 15:37-39

ἤπιοντο αὐτοῦ ἐσώζοντο.

680 846 4982

il atingeau pe el erau vindecați.

Capitolul 7

1 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καὶ
2532 4863 4314 846 3588 5330 2532
Ἐπι- s-au adunat la El fariseii, ἔπι

τινες τῶν γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων; 2 καὶ ἰδόντες τινὰς
5100 3588 1122 2064 575 2414 2532 3708 5100
câțiva scribi, veniți din Ierusalim; ἔπι vâzând pe unii

τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοινὰς χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις,
3588 3101 846 2839 5495 3778 1510 449
dintre discipolii lui 4necurate, 3cu mâinile 5aceasta 6este 7nеспălate,

ἐσθίοντας ἄρτους ἐμέμψαντο. 3 Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ
2068 740 3201 3588 1063 5330 2532 3956 3588
1că mănâncă 2pâine i-au muștrat. Căci fariseii ἔπι toți

Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῆ νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσιν,
2453 1437 3361 4435^a 3538 3588 5495 3756 2068
iudeii 3dacă 4nu 6cu un pumn 5își spală 7mâinile, 1nu 2mănâncă,

κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; 4 καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς,
2902 3588 3862 3588 4245 2532 575 58
respectând tradiția bătrânilor; ἔπι venind de la piață,

ἐὰν μὴ βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσιν; καὶ ἄλλα πολλά ἐστὶν ἃ
1437 3361 907^b 3756 2068 2532 243 4183 1510 3739
3dacă 4nu 5s-au scăldat; 1nu 2mănâncă, ἔπι altele multe sunt pe care

^a 7:3 un pumn cu apă
^b 7:4 lit: botezat; a scufunda, a afunda, a imerge, a muia

παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμούς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ
 3880 2902 909 4221 2532 3582 2532
le-au preluat să le respecte: scăldarea de pahare și de urcioare și

χαλκίων καὶ κλινῶν. 5 Ἐπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι
 5473^a 2532 2825^b 1899 1905 846 3588 5330
de vase din aramă și de perne. Atunci l-au întrebat pe el fariseii

καὶ οἱ γραμματεῖς, Διὰ τί οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσιν κατὰ τὴν
 2532 3588 1122 1223 5101 3588 3101 4771 3756 4043 2596^c 3588
și scribii: De ce discipolii tăi nu umblă după

παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ἀνίπτους χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν
 3862 3588 4245 235 449^d 5495 2068 3588
tradiția mai-bătrânilor, ci ³nespălate ²cu mâinile ¹mănâncă

ἄρτον? 6 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Καλῶς προεφίητευσεν
 740 3588 1161 611 3004 846 3754 2573 4395
pâinea? Dar El răspunzând, le-a zis lor : Bine a profetizat

Ἡσαίας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται, Οὗτος ὁ λαὸς
 2268 4012 4771 3588 5273 5613 1125 3778 3588 2992
Isaia despre voi, ipocriților, după cum este scris: Acest popor

τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾶ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω
 3588 5491 1473 5091 3588 1161 2588 846 4206
³cu ⁴buzele, ²pe mine ¹mă onorează, dar inima lor este departe

ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. 7 Μάτην δὲ σέβονται με, διδάσκοντες
 568^e 575 1473 3155 1161 4576 1473 1321
îndepărtată de mine. Inutil însă mă stimează pe mine, învățând

^a 7:4 veselă

^b 7:4 Perne folosite când se mănca „culcat la masă“, pe care se sprijinea cotul stâng, iar brațul drept rămânea liber, în jurul unei mese joase (triclinium).

^c 7:5 conform cu

^d 7:5 a.ms.: necurate

^e 7:6 este foarte îndepărtată

διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. **8** Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν
 1319^a 1778^b 444^c 863 1063 3588 1785
 ca învățături precepte ale oamenilor. ²voi ați renunțat ¹Căci la ordinul

τοῦ θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμούς
 3588 2316 2902 3588 3862 3588 444 909
 lui Dumnezeu, respectând tradiția oamenilor: Scăldare

ξεστῶν καὶ ποτηρίων; καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.
 3582 2532 4221 2532 243 3946 5108 4183 4160
 de urcioare și de pahare; și altele ²fel ¹de acest ⁴multe. ³faceți

9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ,
 2532 3004 846 2573 114 3588 1785 3588 2316
 Și el a zis lor: ²ingenios ¹Ați abrogat ordinul lui Dumnezeu,

ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε. **10** Μωσῆς γὰρ εἶπεν, Τίμα
 2443 3588 3862 4771 5083^d 3475 1063 3004 5091
 ca ²tradiția ³voastră. ¹să păstrați ²Moise ¹Căci a zis: Cinstește

τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου; καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ
 3588 3962 4771 2532 3588 3384 4771^e 2532 3588 2551 3962 2228
 pe tatăl tău și pe mama ta; și: Cine calomniază pe tată sau

μητέρα θανάτῳ τελευτάτῳ; **11** ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ἐὰν εἴπη ἄνθρωπος
 3384 2288 5053^f 5210 1161 3004 1437 3004 444
 pe mamă de moarte să moară; ²voi ¹dar ziceți: Dacă spune un om

τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, Κορβᾶν, ὃ ἐστίν, δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ
 3588 3962 2228 3588 3384 2878^g 3739 1510 1435 3739 1437 1537
 tatălui sau mamei: Corban, aceasta este: donație, ²ce ¹este ori- de la

^a 7:7 doctrine

^b 7:7 normă, regulă de conduită

^c 7:7 Is. 29:13

^d 7:9 mențineți valabil, în vigoare

^e 7:10 Exod 20:12.

^f 7:10 ebr: să moară cu siguranță, să fie ucis. Exod 21:17.

^g 7:11 ebr. sacrificiu pentru Dumnezeu

ἐμοῦ ὠφεληθῆς; **12** καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι
 1473 5623^a 2532 3765 863 846 3762 4160
 mine ai putea beneficia; și ³să nu ¹îi permiteți ²lui ⁵nimic ⁴facă

τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, **13** ἀκυροῦντες τὸν λόγον
 3588 3962 846 2228 3588 3384 846 208 3588 3056
 tatălui său, sau mamei sale, abrogând Cuvântul

τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ἧ παρεδώκατε; καὶ παρόμοια
 3588 2316 3588 3862 4771 3739 3860 2532 3946
 lui Dumnezeu prin tradiția voastră, cea transmisă de voi; și ³fel

τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. **14** Καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον,
 5108 4183 4160 2532 4341 3956^b 3588 3793
²de acest ¹multe faceți. Și chemând la el toată mulțimea,

ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἄκουτέ μου πάντες, καὶ συνίετε. **15** Οὐδὲν ἔστιν
 3004 846 191 3450 3956 2532 4920 3762 1510
 le-a zis lor: Ascultați-mi pe mine toți, și înțelegeți: Nimic nu este

ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτόν, ὃ δύναται αὐτόν
 1855 3588 444 1531 1519 846^c 3739 1410 846
 în exteriorul omului, intrând în el, să-l poată pe el

κοινῶσαι; ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστιν τὰ
 2840^d 235 3588 1607^e 575 846 1565 1510 3588
 facă necurat; ci cele ieșind din el, acestea sunt cele care

κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. **16** Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.
 2840 3588 444 1487 5100 2192 3775 191 191
 îl fac necurat pe om. Dacă cineva are urechi de auzit să audă.

^a 7:11 a avea avantaj, profit, ca susținere

^b 7:14 a.ms. iarăși

^c 7:15 ceea ce consumă

^d 7:15 întina, spurca, pângări, contamina (lat. con-taminare, din tagminare, tángere, a atinge)

^e 7:15 exteriorizând

17 Καὶ ὅτε εἰσηλθὲν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων
 2532 3753 1525 1519 3624 575 3588 3793 1905
 Și când a intrat în casă, plecând de la mulțime, l-au întrebat

αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς. 18 Καὶ λέγει αὐτοῖς,
 846 3588 3101 846 4012 3588 3850 2532 3004 846
 pe el discipolii lui despre parabolă. Și El le-a zis lor:

Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε? Οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν
 3779 2532 5210 801 1510 3756 3539 3754 3956 3588 1855
³ἄσα de ¹Și ²voi necugetați sunteți? Nu înțelegeți că totul ce din exterior

εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι,
 1531 1519 3588 444 3756 1410 846 2840
 intră în om nu poate pe el să-l facă necurat,

19 ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν; καὶ
 3754 3756 1531 846 1519 3588 2588 235 1519 3588 2836 2532
 căci nu intră ³lui, ¹în ²inima ci în stomac; și

εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα.
 1519 3588 856^a 1607 2511 3956 3588 1033^b
 în closet iese afară, declarând curate toate mâncărurile.

20 Ἐλεγεὺν δὲ ὅτι Τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο
 3004 1161 3754 3588 1537 3588 444 1607 1565
²el a zis ¹Dar : Ce ²din ³om, ¹iese aceasta

κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 21 Ἐσῶθεν γάρ, ἐκ τῆς καρδίας τῶν
 2840 3588 444 2081 1063 1537 3588 2588 3588
 îl face necurat pe om. ²din interior, ¹Căci din inima

^a 7:19 WC, instalația igienică/sanitară

^b 7:19 hrană, alimente

ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, μοιχεῖα,
 444 3588 1261 3588 2556 1607 3430
 oamenilor ²cugetările ³rele: ¹ies comiteri de adulter,

πορνεία, φόνοι, **22** κλοπαί, πλεονεξία, πονηρία, δόλος, ἀσέλγεια,
 4202 5408 2829 4124 4189 1388 766
 prostituții, crimele, furturi, lăcomii, răutăți, înșelăciuni, desfrânări,

ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφάνια, ἀφροσύνη; **23** πάντα ταῦτα
 3788 4190 988 5243 877 3956 3778
 ochi invidioși, blasfemie, aroganță, nebulie; toate acestea

τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοὶ τὸν ἄνθρωπον.
 3588 4190 2081 1607^a 2532 2840 3588 444
 rele din interior provin, și fac necurat omul.

24 Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου
 2532 1564 450 565 1519 3588 3181^b 5184
 Și de acolo pornind s-a dus în zonele de graniță a Tirului

καὶ Σιδῶνος. Καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν, οὐδένα ἤθελεν γνῶναι,
 2532 4605 2532 1525 1519 3614 3762 2309 1097
 și al Sidonului. Și a intrat într-o casă, ²ca nimeni ¹voind să afle,

καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν. **25** Ἀκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ
 2532 3756 1410 2990 191 1063 1135 4012
 și nu putea să rămână neobservat. ²auzind ¹Căci o femeie, despre

αὐτοῦ, ἦς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον,
 846 3739 2192^c 3588 2365 846 4151 169
 el, cărei ³era posedată ¹fetiță ²a ei de un spirit necurat,

^a 7:23 a-și avea originea, proveniența din

^b 7:24 zona de frontieră

^c 7:25 lit: având

ἐλθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ; **26** ἦν δὲ ἡ γυνή
 2064 4363 4314 3588 4228 846 1510 1161 3588 1135
 a venit căzând jos la picioarele lui; ²era ¹Dar femeia

Ἑλληνίς, Συραφοινικισσα τῷ γένει; καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ
 1674 4949 3588 1085^a 2532 2065 846 2443 3588
 o grecoaică, siro-feniciană de origine; și ea îl ruga pe El ca

δαμόνιον ἐβάλη ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. **27** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ,
 1140 1544 1537 3588 2364 846 3588 1161 2424 3004 846
²demonul ¹să scoată din fiica ei. Dar Isus i-a zis ei:

Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα; οὐ γὰρ καλόν ἐστιν λαβεῖν τὸν
 863 4412 5526 3588 5043 3756 1063 2570 1510 2983 3588
 Lasă mai întâi să se sature copiii; ²nu ¹căci ⁴bine ³este să iei

ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. **28** Ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ
 740 3588 5043 2532 906 3588 2952 3588 1161 611 2532
 pâinea copiilor și s-o arunci cățeilor. ²ea ¹Dar a răspuns și

λέγει αὐτῷ, Naί, κύριε; καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης
 3004 846 3483 2962 2532 1063 3588 2952 5270 3588 5132^b
 i-a zis lui: Da, Domnul meu; ²și ¹dar cățeii sub masă

ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν παιδιῶν. **29** Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Διὰ
 2068 575 3588 5589 3588 3813 2532 3004 846 1223
 mănâncă din frimiturile copiilor. Și el i-a zis ei: Pentru

τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε; ἐξελήλυθεν τὸ δαμόνιον ἐκ τῆς θυγατρὸς σου.
 3778 3588 3056 5217 1831 3588 1140 1537 3588 2364 4771
 acest cuvânt, du-te; a ieșit demonul din fiica ta.

^a 7:26 din naștere

^b 7:28 cățeii casei

30 Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὔρεν τὸ δαυμόνιον ἐξεληλυθός,
 2532 565 1519 3588 3624 846 2147^a 3588 1140 1831
 Și plecând la casa ei, ea a găsit demonul ieșit,

καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης.
 2532 3588 2364 906 1909 3588 2825
 și fiica culcată pe pat.

31 Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὀρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἦλθεν
 2532 3825 1831 1537 3588 3725 5184 2532 4605 2064
 Și iarăși plecând din hotarele Tirului și Sidoniei, a venit

πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον τῶν ὀρίων Δεκαπόλεως.
 4314 3588 2281 3588 1056 303 3319 3588 3725 1179
 la marea Galileii, prin mijlocul hotarelor Decapolisului.

32 Καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν μωγγιῶλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα
 2532 5342 846 2974 3424^b 2532 3870 846 2443
 Și i-au adus lui un surd care se bălbăia, și l-au rugat pe el ca

ἐπιθῆ αὐτῷ τὴν χεῖρα. **33** Καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ
 2007 846 3588 5495 2532 618 846 575 3588
 să-și pună peste el ²lui. ¹mâna Și luându-l pe el ³de

ὄχλου κατ' ἰδίαν, ἔβαλεν τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὄτα αὐτοῦ,
 3793 2596 2398 906 3588 1147 846 1519 3588 3775 846
⁴mulțime, ¹la ²o parte și-a pus degetele lui în urechile lui,

καὶ πτύσας ἦψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, **34** καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν
 2532 4429 680 3588 1100 846 2532 308 1519 3588
 și, scuipând, i-a atins limba lui, și privind spre

^a 7:30 la sosire

^b 7:32 care era găngav; (Med: disartrie)

οὐρανόν, ἐστέναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ, Ἐφφαθά, ὃ ἐστίν, Διανοίχθητι. **35** Καὶ
 3772 4727 2532 3004 846 2188 3739 1510 1272 2532
 cer, a suspinat, și a zis lui: Efata, ce este: Deschide-te. Și

εὐθέως διανοίχθησαν αὐτοῦ αἱ ἄκοαί; καὶ ἐλύθη ὁ δεσμός
 2112 1272 846 3588 189 2532 3089 3588 1199^a
 imediat i s-au deschis lui urechile; și s-a dezlegat încătușarea

τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. **36** Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς
 3588 1100 846 2532 2980 3723 2532 1291 846
 limbii lui, și a vorbit corect. Și el le-a ordonat lor

ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν; ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον
 2443 3367 3004 3745 1161 846 846 1291 3123
 ca nimănu să nu spună; ²cu cât ¹dar el lor le ordona, ²mult

περισσότερον ἐκήρυσσον. **37** Καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες,
 4053^b 2784 2532 5249 1605 3004
¹mai mult ei vesteau. Și peste măsură erau uimiți, zicând:

Καλῶς πάντα πεποιήκεν; καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς
 2573 3956 4160 2532 3588 2974 4160 191 2532 3588
³bine; ¹Pe toate ²le-a făcut atât pe surzi îi face să audă, precum și pe cei

ἀλάλους λαλεῖν.
 216 2980
 muți să vorbească.

^a 7:35 legătura, înlănțuirea, impedimentul

^b 7:36 peste măsură

Capitolul 8

1 Ἐν ἐκεῖναις ταῖς ἡμέραις, παμπόλλου ὄχλου
 1722 1565 3588 2250 3827 3793
 În acelea zilele o mare multime

ὄντος, καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς
 1510 2532 3361 2192 5101 5315 4341 3588 2424
 fiind prezentă, și nu aveau ce mânca, ²chemând la el ¹Isus

τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς, 2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον; ὅτι
 3588 3101 846 3004 846 4697^a 1909 3588 3793 3754
 pe discipolii lui, le zice lor: Am compătimire față de multime; căci

ἦδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι, καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν;
 2235 2250 5140 4357 3427 2532 3756 2192 5101 5315
 deja ²zile ¹de trei stau cu mine, și nu au ce mânca;

3 καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται
 2532 1437 630 846 3523 1519 3624 846 1590
 și dacă le dau drumul lor flămânzi la casa lor, vor leșina

ἐν τῇ ὁδῷ; τινὲς γὰρ αὐτῶν μακρόθεν ἤκουσιν. 4 Καὶ ἀπεκρίθησαν
 1722 3588 3598 5100 1063 846 3113 2240 2532 611
 pe drum; ²unii ¹căci ³dintre ei ⁵de departe. ⁴au venit și i-au răspuns

αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν τούτους δυνήσεται τις ᾧδε
 846 3588 3101 846 4159 3778 1410 5100 5602
 lui discipolii lui: De unde ⁵pe aceștia ²ar putea ¹cineva ⁶aici

χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας? 5 Καὶ ἐπηρώτα αὐτούς, Πόσους ἔχετε
 5526 740 1909 2047 2532 1905 846 4214 2192
³să sature ⁴cu pâine în deșert? Și i-a întreat pe ei: Câte ²aveți?

ἄρτους? Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτὰ. 6 Καὶ παρήγγειλεν τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν
 740 3588 1161 3004 2033 2532 3853 3588 3793 377
¹pâini ei Dar au zis: Șapte. Și el a ordonat multimii să se așeze

^a 8:2 înduioșare, compasiune

ἐπὶ τῆς γῆς; καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, εὐχαριστήσας ἔκλασεν
 1909 3588 1093 2532 2983 3588 2033 740 2168 2806
 pe pământ; și luând cele șapte pâini, a mulțumit, le-a frânt

καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα παραθῶσιν; καὶ παρέθηκαν
 2532 1325 3588 3101 846 2443 3908^a 2532 3908
 și le-a dat discipolilor lui, ca să le servească; și ei le-au servit

τῷ ὄχλῳ. **7** Καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα; καὶ εὐλογήσας εἶπεν
 3588 3793 2532 2192 2485 3641 2532 2127 3004
 mulțimii. Și ei aveau ²peștișori; ¹câțiva și binecuvântându-i, a zis

παραθεῖναι καὶ αὐτά. **8** Ἐφαγον δέ, καὶ ἐχορτάσθησαν; καὶ
 3908 2532 846 5315 1161 2532 5526 2532
 să îi servească și pe aceștia. ²ei au mâncat ¹Dar și s-au săturat; și

ἦσαν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. **9** Ἦσαν δὲ οἱ
 142 4051 2801 2033 4711 1510 1161 3588
 au adunat ²rămase: ¹bucățile șapte coșuri. ²erau ¹Dar cei care

φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι; καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. **10** Καὶ
 5315 5613 5070 2532 630 846 2532
 au mâncat în jur de patru mii; și le-a dat drumul lor. Și

εὐθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ
 2112 1684 1519 3588 4143 3326 3588 3101 846 2064 1519 3588
 imediat urcând în barcă cu discipolii săi, a venit în

μέρη Δαλμανουθά.
 3313 1148
 părțile Dalmanutei.

11 Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ,
 2532 1831 3588 5330 2532 756 4802 846
 Și au ieșit fariseii, și au început să se certe cu el,

^a 8:6 să le pună înainte, să le ofere

ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. **12** Καὶ
 2212 3844 846 4592 575 3588 3772 3985 846 2532
 cerând de la el un semn din cer, tentându-l pe el. Și

ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει, Τί ἢ γενεὰ αὕτη
 389 3588 4151 846 3004 5101 3588 1074 3778
 suspinând adânc în spiritul său a zis: De ce ²generația ³aceasta

σημεῖον ἐπιζητεῖ? Ἄμην λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ
 4592 1934 281 3004 5213 1487^a 1325 3588 1074
⁴un semn? ¹cere Adevărat vă spun vouă: dacă *i se va da* ²generații

ταύτη σημεῖον. **13** Καὶ ἀφεις αὐτούς, ἐμβὰς πάλιν εἰς πλοῖον,
 3778 4592 2532 863 846 1684 3825 1519 4143
¹acestei un semn. Și lăsându-i pe ei, s-a urcat din nou în barcă,

ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.
 565 1519 3588 4008
 plecând spre țărmul opus.

14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον
 2532 1950 2983 740 2532 1487 3361 1520 740
 Și uitaseră să ia pâine, și nu ³o *singură* ⁴pâine

οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. **15** Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς,
 3756 2192 3326 1438 1722 3588 4143 2532 1291 846
²decât ¹aveau cu ei înseși în barcă. Și *le-a ordonat* lor,

λέγων, Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς
 3004 3708^b 991 575 3588 2219^c 3588 5330 2532 3588
 zicând: Fiți atenți, feriți-vă de fermentul fariseilor și

^a 8:12 sens: nicidecum nu

^b 8:15 Vedeti

^c 8:15 plămădeală; plămădă, bucată de aluat dospit, folosit în loc de drojdie la prepararea pâinii.

ζύμης Ἡρώδου. 16 Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι
 2219 2264 2532 1260 4314 240 3004 3754
de fermentul lui Irod. Și ei cugetau între ei, zicând: Deoarece

Ἄρτους οὐκ ἔχομεν. 17 Καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς,
 740 3756 2192^a 2532 1097 3588 2424 3004 846
³ῥᾱini. ¹nu ²avem Și cunoscând *aceasta*, Isus *le-a zis lor:*

Τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε? Οὐπω νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε?
 5101 1260 3754 740 3756 2192 3768 3539 3761 4920
De ce cugetați că ³ῥᾱini? ¹nu ²aveți Tot nu pricepeți, tot nu înțelegeți?

Ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν? 18 Ὁφθαλμοὺς ἔχοντες
 2089 4456 2192 3588 2588 4771 3788 2192
Încă mai ⁴împietrită? ¹aveți ²inima ³voastră Ochi având,

οὐ βλέπετε? Καὶ ὧτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε? Καὶ οὐ μνημονεύετε?
 3756 991 2532 3775 2192 3756 191 2532 3756 3421^b
nu vedeți? Și urechi având, nu auziți? Și nu ați reținut în minte?

19 Ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους
 3753 3588 4002 740 2806 1519 3588 4000 4214
Când cele cinci ῥᾱini am frânt la cei cinci mii, câte

κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ἤρατε? Λέγουσιν αὐτῷ, Δώδεκα.
 2894^c 4134 2801 142 3004 846 1427
*coșarci pline cu bucăți ați adunat? Ei *i*-au zis lui: Douăsprezece.*

20 Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σφυρίδων
 3753 1161 3588 2033 1519 3588 5070 4214 4711
²când ¹Dar cele șapte la cei patru mii, câte coșuri

^a 8:16 se subînțelege: „... a spus el aceasta.”

^b 8:18 a-și aminti, a memora

^c 8:19 coș mare

πληρώματα κλασμάτων ἤρατε? Οἱ δὲ εἶπον, Ἑπτά. **21** Καὶ ἔλεγεν
 4138 2801 142 3588 1161 3004 2033 2532 3004
 umplute cu bucăți ați adunat? ²ei ¹Dar au zis: Șapte. Și le-a zis

αὐτοῖς, Πῶς οὐ συνίετε?

846 4459 3756 4920

lor: Tot nu înțelegeți?

22 Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδάν. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ
 2532 2064 1519 966 2532 5342 846 5185 2532
 Și au venit la Betsaida. Și i-au adus lui un orb, și

παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἄρηται. **23** Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς
 3870^a 846 2443 846 680 2532 1949 3588 5495
 l-au rugat pe el ca el să-l atingă. Și apucând mâna

τοῦ τυφλοῦ, ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης; καὶ πτύσας εἰς τὰ
 3588 5185 1806 846 1854 3588 2968 2532 4429 1519 3588
 orbului, l-a condus pe el afară din sat; și scuipând pe

ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθείς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἶ τι
 3659 846 2007 3588 5495 846 1905 846 1487 5100
 ochii lui, punând mâinile peste el, l-a întrebat pe el dacă ²ceva.

βλέπει. **24** Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν, Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὅτι
 991 2532 308 3004 991 3588 444 3754
¹vede Și ridicând privirea, a zis: Văd oamenii, pentru că

ὡς δένδρα ὀρθῶ περιπατοῦντας. **25** Εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς
 5613 1186 3708^b 4043 1534 3825 2007 3588
²ca ³niște arbori ¹îi zăresc umblând. Atunci iarăși și-a pus

^a 8:22 cerut

^b 8:24 întrezări, a vedea neclar, confuz

χειρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι.
 5495 1909 3588 3788 846 2532 4160 846 308^a
 mâinile pe ochii lui, și la pus pe el să-și ridice privirea.

Καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεπεν τηλαυγῶς ἅπαντας. **26** Καὶ ἀπέστειλεν
 2532 600 2532 1689 5081 537 2532 649
 Și a fost refăcut, și a văzut ²clar. ¹total Și l-a trimis

αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, λέγων, Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθης, μηδὲ
 846 1519 3588 3624 846 3004 3366 1519 3588 2968 1525 3366
 pe el în casa lui, zicând: Nu ²în ³sat, ¹intra nici nu

εἶπης τιὸ ἐν τῇ κώμῃ.
 3004 5100 1722 3588 2968
 spune cuiva în sat.

27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας
 2532 1831 3588 2424 2532 3588 3101 846 1519 3588 2968
 Și a plecat Isus și discipolii lui în satele

Καισαρείας τῆς Φιλίππου; καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς
 2542 3588 5376 2532 1722 3588 3598 1905 3588 3101
 Cezareii lui Filip; și pe drum i-a întrebat pe discipolii

αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς, Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι? **28** Οἱ
 846 3004 846 5101 1473 3004 3588 444 1510 3588
 lui, zicându-le lor: Cine ⁴eu? ¹spun ²oamenii ³că sunt

δὲ ἀπεκρίθησαν, Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν; καὶ ἄλλοι Ἥλιαν, ἄλλοι δὲ
 1161 611 2491 3588 910 2532 243 2243 243 1161
 Dar ei i-au răspuns: Ioan Botezătorul; și alții Ilie, ²alți: ¹dar

ἓνα τῶν προφητῶν. **29** Καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ τίνα με
 1520 3588 4396 2532 846 3004 846 5210 1161 5101 1473
 Unul dintre profeti. Și el le-a zis lor: ²voi, ¹Dar ³cine ⁶eu?

^a 8:25 să privească în sus

λέγετε εἶναι? Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ
 3004 1510 611 1161 3588 4074 3004 846 4771 1510 3588
 4 ziceți 5 că sunt 8 răspunzând 7 Dar Petru a zis lui: Tu ești

χριστός. 30 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ
 5547 2532 2008 846 2443 3367 3004 4012
 Cristosul. Și el le mustra pe ei, ca nimănuși să nu spună aceasta despre

αὐτοῦ. 31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτούς, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ
 846 2532 756 1321 846 3754 1163 3588 5207 3588
 el. Și El a început să-i învețe pe ei, că 3 trebuie 1 Fiul

ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
 444 4183 3958 2532 593^a 575 3588 4245
 2 omului 5 multe, 4 să sufere și să fie respins de mai-bătrânii

καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ μετὰ
 2532 3588 749 2532 3588 1122 2532 615 2532 3326
 și de marii preoți și de scribi, și să fie ucis, și după

τρεις ἡμέρας ἀναστῆναι; 32 καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ
 5140 2250 450 2532 3954 3588 3056 2980 2532
 trei zile să învie; Și 3 pe față. 2 cuvântul 1 el le vorbea Și

προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. 33 Ὁ δὲ
 4355 846 3588 4074 756 2008 846 3588 1161
 2 luându-l deoparte 3 pe el, 1 Petru, a început să-l mustre pe el. Dar

ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησεν τῷ Πέτρῳ,
 1994 2532 3708 3588 3101 846 2008 3588 4074
 întorcându-se, și văzându-i pe discipolii săi, a mustrat pe Petru,

λέγων, Ὑπάγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ; ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ
 3004 5217 3694 3450 4567 3754 3756 5426 3588 3588
 zicând: Pleacă înapoia mea, Satana; pentru că nu cugești cele ale lui

^a 8:31 dezaprobat

θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. **34** Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον
 2316 235 3588 3588 444 2532 4341 3588 3793
 Dumnezeu, ci cele ale oamenilor. Și chemând la el mulțimea

σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Ὅστις θέλει ὀπίσω
 4862 3588 3101 846 3004 846 3748 2309 3694
 împreună cu discipolii lui, le-a zis lor: Dacă cineva vrea *venind* după

μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν
 3450 190 533^a 1438 2532 142 3588 4716
 mine să-mi urmeze, să se renege pe sine însuși, și să-și ia crucea

αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. **35** Ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν
 846 2532 190 3427 3739 1063 302 2309 3588 5590
 lui, și să-mi urmeze mie. ⁴cineva ¹Căci ²dacă ³vrea ⁶sufletul

αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν; ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν
 846 4982 622 846 3739 1161 302 622 3588
⁷lui, ⁵σă-și salveze *il* va pierde pe el; ³cineva ¹dar ²dacă ⁴își va pierde

ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει
 1438 5590 1752 1473 2532 3588 2098 3778 4982
⁶său însuși ⁵sufletul pentru mine și pentru Evanghelia, acela *il* va salva

αὐτήν. **36** Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδίῃ τὸν κόσμον ὅλον,
 846 5101 1063 5623 444 1437 2770 3588 2889 3650^b
 pe el. ²ce ¹Căci folosește unui om dacă căștigă lumea întregă,

καὶ ζημιωθῆ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ? **37** Ἦ τί δώσει ἄνθρωπος
 2532 2210 3588 5590 846 2228 5101 1325 444
 și să sufere pierzarea sufletului propriu? Sau ce ar da un om

^a 8:34 a renunța

^b 8:36 completă

ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ? 38 Ὅς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῆ
 465 3588 5590 846 3739 1063 1437 1870
 ca o contravaloare a sufletului său? ³cineva ¹Căci ²dacă se rușinează

με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι
 1473 2532 3588 1699 3056 1722 3588 1074 3778 3588 3428
 de mine și de ²meu ¹Cuvântul în generația aceasta adulteră

καὶ ἁμαρτωλῶ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν, ὅταν
 2532 268 2532 3588 5207 3588 444 1870 846 3752
 și păcătoasă, și Fiul omului se va rușina de el, când

ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.
 2064 1722 3588 1391 3588 3962 846 3326 3588 32 3588 40
 va veni în gloria Tatălui său cu îngerii cei sfinți.

Capitolul 9 1 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσὶν τινες
 2532 3004 846 281 3004 5213 3754 1510 5100
 Și *le-a zis* lor: Adevărat vă spun vouă : Sunt unii

τῶν ᾧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου,
 3588 5602 2476 3748 3756 3361 1089 2288^a
dintre cei care ²aici, ¹stau care nicidecum nu vor gusta moartea,

ἕως ἄν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.
 2193 302 3708 3588 932 3588 2316 2064 1722 1411
 până când *nu* vor vedea regatul lui Dumnezeu venit în putere.

2 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ
 2532 3326 2250 1803 3880 3588 2424 3588 4074 2532
 Și după ²zile ¹șase ⁴a luat cu sine ³Isus pe Petru și

τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ'
 3588 2385 2532 2491 2532 399 846 1519 3735 5308 2596
 pe Iacov și pe Ioan, și *i-a dus* pe ei pe un munte înalt în mod

^a 9:1 nu vor muri

ιδίαν μόνους; καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν; **3** καὶ τὰ ἱμάτια
 2398^a 3441 2532 3339 1715 846 2532 3588 2440
 separat, singuri; și s-a transfigurat înaintea lor; și hainele

αὐτοῦ ἐγένοντο στίλβοντα, λευκὰ λίαν ὡς χιών, οἷα γναφεὺς ἐπὶ
 846 1096 4744 3022 3029 5613 5510^b 3634 1102^c 1909
 lui au devenit strălucitoare, foarte albe, ca zăpada, cum un înălbitor de

τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶναι. **4** Καὶ ὄφθη αὐτοῖς Ἥλιος σὺν
 3588 1093 3756 1410 3021 2532 3708 846 2243 4862
 pe pământ nu poate înălbi. Și le-au apărut lor Ilie cu

Μωσῆ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. **5** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος
 3475 2532 1510 4814^d 3588 2424 2532 611 3588 4074
 Moise, și erau în convorbire cu Isus. Și intervenind Petru,

λέγει τῷ Ἰησοῦ, Ῥαββί, καλόν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι; καὶ ποιήσωμεν
 3004 3588 2424 4461 2570 1510 1473 5602 1510 2532 4160
 a zis lui Isus: Rabi, ²bine ¹este ³pentru noi ⁵aici; ⁴să fim și să facem

σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῆ μίαν, καὶ Ἥλιᾶ μίαν. **6** Οὐ γὰρ
 4633 5140 4771 1520 2532 3475 1520 2532 2243 1520 3756 1063
²corturi, ¹trei ție unul, și lui Moise unul, și lui Ilie unul. ²nu ¹Căci

ἦδει τί λαλήσει; ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι. **7** Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα
 1492 5101 2980 1510 1063 1630 2532 1096 3507 1982^e
 știa ce să zică; ²erau ¹căci înfricoșați. Și a venit un nor, acoperindu-i

αὐτοῖς; καὶ ἦλθεν φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου
 846 2532 2064 5456 1537 3588 3507 3778 1510 3588 5207 3450
 pe ei; și a venit o voce din nor: Acesta este Fiul meu

^a 9:2 izolat

^b 9:3 ca zăpada – lipsește în a.ms.

^c 9:3 muncitor care spală și curăță hainele

^d 9:4 discuție

^e 9:7 ca norul la cortul întâlnirii. Ex. 40:34-35

ὁ ἀγαπητός; αὐτοῦ ἀκούετε. **8** Καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι, οὐκέτι
 3588 27 846 191 2532 1819 4017 3765
 cel iubit; de el să ascultați. Și deodată, privind în jur, nu mai

οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.
 3762 3708 235 3588 2424 3440 3326 1438
²pe nimeni, ¹au văzut decât pe Isus singur cu ei înșiși.

9 Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς
 2597 1161 846 575 3588 3735 1291 846
²când se coborau ¹Dar ei de pe munte, *le-a ordonat* lor

ἵνα μηδενὶ διηγῶσονται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ
 2443 3367 1334 3739 3708 1487 3361^a 3752 3588 5207 3588
 ca nimănuî să *nu relateze* ce au văzut, dacă nu când Fiul

ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ. **10** Καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν
 444 1537 3498 450 2532 3588 3056 2902^b
 omului ²dintre ³morți. ¹va învia Și ⁴cuvântul, ¹ei au reținut

πρὸς ἑαυτούς, συζητοῦντες τί ἐστιν τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. **11** Καὶ
 4314 1438 4802 5101 1510 3588 1537 3498 450 2532
²între ³ei înșiși discutând ce este ²dintre ³morți. ¹resurrecția Și

ἐπιρώτων αὐτόν, λέγοντες ὅτι Λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἥλιαν
 1905 846 3004 3754 3004 3588 1122 3754 2243
 ei *l-au întrebat* pe el, zicând : Ce zic scribii, că *Πιε*

δεῖ εἰλεῖν πρῶτον? **12** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς, Ἥλιος
 1163 2064 4412 3588 1161 611 3004 846 2243
 trebuie să vină întâi? Dar el *le-a răspuns*, zicând lor: *Πιε*

^a 9:9 doar atunci

^b 9:10 păstrat

μὲν ἐλθὼν πρῶτον, ἀποκαθιστᾷ πάντα; καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ
 3303 2064 4412 600 3956 2532 4459 1125 1909
 într-adevăr va veni întâi, restabilind totul; și cum este scris despre

τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενωθῇ.
 3588 5207 3588 444 2443 4183 3958 2532 1847^a
 Fiul omului, că trebuie multe să sufere și să fie disprețuit.

13 Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἡλίας ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὄσα
 235 3004 5213 3754 2532^b 2243 2064 2532 4160 846 3745
 Căci vă spun vouă că ²și ¹Πιε a venit, și ei i-au făcut lui tot ce

ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.
 2309 2531 1125 1909 846
 au vrut, după cum este scris despre el.

14 Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητάς, εἶδεν ὄχλον πολὺν
 2532 2064 4314 3588 3101 3708 3793 4183
 Și când au venit la discipoli, au văzut o mulțime mare

περὶ αὐτούς, καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. **15** Καὶ εὐθέως πᾶς
 4012 846 2532 1122 4802^c 846 2532 2112 3956
 în jurul lor, și scribi disputând cu ei. Și imediat toată

ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη, καὶ προστρέχοντες
 3588 3793 3708 846 1568 2532 4370
 mulțimea, văzându-l pe el a fost foarte uimită, și alergând la el

ἠσπάζοντο αὐτόν. **16** Καὶ ἐπηρώτησεν τοὺς γραμματεῖς, τί συζητεῖτε
 782 846 2532 1905 3588 1122 5101 4802
 l-au salutat pe el. Și el i-a întrebat pe scribi: Despre ce disputați

^a 9:12 desconsiderat, defăimat

^b 9:13 sens: deja

^c 9:14 controversând; discuție în contradictoriu

πρὸς αὐτούς? 17 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν,
 4314 846 2532 611 1520 1537 3588 3793 3004
 cu ei? Și ⁴a răspuns, ¹unul ²din ³mulțime zicând:

Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον.
 1320 5342 3588 5207 3450 4314 4771 2192 4151 216
 Învățătorule, am adus pe fiul meu la tine, care are un spirit mut.

18 Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν; καὶ ἀφρίζει,
 2532 3699 302 846 2638 4486 846 2532 875^a
 Și ²unde ¹ori- ³il ⁴apucă, il trântește pe el; și spumează,

καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται; καὶ εἶπον τοῖς
 2532 5149 3588 3599 846 2532 3583^b 2532 3004 3588
 și scrâșnește din dinții lui, și atrofiază; și am spus

μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. 19 Ὁ
 3101 4771 2443 846 1544 2532 3756 2480^c 3588
 discipolilor tăi ca pe el să-l exorcizeze, și nu au fost capabili. el,

δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει, ὦ γενεὰ ἀπιστος, ἕως πότε πρὸς
 1161 611 846 3004 5599 1074 571^d 2193 4219 4314
 Dar răspunzând, lor a zis: O, generație necredincioasă, până când ²cu

ὕμᾱς ἔσομαι? Ἔως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν? Φέρετε αὐτὸν πρὸς με.
 4771 1510 2193 4219 430 4771 5342 846 4314 1473
³voi? ¹voi fi până când vă voi suporta pe voi? Aduceți-l pe el la mine.

20 Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν; καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐθέως τὸ
 2532 5342 846 4314 846 2532 3708 846 2112 3588
 Și l-au adus pe el la el; și văzându-l pe el, imediat

^a 9:18 face spume la gură

^b 9:18 devine sec, se uscă, epuizează, anchilozează

^c 9:18 în stare

^d 9:19 care este greu de convins

πνεῦμα ἐσπάρραξεν αὐτόν; καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο
 4151 4682 846 2532 4098 1909 3588 1093 2947
 spiritul *l*-a scuturat puternic pe el; și căzând la pământ, se zvârcolea

ἀφρίζων. **21** Καὶ ἐπρωῶτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πόσος χρόνος ἐστίν,
 875 2532 1905 3588 3962 846 4214 5550 1510
 spumegând. Și el a întrebat pe tatăl lui: Cât timp este,

ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ? Ὁ δὲ εἶπεν, Παιδιόθεν. **22** Καὶ
 5613 3778 1096 846 3588 1161 3004 3812 2532
 de când ³aceasta? ¹se manifestă ²la el ⁵el ⁴Dar a zis: Din copilărie. Și

πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς τό πῦρ ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα
 4178 846 2532 1519 3588 4442 906 2532 1519 5204 2443
 deseori pe el chiar și în foc *l*-a aruncat precum și în apă, ca

ἀπολέσῃ αὐτόν; ἀλλ' εἶ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεῖς
 622 846 235 1487 5100 1410 997 1473 4697
 să-*l*ucidă pe el; dar dacă ²ceva, ¹poți face ajuta-*ne* nouă, îndură-te

ἐφ' ἡμᾶς. **23** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τό εἰ δύνασαι πιστεῦσαι,
 1909 1473 3588 1161 2424 3004 846 3588^a 1487 1410 4100^b
 de noi. Dar Isus *i*-a zis lui: Aceasta: Dacă poți crede,

πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. **24** Καὶ εὐθέως κράζας ὁ πατήρ
 3956 1415 3588 4100 2532 2112 2896 3588 3962
 toate *sunt* posibile celui crezând. Și imediat a strigat tatăl

τοῦ παιδίου, μετὰ δακρῶν ἔλεγεν, Πιστεῶ, κύριε, βοήθει μου
 3588 3813 3326 1144 3004 4100 2962 997 3450
 copilului cu lacrimi, zicând: Cred, Domnul meu, ajută ²mele.

^a 9:23 referitor la cuvintele tale:

^b 9:23 lipsește în a.ms.

τῆ ἀπιστία. **25** Ἴδων δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος,
 3588 570 3708 1161 3588 2424 3754 1998^a 3793
¹necredinței ²văzând ¹Dar Isus că se aduna rapid mulțimea,

ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, λέγων αὐτῷ, Τὸ πνεῦμα
 2008^b 3588 4151 3588 169 3004 846 3588 4151
 a muștră spiritul necurat, zicându-i lui: Tu spirit

τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγὼ σοὶ ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ
 3588 216 2532 2974 1473 4771 2004 1831 1537 846 2532
 mut și surd, eu ție îți comand: Ieși afară din el, și

μηκέτι εἰσέλθης εἰς αὐτόν. **26** Καὶ κράξαν, καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν,
 3371 1525^c 1519 846 2532 2896 2532 4183 4682^d 846
 nu mai reintra în el. Și strigând, și mult scuturăndu-l pe el,

ἔξηλθεν; καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.
 1831 2532 1096 5616 3498 5620 4183 3004 3754 599
 a ieșit afară; și el era ca mort, așa că mulți ziceau : A murit.

27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτόν τῆς χειρός, ἤγειρεν αὐτόν; καὶ
 3588 1161 2424 2902 846 3588 5495 1453 846 2532
 Dar Isus, apucându-l pe el de mână, l-a ridicat pe el; și

ἀνέστη. **28** Καὶ εἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ
 450 2532 1525 846 1519 3624 3588 3101
 el s-a sculat în picioare. Și intrând el în casă, discipolii

αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν ὅτι Ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν
 846 1905 846 2596 2398 3754 1473 3756 1410
 lui l-au întrebat pe el în particular: ²de ce ¹Noi nu am putut

^a 9:25 năvălea în fugă

^b 9:25 a admonesta

^c 9:25 a intra din nou, a intra la loc

^d 9:26 l-a convulsionat puternic

ἐκβαλεῖν αὐτό? **29** Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ
 1544 846 2532 3004 846 3778 3588 1085^a 1722 3762
 să-l exorcizăm pe el? Și el le-a zis lor: Acest fel prin nimic nu

δύναται ἐξελεθῆναι, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.
 1410 1831 1487 3361^b 1722 4335 2532 3521^c
 poate ieși, dacă nu prin rugăciune și post.

30 Καὶ ἐκεῖθεν ἐξεληθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας; Καὶ
 2532 1564 1831 3899 1223 3588 1056 2532
 Și de acolo plecând au trecut prin Galileea; și

οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῶ. **31** Ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
 3756 2309 2443 5100 1097 1321 1063 3588 3101 846
 nu vroia ca cineva să afe. ²ἢ ἰnvăța ¹Căci pe discipolii săi,

καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας
 2532 3004 846 3754 3588 5207 3588 444 3860 1519 5495
 și le zicea lor : Fiul omului va fi predat în mâinile

ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν; καὶ ἀποκτανθεὶς, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
 444 2532 615 846 2532 615 3588 5154 2250
 oamenilor, și îl vor ucide pe el; și ucis fiind, a treia zi

ἀναστήσεται. **32** Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτόν
 450 3588 1161 50 3588 4487 2532 5399 846
 va învia. ²ei ¹Dar nu înțelegeau vorbirea, totuși se temeau pe el

ἐπερωτήσῃ.

1905
 să-l întrebe.

^a 9:29 specie, clasă, gen

^b 9:29 εἰ μὴ: decât

^c 9:29 lipsește în a.ms.

33 Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναοῦμ; καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος
 2532 2064 1519 2584 2532 1722 3588 3614 1096
 Și el a venit la Capernaum; și ²în ³casă, ¹fiind

ἐπηρώτα αὐτοῦς, Τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοῦς διελογίζεσθε?
 1905 846 5101 1722 3588 3598 4314 1438 1260
i-a întrebat pe ei: Ce ²pe ³drum ⁴între ⁵voi înșivă? ¹ați discutat

34 Οἱ δὲ ἐσιώπων; πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ,
 3588 1161 4623 4314 240 1063 1256 1722 3588 3598
 Ei însă tăceau; ³între ⁴olaltă ¹căci ²discutaseră pe drum,

τίς μείζων. **35** Καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα, καὶ
 5101 3173 2532 2523 5455 3588 1427 2532
cine este cel mai mare. Și așezându-se a chemat pe cei doisprezece, și

λέγει αὐτοῖς, Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος,
 3004 846 1487 5100 2309 4413 1510 1510 3956 2078
le-a zis lor: Dacă cineva vrea ²primul, ¹să fie va fi dintre toți cel din urmă,

καὶ πάντων διάκονος. **36** Καὶ λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν
 2532 3956 1249^a 2532 2983 3813 2476 846 1722
 și ²al tuturor. ¹slujitor Și luând un copilăș, *l-a pus pe el în*

μέσῳ αὐτῶν; καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτό, εἶπεν αὐτοῖς; **37** Ὅς ἐὰν
 3319 846 2532 1723 846 3004 846 3739 1437
mijlocul lor; și luându-l în brațe pe el, le-a zis lor: ²cineva ¹Dacă

ἐν τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ
 1520 3588 5108 3813 1209 1909 3588 3686 3450 1473
⁴pe unul ⁵dintre ⁶acești ⁷copilași ³primește în numele meu, pe mine

δέχεται; καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται,
 1209 2532 3739 1437 1473 1209 3756 1473 1209
mă primește; și cine ²pe ³mine, ¹mă primește ⁴nu ⁶pe mine, ⁵mă primește

^a 9:35 diacon

ἀλλὰ τὸν ἀποστειλάντά με.
 235 3588 649 1473
 ci pe cel care m-a trimis pe mine.

38 Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ Ἰωάννης, λέγων, Διδάσκαλε, εἶδομέν
 611 1161 846 2491 3004 1320 3708
³i-a spus ¹Dar ⁴lui, ²Ioan zicând: Învățătorule, noi am văzut

τινα τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν;
 5100 3588 3686 4771 1544 1140 3739 3756 190 1473
 pe cineva ²în numele ³tau ¹exorcizând demoni, care nu ne urma nouă;

καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. **39** Ὁ δὲ Ἰησοῦς
 2532 2967^a 846 3754 3756 190 1473 3588 1161 2424
 și l-am oprit pe el, pentru că nu ne urma nouă. Dar Isus

εἶπεν, Μὴ κωλύετε αὐτόν; οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ
 3004 3361 2967 846 3762 1063 1510 3739 4160 1411 1909
 i-a zis: Nu îl opriți pe el; ³nimeni ¹căci ²nu este care să facă o minune în

τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογησαί
 3588 3686 3450 2532 1410 5035 2551
 numele meu, și să poată curând după aceea să mă vorbească de rău

με. **40** Ὅς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν. **41** Ὅς
 1473 3739 1063 3756 1510 2596 4771 5228 4771 1510 3739
 pe mine. ²cine ¹Căci nu este contra noastră, ²pentru ³noi. ¹este ³cine

γὰρ ἂν ποτίση ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματί μου, ὅτι
 1063 302 4222 4771 4221 5204 1722 3686 3450 3754
¹Căci ²ori- vă va da să beți vouă un pahar cu apă în numele meu, pentru că

χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέση
 5547 1510 281 3004 5213 3756 3361 622
²ai lui Cristos, ¹sunteți adevărat vă spun vouă: Nicidecum nu își va pierde

^a 9:38 i-am interzis

τὸν μισθὸν αὐτοῦ. **42** Καὶ ὃς ἐὰν σκανδαλίση ἓνα τῶν μικρῶν
 3588 3408 846 2532 3739 1437 4624^a 1520 3588 3398
 răsplata sa. Și ²cineva ¹dacă va tenta unul dintre micuții,

τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικέεται
 3588 4100 1519 1473 2570 1510 846 3123 1487 4029
 cei crezând în mine, ²bine ³ar fi ⁴pentru el ¹mai să i se pună

λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν
 3037 3457^b 4012 3588 5137 846 2532 906 1519 3588
 o piatră de moară în jurul gâtului său, și să fie aruncat în

θάλασσαν. **43** Καὶ ἐὰν σκανδαλίση σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοπον αὐτήν;
 2281 2532 1437 4624 4771 3588 5495 4771 609 846
 mare. Și dacă *te* tentează pe tine mâna ta, tai-o pe ea;

καλὸν σοι ἐστὶν κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο
 2570 4771 1510 2948^c 1519 3588 2222 1525 2228 3588 1417
 mai bine pentru tine este ²ciung ³în ⁴viața, ¹să intri ⁵decât ⁷două

χειρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον,
 5495 2192 565 1519 3588 1067 1519 3588 4442 3588 762^d
⁸mâini, ⁶având să te duci în gheenă, în focul infinit,

44 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
 3699 3588 4663 846 3756 5053 2532 3588 4442 3756 4570
 unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.

45 Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίση σε, ἀπόκοπον αὐτόν; καλὸν
 2532 1437 3588 4228 4771 4624 4771 609 846 2570
 Și dacă piciorul tău te tentează pe tine, taie-l pe el; mai bine

^a 9:42 ispiti, seduce la păcat

^b 9:42 piatră mare de moară, care ea pusă în mișcare de un măgar

^c 9:43 infirm

^d 9:43 de nestins, nesfârșit

ἔστιν σοι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζῶην χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας
 1510 4771 1525 1519 3588 2222 5560 2228 3588 1417 4228
 este pentru tine să intri în viața șchiop, decât două picioare,

ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, **46** ὅπου ὁ
 2192 906 1519 3588 1067 1519 3588 4442 3588 762 3699 3588
 având să fi aruncat în gheena, în focul infinit, unde

σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. **47** Καὶ ἐὰν ὁ
 4663 846 3756 5053 2532 3588 4442 3756 4570 2532 1437 3588
 viermele lor nu moare, și focul nu se stinge. Și dacă

ὀφθαλμός σου σκανδαλίζη σε, ἔκβαλε αὐτόν; καλόν σοι
 3788 4771 4624 4771 1544 846 2570 4771
 ochiul tău te tentează pe tine, scoate-l afară pe el; mai bine pentru tine

ἔστιν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο
 1510 3442 1525 1519 3588 932 3588 2316 2228 1417
 este ²chior ¹σά intri în regatul lui Dumnezeu, decât ²doi

ὀφθαλμούς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, **48** ὅπου ὁ
 3788 2192 906 1519 3588 1067 3588 4442 3699 3588
³ochi, ¹având să fii aruncat în gheenei focul, unde

σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. **49** Πᾶς γὰρ
 4663 846 3756 5053 2532 3588 4442 3756 4570 3956 1063
 viermele lor nu moare, și focul nu se stinge. ²ficare ¹Căci

πυρὶ ἀλισθήσεται, καὶ πᾶσα θυσία ἀλλὶ ἀλισθήσεται. **50** Καλὸν
 4442 233 2532 3956 2378 251 233^a 2570
⁴cu foc, ³va fi sărat și orice sacrificiu ²cu sare. ¹va fi sărat ²bună;

τὸ ἄλας; ἐὰν δὲ τὸ ἄλας ἀναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ
 3588 217 1437 1161 3588 217 358 1096 1722 5101 846
¹Sarea este ⁴dacă ³dar ⁵sarea ⁷insipidă, ⁶devine cu ce pe ea

^a 9:49 Lev.2:13

ἀρτύσετε? Ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἄλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.
 741^a 2192 1722 1438 217 2532 1514^b 1722 240
 o veți condimenta? Aveți în voi înșivă sare, și fiți în pace unii cu alții.

Capitolul 10

1 Κάκειθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς
 2547 450^c 2064 1519 3588 3725 3588
 Și de acolo pornind, a venit în hotarul

Ἰουδαίας διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου; Καὶ συμπορεύονται πάλιν
 2449 1223 3588 4008 3588 2446 2532 4848 3825
 Iudeii prin *partea* de dincolo de Iordan; și s-au adunat iarăși

ὄχλοι πρὸς αὐτόν; καί, ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.
 3793 4314 846 2532 5613 1486 3825 1321 846
 mulțimi la el; și, după cum obișnuia, iarăși îi învăța pe ei.

2 Καὶ προσελθόντες Φαρισαῖοι ἐπηρώτησαν αὐτόν, Εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ
 2532 4334 5330 1905 846 1487 1832 435
 Și apropiindu-se fariseii, *l*-au întrebat pe el: Este permis unui bărbat

γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. 3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
 1135 630 3985 846 3588 1161 611 3004
²de soție, ¹să divorțeze tentându-l pe el. Dar răspunzând, *le*-a zis

αὐτοῖς, Τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωσῆς? 4 Οἱ δὲ εἶπον, Μωσῆς ἐπέτρεψεν
 846 5101 5213 1781 3475 3588 1161 3004 3475 2010^d
 lor: Ce ²voaă ¹*v*-a ordonat Moise? Ei însă au zis: Moise a îngăduit

βιβλίον ἀποστασίου γράψαι, καὶ ἀπολῦσαι. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
 975 647 1125 2532 630^e 2532 611 3588
²un certificat ³de divorț, ¹să se scrie și să divorțeze. Și răspunzând,

^a 9:50 sau: o faceți plăcută, gustoasă.

^b 9:50 trăiți în pace

^c 10:1 lit: ridicându-se de acolo

^d 10:4 a da voie, a permite

^e 10:4 s-o repudieze. Deut. 24:1

Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν
 2424 3004 846 4314 3588 4641 4771 1125 5213
 Isus le-a zis lor: Din cauza durtății inimii voastre v-a scris vouă

τὴν ἐντολὴν ταύτην; **6** ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως, ἄρσεν
 3588 1785 3778 575 1161 746 2937 730
 ordinul acesta; ²la ¹dar, ³începutul ⁴creației, ⁸de parte bărbătească

καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ θεός. **7** Ἔνεκεν τούτου
 2532 2338 4160 846 3588 2316^a 1752 3778
⁹și ¹⁰parte femeiască. ⁶i-a creat ⁷pe ei ⁵Dumnezeu Din cauza aceasta

καταλείπει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα; καὶ
 2641^b 444 3588 3962 846 2532 3588 3384 2532
 va părăsi un om pe tatăl lui și pe mama sa; și

προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, **8** καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς
 4347^c 4314 3588 1135 846 2532 1510 3588 1417 1519
 se va lipi de soția lui, și vor fi cei doi spre

σάρκα μίαν. Ὡστε οὐκέτι εἰσὶν δύο, ἀλλὰ μία σὰρξ. **9** Ὁ οὖν
 4561 1520 5620 3765 1510 1417 235 1520 4561^d 3739 3767
²carne. ¹o singură Așa că nu mai sunt doi, ci o singură carne. ²ce ¹Deci,

ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. **10** Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ
 3588 2316 4801 444 3361 5563 2532 1722 3588 3614
 Dumnezeu a împreunat, omul nu să despartă. Și în casă

πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν. **11** Καὶ
 3825 3588 3101 846 4012 3588 846 1905 846^e 2532
 din nou discipolii lui ³despre ²pe el ¹l-au întrebat ⁴aceasta. Și

---

^a 10:6 Gen. 1:27
^b 10:6 se va despărți
^c 10:7 uni, adera
^d 10:8 Gen. 2:24
^e 10:10 această temă

λέγει αὐτοῖς, Ὅς ἐὰν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ
 3004 846 3739 1437 630^a 3588 1135 846 2532 1060
 el le-a zis lor: Cine divorțează de soția lui și se căsătorește

ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν; **12** καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα
 243 3429 1909 846 2532 1437 1135 630 3588 435
 cu alta, comite adulter față de ea; și dacă femeia divorțează de bărbatul

αὐτῆς καὶ γαμηθῆ ἄλλω, μοιχᾶται.
 846 2532 1060 243 3429
 ei și se căsătorește cu altul, comite adulter.

13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδιά ἵνα ἄψηται αὐτῶν; οἱ δὲ
 2532 4374 846 3813 2443 680 846 3588 1161
 Și i-au adus lui copilași ca ²să-i atingă; ¹el dar

μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν. **14** Ἴδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς
 3101 2008 3588 4374 3708 1161 3588 2424
 discipolii i-au certat pe cei care îi aduceau. ³văzând, ¹Dar ²Isus

ἠγανάκτησεν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με;
 23 2532 3004 846 863 3588 3813 2064 4314 1473
 s-a indignat, și le-a zis lor: Lăsați copilașii să vină la mine;

μὴ κωλύετε αὐτά; τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
 3361 2967^b 846 3588 1063 5108 1510 3588 932 3588 2316
 nu îi opriți pe ei; ²a celor ¹căci ca aceștia este regatul lui Dumnezeu.

15 Ἄμην λέγω ὑμῖν, ὅς ἐὰν μὴ δέξῃται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
 281 3004 5213 3739 1437 3361 1209 3588 932 3588 2316
 Adevărat vă spun vouă: Cine nu primește regatul lui Dumnezeu

^a 10:11 repudiază, se desparte de

^b 10:14 nu vă opuneți, nu îi împiedicați

ὥς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. **16** Καὶ ἐναγκαλισάμενος
 5613 3813 3756 3361 1525 1519 846 2532 1723
 ca un copilăș, nicidecum nu va intra în el. Și luându-i în brațe

αὐτά, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά, εὐλόγει αὐτά.
 846 5087 3588 5495 1909 846 2127 846
 pe ei, și punându-și mâinile peste ei, i-a binecuvântat pe ei.

17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὄδόν, προσδραμὼν εἷς καὶ
 2532 1607 846 1519 3598 4370 1520 2532
 Și ieșind el la drum, a alergat la el unul și

γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω
 1120 846 1905 846 1320 18 5101 4160
 îngenunchind înaintea lui l-a întrebat pe el: ²Învățător, ¹Bunule ce să fac,

ἵνα ζῶην αἰώνιον κληρονομήσω? **18** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Τί με
 2443 2222 166 2816 3588 1161 2424 3004 846 5101 1473
 ca ²viață ³eternă? ¹să am parte de Dar Isus i-a zis lui: De ce mă

λέγεις ἀγαθόν? Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἷς, ὁ θεός.
 3004 18 3762 18 1487 3361^a 1520 3588 2316
 numești bun? Nimeni nu este bun, dacă nu unul singur, Dumnezeu.

19 Τὰς ἐντολὰς οἶδας, Μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης,
 3588 1785^b 1492 3361 3431 3361 5407 3361 2813
²decalogul: ¹Cunoști Nu comite adulter, nu ucide, nu fura,

μὴ ψευδομαρτυρήσης, μὴ ἀποστερήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ
 3361 5576 3361 650^c 5091 3588 3962 4771 2532
 nu da mărturie falsă, nu indu în eroare, onorează pe tatăl tău și

^a 10:18 decăt

^b 10:19 lit: ordinile, poruncile

^c 10:19 defrauda

τὴν μητέρα. **20** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα
 3588 3384^a 3588 1161 611 3004 846 1320 3778
 pe mama ta. Dar răspunzând, ²a zis: ¹el Învățătorule, acestea

πάντα ἐφουλαξάμην ἐκ νεότητός μου. **21** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας
 3956 5442 1537 3503 3450 3588 1161 2424 1689
 toate le-am respectat din tinerețea mea. ²însă, ¹Isus uitându-se

αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐν σοὶ ὕστερεῖ; ὕπαγε, ὅσα ἔχεις
 846 25 846 2532 3004 846 1520 4771 5302 5217 3745 2192
 la el, l-a iubit pe el, și i-a zis lui: Una îți lipsește: Du-te, ²tot ³ce ai,

πώλησον, καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ; καὶ δεῦρο,
 4453 2532 1325 4434 2532 2192 2344^b 1722 3772 2532 1204
¹vinde și dă săracilor, și vei avea un tezaur în cer; și vino,

ἀκολούθει μοι, ἄρας τὸν σταυρόν. **22** Ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ
 190 3427 142 3588 4716 3588 1161 4768 1909 3588
³urmează-mi ⁴mie. ¹luându-ți ²crucea, ²el, ¹Dar indispus de

λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος; ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.
 3056 565 3076 1510 1063 2192 2933^c 4183
 cuvânt, a plecat întristat; căci avea ²proprietăți. ¹multe

23 Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Πῶς
 2532 4017 3588 2424 3004 3588 3101 846 4459
 Și ²privind împrejur, ¹Isus, a zis discipolilor lui: Cât

δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
 1423 3588 3588 5536 2192 1519 3588 932 3588 2316
 de dificil ²cei care ⁴averi ³au ⁵în ⁶regatul ⁷lui ⁸Dumnezeu.

^a 10:19 Exod 20:12-16

^b 10:21 o comoară

^c 10:22 avuții, moșii

εἰσελεύσονται. **24** Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ.
 1525 3588 1161 3101 2284 1909 3588 3056 846
¹vor intra Dar discipolii erau mirați de cuvintele lui.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Τέκνα, πῶς
 3588 1161 2424 3825 611 3004 846 5043 4459
 Dar Isus ²din nou, ¹începând să vorbească a zis lor: Copii, cât

δύσκολόν ἐστιν τοὺς πεπειθότας ἐπὶ χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν
 1422 1510 3588 3982^a 1909 5536 1519 3588 932
 de dificil este celor care se încred în averi ²în ³regatul

τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. **25** Εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τῆς
 3588 2316 1525 2123 1510 2574^b 1223 3588
⁴lui ⁵Dumnezeu. ¹σă între Mai ușor este ²un dromader ³prin

τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν
 5168 3588 4476 1525 2228 4145 1519 3588 932
⁴urechea ⁵acului, ¹șă treacă ⁶decât ⁸un bogat ⁹în ¹⁰regatul

τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. **26** Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήρσσαντο,
 3588 2316 1525 3588 1161 4057 1605
¹¹lui ¹²Dumnezeu. ⁷șă între ²ei ¹Dar *într-un mod* excesiv erau uimiți,

λέγοντες πρὸς ἑαυτούς, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι? **27** Ἐμβλέψας δὲ
 3004 4314 1438 2532 5101 1410 4982 1689 1161
 zicând între ei înșiși: Atunci cine poate fi salvat? ²uitându-se ¹Dar

αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ
 846 3588 2424 3004 3844 444 102 235 3756 3844
 la ei, Isus a zis: La oameni *este imposibil*, dar nu la

^a 10:24 sunt convingși de

^b 10:25 Camelus dromedarius

θεῶ; πάντα γὰρ δυνατὰ ἐστιν παρὰ τῷ θεῶ. **28** Ἦρξατο ὁ
 2316 3956 1063 1415 1510 3844 3588 2316 756 3588
 Dumnezeu; ²total ¹căci ⁴posibil ³este la Dumnezeu. ²a început

Πέτρος λέγειν αὐτῷ, Ἰδοῦ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι.
 4074 3004 846 3708 1473 863 3956 2532 190 4771
¹Petru să-*i* zică lui: Iată, noi am lăsat totul, și *ti*-am urmat ție.

29 Ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄμην λέγω ὑμῖν, οὐδεὶς ἐστιν
 611 3588 2424 3004 281 3004 5213 3762 1510
 Răspunzând Isus a zis: Adevărat vă spun vouă: ²nimeni, ¹Nu este

ὅς ἀφήκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα,
 3739 863 3614 2228 80 2228 79 2228 3962 2228 3384
 care să fi lăsat casă, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă,

ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου,
 2228 1135 2228 5043 2228 68 1752 1473 2532 1752 3588 2098
 sau soție, sau copii, sau ogoare, pentru mine și pentru Evanghelie,

30 ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ,
 1437 3361 2983 1542^a 3568 1722 3588 2540 3778
 care să nu primească însutit acum, în timpul acesta,

οἰκίας καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγρούς, μετὰ
 3614 2532 80 2532 79 2532 3384 2532 5043 2532 68 3326
 case și frați și surori și mame și copii și ogoare, cu

διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζῶνι αἰώνιον. **31** Πολλοὶ δὲ
 1375 2532 1722 3588 165^b 3588 2064 2222 166 4183 1161
 persecuții, și în lumea viitoare, viață eternă. ²mulți ¹Dar

^a 10:30 centuplu

^b 10:30 sau: dispensația

ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

1510 4413 2078 2532 2078 4413

⁴vor fi ³dintâi, ultimii, și ultimii, primii.

32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα; καὶ
1510 1161 1722 3588 3598 305 1519 2414 2532
Ei erau însă pe drum suindu-se la Ierusalim; și

ἦν προάγων αὐτοῦς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, καὶ
1510 4254 846 3588 2424 2532 2284 2532
²era ³mergând în fruntea ⁴lor, ¹Isus și ei erau uimiți, și

ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα,
190 5399 2532 3880 3825 3588 1427
ii urmau cu teamă. Și luând la sine iarăși pe cei doisprezece,

ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν; **33** ὅτι Ἰδοῦ,
756 846 3004 3588 3195 846 4819 3754 3708
a început lor să le spună ce urma ²lui ¹să vină asupra : Iată,

ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται
305 1519 2414 2532 3588 5207 3588 444 3860
ne suim la Ierusalim, și Fiul omului va fi predat

τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ,
3588 749 2532 1122 2532 2632 846 2288
marilor preoți și scribilor, și îl vor condamna pe el la moarte,

καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, **34** καὶ ἐμπαΐξουσιν αὐτῷ, καὶ
2532 3860 846 3588 1484^a 2532 1702 846 2532
și îl vor preda pe el neevreilor, și îl vor batjocori pe el, și

μαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν; καὶ
3146 846 2532 1716 846 2532 615 846 2532
il vor flagela pe el, și il vor scuipa pe el, și il vor ucide pe el; și

^a 10:33 neevrei: toate popoarele cu excepția evreilor.

τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

3588 5154 2250 450

a treia zi va învia.

35 Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ

2532 4365 846 2385 2532 2491 3588 5207

Și s-au apropiat de el Iacov și Ioan, fiii

Ζεβεδαίου, λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἐὰν αἰτήσωμεν, ποιήσης

2199 3004 1320 2309 2443 3739 1437 154 4160

lui Zebedei, zicându-i: Învațătorule, am vrea ca ce îți cerem, să ne faci

ἡμῖν. **36** Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν?

1473 3588 1161 3004 846 5101 2309 4160 1473 5213

nouă. ²el ¹Dar *le-a zis lor: Ce vreți ²să vă fac ¹de la mine vouă?*

37 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δὸς ἡμῖν, ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς

3588 1161 3004 846 1325 1473 2443 1520 1537 1188 4771 2532 1520

Ei însă i-au zis lui: Dă-ne nouă, ca unul la dreapta ta și unul

ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. **38** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν

1537 2176 4771 2523 1722 3588 1391 4771 3588 1161 2424 3004

la stânga ta să ședem în gloria ta. Dar Isus *le-a zis*

αὐτοῖς, Οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πειν τὸ ποτήριον ὃ

846 3756 1492 5101 154 1410 4095 3588 4221 3739

lor: Nu știți ce cereți. Puteți să beți paharul pe care

ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι?

1473 4095 2532 3588 908 3739 1473 907 907

eu îl beau, și cu botezul cu care eu sunt botezat să fiți botezați?

39 Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὸ

3588 1161 3004 846 1410 3588 1161 2424 3004 846 3588

Ei însă au zis lui: Putem. Dar Isus *le-a zis lor:*

μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε; καὶ τὸ βάπτισμα
 3303 4221 3739 1473 4095 4095 2532 3588 908
 Într-adevăr, paharul pe care eu îl beau, îl veți bea; și botezul

ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε; 40 τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν
 3739 1473 907 907 3588 1161 2523 1537 1188
 cu care eu sunt botezat, veți fi botezați; dar șederea la dreapta

μου καὶ ἐξ ἐδωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς
 3450 2532 1537 2176 3756 1510 1699 1325 235 3739
 mea sau la stânga nu este a mea s-o dau, ci *va fi dat celoră*, căroră

ἠτοίμασται. 41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν
 2090^a 2532 191 3588 1176 756 23
le-a fost pregătită. Și auzind cei zece, au început să fie indignați

περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 42 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς
 4012 2385 2532 2491 3588 1161 2424 4341 846
 pe Iacov și Ioan. Dar Isus chemându-i la sine,

λέγει αὐτοῖς, Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν
 3004 846 1492 3754 3588 1380 757 3588 1484
le-a zis lor: Știți că cei stabiliți conducători ai popoarelor,

κατακυριεύουσιν αὐτῶν; καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν.
 2634 846 2532 3588 3173 846 2715
domină peste ele; și superiorii lor exercită autoritate asupra

αὐτῶν 43 Οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν; ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ γενέσθαι
 846 3756 3779 1161 1510 1722 5213 235 3739 1437 2309 1096
 lor. ⁴nu ⁶ἄσα; ¹Dar ⁵este ²între ³voi ⁷ci ⁹cine ⁸ori- vrea să fie

^a 10:40 a.ms. adaugă: de Tatăl meu.

μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν; διάκονος; 44 καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ὑμῶν
 3173 1722 5213 1510 4771 1249^a 2532 3739 1437 2309 4771
 mare între voi, să fie ²vostru; ¹slujitorul și ²cine ¹ori-
 vrea între voi

γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. 45 Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ
 1096 4413 1510 3956 1401 2532 1063 3588 5207 3588
 să fie primul, să fie ²al tuturor. ¹sclav ²și ¹Căci Fiul

ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν
 444 3756 2064 1247 235 1247 2532 1325 3588
 omului nu a venit ca să i se slujească, ci să slujească, și să-și dea

ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.
 5590^b 846 3083 473^c 4183
 viața sa ca răscumpărare pentru mulți.

46 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἰεριχὼ; καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἰεριχὼ,
 2532 2064 1519 2410 2532 1607 846 575 2410
 Și ei au intrat în Ierihon; și ieșind el din Ierihon

καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου ἱκανοῦ, υἱὸς Τιμαίου
 2532 3588 3101 846 2532 3793 2425 5207 5090
 cu discipolii lui, și cu o mulțime considerabilă, fiul lui Timeu,

Βαρτίμαιος ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. 47 Καὶ ἀκούσας
 924 3588 5185 2521 3844 3588 3598 4319 2532 191
 Bartimeu, un orb, ședea lângă drum, cerșind. Și auzind

ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν, Ὁ υἱὸς
 3754 2424 3588 3480 1510 756 2896 2532 3004 3588 5207
 că ²Isus ³Nazarineanul, ¹este a început să strige și să zică: Fiul

^a 10:43 diacon

^b 10:45 lit: sufletul

^c 10:45 în locul

Δαυίδ, Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. 48 Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοί, ἵνα
 1138 2424 1653 1473 2532 2008 846 4183 2443
 lui David, Isus, ai milă de mine. Și îl amenințau pe el mulți, ca

σιωπήσει; ὁ δὲ πολλῶν μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν με.
 4623 3588 1161 4183 3123 2896 5207 1138 1653 1473
 să tacă; dar ³mult: ²mai ¹el striga Fiu al lui David, ai milă de mine.

49 Καὶ στας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι; καὶ φωνοῦσιν
 2532 2476 3588 2424 3004 846 5455 2532 5455
 Și oprindu-se, Isus, a zis: pe el; Chețați-l și ei au chemat

τὸν τυφλόν, λέγοντες αὐτῷ, Θάρσει; ἔχεις, φωνεῖ σε. 50 Ὁ
 3588 5185 3004 846 2293 1453 5455 4771 3588
 pe orb, zicându-i lui: Fi cutezător; scoală-te, te cheamă pe tine. ²el,

δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναστάς ἦλθεν πρὸς τὸν
 1161 577 3588 2440 846 450 2064 4314 3588
¹Dar aruncând deoparte haina lui și sărind în sus, a venit la

Ἰησοῦν. 51 Καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί θέλεις ποιήσω
 2424 2532 611 3004 846 3588 2424 5101 2309 4160
 Isus. Și luând cuvântul, i-a zis lui Isus: Ce vrei să-ți fac

σοί? Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ, Ῥαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω. 52 Ὁ δὲ
 4771 3588 1161 5185 3004 846 4462 2443 308^a 3588 1161
 ție? Dar orbul a zis lui: Rabuni, să deschid ochii. Și

Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ὑπάγε; ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. Καὶ εὐθέως
 2424 3004 846 5217 3588 4102 4771 4982 4771 2532 2112
 Isus a zis lui: Du-te; credința ta te-a salvat pe tine. Și imediat

ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.
 308 2532 190 3588 2424 1722 3588 3598
 și-a deschis ochii, și l-a urmat pe Isus pe drum.

^a 10:51 sens: să reprimesc văzul

Capitolul 11 1 Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰς Βηθσαφαγή
2532 3753 1448 1519 2419 1519 967
Și când s-au apropiat de Ierusalim, de Betfaghe

καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν
2532 963 4314 3588 3735 3588 1636 649 1417 3588
și Betania, înspre Muntele Măslinilor, a trimis doi dintre

μαθητῶν αὐτοῦ, 2 καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν
3101 846 2532 3004 846 5217 1519 3588 2968 3588
discipolii lui, și *le-a* zis lor: Duceți-vă în satul

κατέναντι ὑμῶν; καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὐρήσατε πῶλον
2713 4771 2532 2112 1531 1519 846 2147 4454^a
dinaintea voastră; și imediat intrând în el, veți găsi o mânăză

δεδεμένον, ἐφ' ᾧ οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικεν; λύσαντες αὐτὸν
1210 1909 3739 3762 444 2523 3089 846
legată, pe care încă nimeni dintre oameni *n-a* încălecat; dezlegați-o pe ea

ἀγάγετε. 3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, τί ποιεῖτε τοῦτο? εἶπατε,
71 2532 1437 5100 5213 3004 5101 4160 3778 3004
și aduceți-o. Și dacă cineva vă va spune: De ce faceți aceasta? să ziceți

ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει; καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀποστελλεῖ ὄδε.
3754 3588 2962 846 5532 2192 2532 2112 846 649 5602
: Domnul de ea nevoie are; și imediat pe ea o va trimite aici.

4 Ἀπῆλθον δὲ καὶ εἶρον πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἕξω
565 1161 2532 2147 4454 1210 4314 3588 2374 1854
²ei au plecat ¹Dar și au găsit o mânăză legată la ușă, afară

^a 11:2 măgărușa pe care a călărit Isus era încă un animal tânăr (mânăză), care avea primul ei pui. Era obiceiul ca să nu se folosească o măgăriță pentru călărit, până nu născuse primul ei mânz.

ἐπὶ τοῦ ἀμφοδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. **5** Καὶ τινες τῶν ἐκεῖ
 1909 3588 296 2532 3089 846 2532 5100 3588 1563
 în stradă, și au dezlegat-o pe ea. Și unii dintre cei care ²acolo,

ἔστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον? **6** Οἱ δὲ
 2476 3004 846 5101 4160 3089 3588 4454 3588 1161
¹stăteau le-au zis lor: Ce faceți de dezlegați mânia? ²ei ¹Dar

εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐντείλατο ὁ Ἰησοῦς; καὶ ἀφῆκαν αὐτούς.
 3004 846 2531 1781 3588 2424 2532 863^a 846
 le-au zis lor cum le ordonase Isus; și ei le-au permis lor.

7 Καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ
 2532 71 3588 4454 4314 3588 2424 2532 1911 846 3588
 Și au adus mânia la Isus, și și-au pus pe ea

ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ. **8** Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν
 2440 846 2532 2523 1909 846 4183 1161 3588 2440 846
 hainele lor, și el a șezut pe ea. ²mulți ¹Dar ⁴hainele ⁵lor

ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν; ἄλλοι δὲ στοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων,
 4766 1519 3588 3598 243 1161 4746 2875 1537 3588 1186^b
³și așterneau pe drum; ²alții ¹iar luau ramuri tăiate din copaci,

καὶ ἐστρώννουσιν εἰς τὴν ὁδόν. **9** Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ
 2532 4766 1519 3588 3598 2532 3588 4254 2532 3588
 și le așterneau pe drum. Și cei care mergeau înainte și cei care

ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, Ὡσανά; εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
 190 2896 3004 5614^c 2127 3588 2064 1722
 veneau în urmă strigau, zicând: Osana; Binecuvântat cel venind în

^a 11:6 îngăduit

^b 11:8 a.ms. câmpii

^c "11:9 Exclamația „Osana” (ebr. hoschianna) provine din Ps 118:25; hosa', „salvare“, urmat de na', „te rugăm“ sau „te implorăm“."

ὄνοματι κυρίου; 10 Εὐλογημένη ἢ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὄνοματι
 3686 2962^a 2127 3588 2064 932^b 1722 3686
 numele Domnului; ¹Binecuvântat ⁷care ⁸vine ²fie regatul ⁹în ¹⁰numele

κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυίδ; Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.
 2962 3588 3962 1473 1138 5614 1722 3588 5310
¹¹Domnului; ³a ⁴tatălui ⁵nostru ⁶David, Osana în înălțime.

11 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱερουσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν;
 2532 1525 1519 2414 3588 2424 2532 1519 3588 2411
 Și ²a intrat ³în ⁴Ierusalim ¹Isus și în templu;

καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς
 2532 4017 3956 3798 2235 1510 3588 5610 1831 1519
 și privind împrejur la toate, ⁴înaintată, ³deja ²fiind ¹ora a ieșit spre

Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

963 3326 3588 1427
 Betania cu cei doisprezece.

12 Καὶ τῆ ἐπαύριον ἐξεληθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας,
 2532 3588 1887 1831 846 575 963
 Și în ziua următoare ieșind ei din Betania,

ἐπειάσεν. 13 Καὶ ἰδὼν συκῆν μακρόθεν, ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν
 3983 2532 3708 4808 3113 2192 5444 2064
 el a flămânzit. Și văzând un smochin de departe, având frunze, a mers

εἰ ἄρα εὐρήσει τι ἐν αὐτῇ; καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτήν,
 1487 687 2147 5100 1722 846 2532 2064 1909 846
 să vadă dacă cumva va găsi ceva în el; și ducându-se la el,

^a 11:9 Psalm 118:25-26

^b 11:10 domnia regală

οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα; οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων. 14 Καὶ
 3762 2147 1487 3361^a 5444 3756 1063 1510 2540^b 4810^c 2532
 nimic nu a găsit dacă nu frunze; ²nu ¹căci era timpul smochinelor. Și

ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ, Μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν
 611 3588 2424 3004 846 3371 1537 4771 1519 3588
 începând a vorbi Isus i-a zis lui: ²să nu mai ⁵din ⁶tine ⁷în

αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
 165 3367 2590 5315 2532 191 3588 3101 846
⁸eternitate. ¹Nimeni ⁴fruct ³mănânce Și au auzit discipolii lui.

15 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα; καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ
 2532 2064 1519 2414 2532 1525 3588 2424 1519 3588
 Și au venit la Ierusalim; și intrând Isus în

ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ
 2411 756 1544^d 3588 4453 2532 59 1722 3588
 templu, a început să dea afară pe cei vânzând și cumpărând în

ἱερῷ; καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν
 2411 2532 3588 5132 3588 2855 2532 3588 2515 3588
 templu; și ²mesele ³schimbătorilor de bani, ⁴și ⁵scaunele

πωλούντων τὰς περιστεράς κατέστρεψεν; 16 καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις
 4453 3588 4058 2690 2532 3756 863 2443 5100
⁶vânzătorilor ⁷de ⁸porumbei; ¹a răsturnat și nu a permis ca cineva

διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ. 17 Καὶ ἐδίδασκεν, λέγων αὐτοῖς, Οὐ
 1308^e 4632 1223 3588 2411 2532 1321 3004 846 3756
 să poarte un vas prin templu. Și îi învăța, spunându-le lor: Nu

^a 11:13 εἰ μὴ: afară de, decât
^b 11:13 sezonul recoltei
^c 11:13 Unele specii de smochin fac 3 recolte pe an: 1. de primăvară (timpurii); 2. de vară (sezonul recoltei); 3. de toamnă. „nu era timpul“ vrea să spună doar că recoltarea fructelor încă nu a avut loc.
^d 11:15 a scoate cu forța, a alunga
^e 11:16 să ducă, să transporte

γέγραπται ὅτι Ὁ οἰκός μου οἰκός προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν
 1125 3754 3588 3624 3450 3624 4335 2564 3956
 este scris : Casa mea ²o casă ³de rugăciune ¹se va numi *pentru* toate

τοῖς ἔθνεσιν? Ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν. **18** Καὶ
 3588 1484^a 5210 1161 4160 846 4693^b 3027^c 2532
 popoarele? ²voi ¹Dar ați făcut din ea o peșteră de bandiți. Și

ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν
 191 3588 1122 2532 3588 749 2532 2212 4459 846
aceasta au auzit scribii și marii preoți, și căutau cum pe el

ἀπολέσωσιν; ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο
 622 5399 1063 846 3754 3956 3588 3793 1605
*să-l*ucidă; ²se temeau ¹căci de el, căci toată mulțimea era fascinată

ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
 1909 3588 1322 846
 de învățătura lui.

19 Καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.
 2532 3753 3796 1096^d 1607 1854 3588 4172
 Și când ²seară, ¹se făcuse ei ieșeau afară din oraș.

20 Καὶ πρῶτὸν παραπορευόμενοι, εἶδον τὴν συκῆν
 2532 4404^e 3899 3708 3588 4808
 Și ²dis-de-dimineată, ¹trecând au văzut smochinul

ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. **21** Καὶ ἀναμνηθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ,
 3583 1537 4491 2532 363 3588 4074 3004 846
 uscat din rădăcini. Și amintindu-și, Petru, *i-a zis* lui:

^a 11:17 Is. 56:7

^b 11:19 grotă

^c 11:19 lit: de latroni - în Roma antică: denumire dată hoților, sclavilor fugari sau soldaților care dezertau. Aluzie la Ier.7:11

^d 11:19 se însera

^e 11:20 dimineața devreme

Ραββί, ἴδε, ἡ σукη ἦν κατηράσω ἐξήρανται. **22** Καὶ
 4461 3708 3588 4808 3739 2672 3583 2532
 Rabi, iată, smochinul pe care l-ai blestemat, s-a uscat. Și

ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, Ἔχετε πίστιν θεοῦ.
 611 3588 2424 3004 846 2192 4102 2316
 răspunzând, Isus le-a zis lor: Aveți credință în Dumnezeu.

23 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπη τῷ ὄρει τοῦτο,
 281 1063 3004 5213 3754 3739 302 3004 3588 3735 3778
²adevărat ¹Căci vă spun vouă : ²cine ¹Ori- zice muntelui acestuia:

Ἄρθρη, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῆ ἐν τῇ καρδίᾳ
 142 2532 906 1519 3588 2281 2532 3361 1252^a 1722 3588 2588
 Rădică-te, și aruncă-te în mare, și nu ezită în inima

αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεται; ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπη.
 846 235 4100 3754 3739 3004 1096 1510 846 3739 1437 3004
 lui, ci crede că ce zice se va împlini, va fi a lui orice spune.

24 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτήσῃτε, πιστεύετε
 1223 3778 3004 5213 3956 3745 302 4336 154 4100
 De aceea vă spun vouă: Tot ce rugându-vă cereți, să credeți

ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. **25** Καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι,
 3754 2983 2532 1510 5213 2532 3752 4739 4336
 că veți primi, și va fi al vostru. Și când stați de vă rugați,

ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατὰ τινος; ἵνα καὶ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ
 863 1487 5100 2192 2596 5100 2443 2532 3588 3962 4771 3588
 să iertați dacă aveți ceva împotriva cuiva; ca și Tatăl vostru cel

ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῆ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. **26** Εἰ δὲ
 1722 3588 3772 863 5213 3588 3900 4771 1487 1161
 în ceruri să vă ierte vouă nelegiuirile voastre. ²dacă ¹Dar

^a 11:23 A sta la îndoială, a sta în culpă, a manifesta nehotărâre

ὕμεις οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει
 5210 3756 863 3761 3588 3962 4771 3588 1722 3588 3772 863
 voi nu iertați, nici Tatăl vostru cel în ceruri nu vă va ierta

τὰ παραπτώματα ὑμῶν.
 3588 3900 4771
 nelegiuirile voastre.

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα; καὶ ἐν τῷ ἱερῷ
 2532 2064 3825 1519 2414 2532 1722 3588 2411
 Și ei au venit iarăși la Ierusalim; și ³în ⁴templu,

περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
 4043 846 2064 4314 846 3588 749 2532 3588
¹umblând ²el au venit la el marii preoți și

γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, **28** καὶ λέγουσιν αὐτῷ, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
 1122 2532 3588 4245 2532 3004 846 1722 4169 1849^a
 scribii și mai-bătrânii, și *i-au zis* lui: Cu ce drept

ταῦτα ποιεῖς? Καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα ταῦτα
 3778 4160 2532 5101 4771 3588 1849 3778 1325 2443 3778
²acestea? ¹faci tu Și cine ți-a ²autoritatea ³aceasta, ¹dat ⁴ca ⁶acestea?

ποιῆς? **29** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Ἐπερωτήσω
 4160 3588 1161 2424 611 3004 846 1905
⁵să faci Dar Isus a răspuns zicându-le lor: Vă voi întreba

ὕμᾱς καὶ ἐγὼ ἓνα λόγον, καὶ ἀποκριθῆτέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν
 4771 2532 1473 1520 3056 2532 611 3427 2532 2046 5213
 pe voi și eu un cuvânt, și răspundeți-mi mie, și *vă* voi spune vouă

ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. **30** Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ
 1722 4169 1849 3778 4160 3588 908 2491 1537 3772
 cu ce autoritate ²acestea. ¹fac Botezul lui Ioan ²din ³cer,

^a 11:28 autoritate

ἦν, ἡ ἐξ ἀνθρώπων? Ἀποκρίθητέ μοι. 31 Καὶ ἐλογίζοντο πρὸς
 1510 2228 1537 444 611 3427 2532 3049^a 4314
¹era sau de la oameni? Răspundeți-mi mie. Și ei cugetau între

ἑαυτοῦς, λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί οὖν οὐκ
 1438 3004 1437 3004 1537 3772 2046 1223 5101 3767 3756
 ei înșiși, zicând: Dacă spunem: Din cer, va zice: ²de ³ce ¹Atunci nu

ἐπιστεύσατε αὐτῷ? 32 Ἀλλ' εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, ἐφοβοῦντο τὸν λαόν;
 4100 846 235 3004 1537 444 5399 3588 2992
 i-ați crezut lui? Dar să zicem: De la oameni? – se temeau de popor;

ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην, ὅτι ὄντως προφήτης ἦν.
 537 1063 2192 3588 2491 3754 3689 4396 1510
²toți ¹căci considerau pe Ioan că într-adevăr ²un profet. ¹a fost

33 Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ, Οὐκ οἶδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς
 2532 611 3004 3588 2424 3756 1492 2532 3588 2424
 Și răspunzând, i-au zis lui Isus: Nu știm. Și Isus

ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
 611 3004 846 3761 1473 3004 5213 1722 4169 1849
 răspunzând, le-a zis lor: Nici eu nu vă spun vouă prin ce autoritate

ταῦτα ποιῶ.
 3778 4160
²acestea. ¹fac

^a 11:31 chibzuiau

Capitolul 12 1 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν,
 2532 756 846 1722 3850 3004
 Și el a început ²lor ³în ⁴parabole: ¹să le vorbească

Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκεν φραγμόν, καὶ ὠρυξεν
 290 5452 444 2532 4060^a 5418 2532 3736
⁷o vie ⁶a sădit ⁵Un om și a împrejmuțit-o cu un gard, și a săpat

ὑπολήνιον, καὶ ὠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς,
 5276 2532 3618 4444 2532 1554 846^b 1092^c
 un teasc, și a construit un turn, și a închiriat-o pe ea unor agricultori,

καὶ ἀπεδήμησεν. 2 Καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ
 2532 589^d 2532 649 4314 3588 1092 3588 2540^e
 și sa expatriat. Și a trimis la agricultori la timpul potrivit

δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ
 1401 2443 3844 3588 1092 2983 575 3588 2590 3588
 un serv, ca de la agricultori să primească din fructele

ἀμπελῶνος. 3 Οἱ δὲ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν, καὶ ἀπέστειλαν
 290 3588 1161 2983^f 846 1194 2532 649^g
 viei. Dar apucându-l pe el, *l*-au bătut, și *l*-au trimis înapoi

κενόν. 4 Καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον; κάκεινον
 2756 2532 3825 649 4314 846 243 1401 2548
 fără nimic. Și iarăși a trimis la ei alt serv; pe acela,

λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν, καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον.
 3036 2775 2532 649 821
 aruncând cu pietre în el, *l*-au rănit la cap, și *l*-au trimis înapoi cu dispreț.

^a 12:1 a îngrădit-o

^b 12:1 via

^c 12:1 sau: viticultori, fermieri

^d 12:1 a plecat din țară, a emigrat

^e 12:2 timpul recoltei

^f 12:3 prinzându-l

^g 12:3 alungat

5 Καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλεν; κἀκεῖνον ἀπέκτειναν; καὶ πολλοὺς
 2532 3825 243 649 2548 615 2532 4183
 Și din nou ²pe altul; ¹a trimis pe acela *l*-au ucis; și mulți

ἄλλους, τοὺς μὲν δέροντες, τοὺς δὲ ἀποκτείνοντες. 6 Ἔτι οὖν
 243 3588 3303 1194 3588 1161 615 2089 3767
 alții, pe unii bătându-i, pe alții ucigându-i. ²mai ¹Întrucât

ἕνα υἷόν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλεν καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς
 1520 5207 2192 27 846 649 2532 846 4314 846
⁴un singur ⁵fiu ³avea iubit al lui, *l*-a trimis și pe el la ei

ἔσχατον, λέγων ὅτι Ἐντραπήσονται τὸν υἷόν μου. 7 Ἐκεῖνοι δὲ οἱ
 2078 3004 3754 1788^a 3588 5207 3450 1565 1161 3588
 la urmă, zicând : Vor venera pe fiul meu. aceia Dar

γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος; δεῦτε,
 1092 3004 4314 1438 3754 3778 1510 3588 2818 1205
 agricultorii au zis între ei înșiși : Acesta este moștenitorul; haideți,

ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. 8 Καὶ λαβόντες
 615 846 2532 1473 1510 3588 2817 2532 2983
 să-*l* ucidem pe el, și a noastră va fi moștenirea. Și luându-*l*

αὐτὸν ἀπέκτειναν, καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. 9 Τί οὖν ποιήσει
 846 615 2532 1544 1854 3588 290 5101 3767 4160
 pe el *l*-au ucis, și *l*-au aruncat afară din vie. Ce ²deci ¹va face

ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος? Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς, καὶ
 3588 2962 3588 290 2064 2532 622 3588 1092 2532
 stăpânul viei? Va veni și va nimici pe agricultori, și

δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. 10 Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε,
 1325 3588 290 243 3761 3588 1124 3778 314
 va da via altora. Oare nu ²Scriptura ³aceasta: ¹ați citit

^a 12:6 vor respecta în mod deosebit

Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς
 3037 3739 593 3588 3618^a 3778 1096 1519
 Piatra, pe care au respins-o constructorii, aceasta a devenit *piatra* din

κεφαλὴν γωνίας; **11** παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν
 2776 1137^b 3844 2962 1096 3778 2532 1510
 capul unghiului; din partea Domnului a devenit aceasta, și este

θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν? **12** Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ
 2298 1722 3788 1473^c 2532 2212 846 2902 2532
 minunat în ochii noștri? Și ei căutau pe el să-*l* prindă, totuși

ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον; ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν
 5399 3588 3793 1097 1063 3754 4314 846 3588
 se temeau de mulțime; ²au cunoscut ¹căci că împotriva lor

παραβολὴν εἶπεν; καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπηλθον.
 3850 3004 2532 863 846 565
²parabola; ¹spusese el și lăsându-*l* pe el au plecat.

13 Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ
 2532 649 4314 846 5100 3588 5330 2532
 Și au trimis la el pe unii dintre farisei și

τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. **14** Οἱ δὲ ἐλθόντες
 3588 2265 2443 846 64 3056 3588 1161 2064
 dintre irodieni, ca pe el să-*l* prindă cu vorba. ²ei ¹Dar venind,

λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέλει
 3004 846 1320 1492 3754 227^d 1510 2532 3756 3199^e
 au zis lui: Învățătorule, știm că ²adevărat, ¹ești și nu îți pasă

^a 12:10 zidarii

^b 12:10 Piatră unghiulară; piatra de la unghiul fundației unei clădiri; fig. fundament, bază.

^c 12:11 Ps. 118:22-23.

^d 12:14 corect

^e 12:14 nu ți cont de părerea oamenilor, nu te lași influențat de opinia publică

σοι περὶ οὐδενός; οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ'
 4771 4012 3762 3756 1063 991 1519 4383 444^a 235 1909
 ție de nimeni; ²nu ¹căci te uiți la fața oamenilor, ci conform

ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις; ἔξεστιν κῆνσον
 225 3588 3598 3588 2316 1321 1832^b 2778
 adevărului ²calea ³lui ⁴Dumnezeu. ¹Înveți *pe oameni* Este permis impozit

Καίσαρι δοῦναι ἢ οὐ? 15 Δῶμεν, ἢ μὴ δῶμεν? Ὁ δὲ εἰδὼς
 2541 1325^c 2228 3756 1325 2228 3361 1325 3588 1161 1492
 Cezarului, să dăm sau nu? Să dăm, sau nu să dăm? El însă cunosându-*le*

αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί με πειράζετε? Φέρετέ
 846 3588 5272 3004 846 5101 1473 3985^d 5342
²lor, ¹ipocrizia le-a zis lor, De ce mă tentați? Aduceți-*mi*

μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω. 16 Οἱ δὲ ἤνεγκαν. Καὶ λέγει αὐτοῖς,
 3427 1220 2443 3708 3588 1161 5342 2532 3004 846
 mie un denar, ca să-l văd. ²ei ¹Dar *i-au adus*. Și *le-a zis* lor:

Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή? Οἱ δὲ εἶπον αὐτῶ,
 5101 3588 1504^e 3778 2532 3588 1923 3588 1161 3004 846
 Al cui *este imaginea aceasta* și *inscripția*? Ei *însă i-au zis* lui:

Καίσαρος. 17 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀπόδοτε τὰ
 2541 2532 611 3588 2424 3004 846 591^f 3588
 Ale cezarului. Și *răspunzând* Isus *le-a zis* lor: Restituțiți cele

Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. Καὶ
 2541 2541 2532 3588 3588 2316 3588 2316 2532
 ale cezarului cezarului, și cele ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu. Și

^a 12:14 aparentă; înfățișare exterioară
^b 12:14 avem voie, este legitim
^c 12:14 plătim
^d 12:15 ademeniți, încercați, ispițiți
^e 12:16 efigia, iconul, simbolul grafic
^f 12:17 înapoiați

ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῶ.
 2296 1909 846
 ei erau foarte uimiți de el.

18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν
 2532 2064 4523 4314 846 3748 3004 386
 Ὡς ἂν veniți saduchei la el, care zic ³resurrecție;

μὴ εἶναι; καὶ ἐπιρῳήθησαν αὐτόν, λέγοντες, **19** Διδάσκαλε, Μωσῆς
 3361 1510 2532 1905 846 3004 1320 3475
¹că nu ²există și *l*-au întrebat pe el, zicând: Învățătorule, Moise

ἔγραψεν ἡμῖν, ὅτι ἐάν τις ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ καταλίπῃ γυναῖκα,
 1125 1473 3754 1437 5100 80 599 2532 2641^a 1135
ne-a scris nouă : Dacă ²cuiva ³un frate, ¹moare și lasă în urmă o soție,

καὶ τέκνα μὴ ἄφῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
 2532 5043 3361 863^b 2443 2983 3588 80 846 3588 1135 846
 și copiii nu lasă, să ia fratele său pe soția lui,

καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ; **20** ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν; καὶ
 2532 1817^c 4690^d 3588 80 846^e 2033 80 1510 2532
 și să ridice urmași fratelui său. ²șapte ³frați; ¹Erau și

ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα; **21** καὶ
 3588 4413 2983^f 1135 2532 599 3756 863 4690^g 2532
 primul a luat o femeie, și murind, nu a lăsat urmași; și

ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν
 3588 1208 2983 846 2532 599 2532 3761 846 863
 al doilea a luat-o pe ea, și a murit, și nici el *nu* a lăsat

^a 12:19 rămâne

^b 12:19 are

^c 12:19 să dea naștere, să trezească, să suscite, să reaprindă

^d 12:19 lit: sământă

^e 12:19 legea leviratului Deut. 25:5-6

^f 12:20 s-a căsătorit

^g 12:20 nerezultând copii

σπέρμα; καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. **22** Καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτὰ, καὶ
 4690 2532 3588 5154 5615 2532 2983 846 3588 2033 2532
 urmași; și al treilea la fel. Și au luat-o pe ea cei șapte, și

οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. Ἑσχάτη πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή. **23** Ἐν
 3756 863 4690 2078 3956 599 2532 3588 1135 1722
 nu au lăsat urmași. La urma tuturor a murit și femeia. La

τῇ ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσιν, τίος αὐτῶν ἔσται γυνή? Οἱ γὰρ
 3588 386 3752 450 5101 846 1510 1135 3588 1063
 resurrecție, când vor învia, căruia dintre ei îi va fi soție? Căci

ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. **24** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
 2033 2192 846 1135 2532 611 3588 2424 3004
 cei șapte au avut-o pe ea de soție. Și răspunzând, Isus le-a zis

αὐτοῖς, Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν
 846 3756 1223 3778 4105 3361 1492 3588 1124 3366 3588
 lor: Nu de aceea vă rătăciți, ne-cunoscând Scripturile, nici

δύναμιν τοῦ θεοῦ? **25** Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε
 1411 3588 2316^a 3752 1063 1537 3498 450 3777
 puterea lui Dumnezeu? ²când ¹Căci, ⁴dintre ⁵morți, ³vor învia nici nu

γαμοῦσιν, οὔτε γαμίσκονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν
 1060 3777 1061 235 1510 5613 32 3588 1722
 se vor căsători, nici nu vor fi dați în căsătorie, ci vor fi ca îngeri, cei în

τοῖς οὐρανοῖς. **26** Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε
 3588 3772 4012 1161 3588 3498 3754 1453 3756 314
 ceruri. ²despre ¹Dar cei morți, că învie, nu ați citit

ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως, ἐπὶ τοῦ βάτου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός,
 1722 3588 976 3475 1909 3588 942 5613 3004 846 3588 2316
 în cartea lui Moise, la rug, cum i-a spus lui Dumnezeu,

^a 12:24 forma întrebării așteaptă un răspuns afirmativ

λέγων, Ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ, καὶ
 3004 1473 3588 2316 11 2532 3588 2316 2464 2532
 zicănd: Eu *sunt* Dumnezeul lui Avraam, și Dumnezeul lui Isaac, și

ὁ θεὸς Ἰακώβ? **27** Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ
 3588 2316 2384 3756 1510 3588 2316 3498 235
 Dumnezeul lui Iacov? *El nu este Dumnezeul celor morți, ci*

θεὸς ζώντων; ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.
 2316 2198^a 5210 3767 4183 4105^b
 Dumnezeul celor vii; voi mult vă răătăciți.

28 Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν
 2532 4334 1520 3588 1122 191 846
 Și apropiindu-se *unul* dintre scribi, care-i auzise pe ei

συζητούντων, εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν, Ποία
 4802^c 1492 3754 2573 846 611 1905 846 4169
 argumentând, văzând că bine le răspunsese, *l-a* întreat pe el: Care

ἔστιν πρώτη πάντων ἐντολή? **29** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ
 1510 4413 3956 1785 3588 1161 2424 611 846
 este cel dintâi ²dintre toate? ¹ordin Dar Isus a răspuns lui

ὅτι Πρῶτη πάντων τῶν ἐντολῶν, Ἄκουε, Ἰσραήλ; κύριος ὁ
 3754 4413 3956 3588 1785 191 2474 2962 3588
 : Cel dintâi dintre toate ordinele *este*: Ascultă, Israel! Domnul

θεὸς ἡμῶν, κύριος εἷς ἔστιν; **30** καὶ ἀγαπήσεις κύριον
 2316 1473 2962 1520 1510 2532 25 2962
 Dumnezeul nostru, ³Domn; ²singurul ¹este și: Să iubești pe Domnul,

^a 12:27 Ex. 3:6

^b 12:27 vă înșelați, sunteți în eroare mare

^c 12:28 discutând

τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδιάς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
 3588 2316 4771 1537 3650 3588 2588 4771 2532 1537 3650 3588 5590

Dumnezeul tău din toată inima ta, și din tot sufletul

σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου.
 4771 2532 1537 3650 3588 1271^a 4771 2532 1537 3650 3588 2479 4771^b
 tău, și cu toată mintea ta, și cu toată tăria ta.

Αὕτη πρώτη ἐντολή. **31** Καὶ δευτέρα ὁμοία αὕτη,
 3778 4413 1785 2532 1208 3664 3778

Aceasta *este* cel dintâi ordin. Și al doilea, asemănător *lui*, *este* acesta:

Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Μείζων τούτων ἄλλη
 25 3588 4139 4771 5613 4572^c 3173^d 3778 243

Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți. ³mai mare ⁴decât acesta ¹Alt

ἐντολὴ οὐκ ἔστιν. **32** Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς, Καλῶς, διδάσκαλε,
 1785 3756 1510 2532 3004 846 3588 1122 2573 1320

²ordin nu este. Și ²i-a zis ³lui, ¹scribul: Bine, Învățătorule,

ἐπ' ἀληθείας εἶπας ὅτι εἷς ἔστιν, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν
 1909 225 3004 3754 1520 1510 2532 3756 1510 243 4133
 conform adevărului ai zis, că ²unic, ¹el este și nu este altul afară de

αὐτοῦ; **33** καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδιάς, καὶ ἐξ ὅλης
 846 2532 3588 25 846 1537 3650 3588 2588 2532 1537 3650
 el; și a-l iubi pe el din toată inima, și cu tot

τῆς συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ
 3588 4907 2532 1537 3650 3588 5590 2532 1537 3650 3588 2479 2532
 intelectul, și cu tot sufletul, și cu toată puterea, și

^a 12:30 gândirea

^b 12:30 Deut.6:4

^c 12:31 Lev. 19:18

^d 12:31 mai important

τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν, πλεῖον ἐστὶν πάντων
 3588 25 3588 4139 5613 1438 4119 1510 3956
 a iubi pe aproapele ca pe sine însuși, mai mult este decât toate

τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν. **34** Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὸν
 3588 3646^a 2532 2378 2532 3588 2424 3708 846
 holocausturile și sacrificiile. Și Isus, văzându-l pe el

ὅτι νουεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς
 3754 3562 611 3004 846 3756 3112 1510 575 3588
 că ²cu înțelepciune, ¹a răspuns *i-a* zis lui: *Tu nu* ²departe ¹ești de

βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
 932 3588 2316 2532 3762 3765 5111 846 1905
 regatul lui Dumnezeu. Și nimeni nu mai îndrăznea ²pe el. ¹să-l întrebe

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ,
 2532 611^b 3588 2424 3004 1321 1722 3588 2411
 Și luând cuvântul, Isus a zis, învățându-i în templu:

Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ χριστὸς υἱὸς ἐστὶν Δαυὶδ?
 4459 3004 3588 1122 3754 3588 5547 5207 1510 1138
 Cum zic scribii că Cristosul fiul este lui David?

36 Αὐτὸς γὰρ Δαυὶδ εἶπεν ἐν πνεύματι ἁγίῳ, Λέγει ὁ κύριος τῷ
 846 1063 1138 3004 1722 4151 40 3004 3588 2962 3588
²ἰνυσι ¹Căci David a zis în Spiritul Sfânt: a zis Domnul

κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἄν θῶ τοὺς ἐχθρούς
 2962 3450 2521^c 1537 1188 3450 2193 302 5087 3588 2190
 Domnului meu: Așază-te la dreapta mea, până voi pune pe dușmanii

^a 12:33 Sacrificiu în care animalul sacrificat era ars în întregime; ardere-de-tot.

^b 12:35 începând să vorbească

^c 12:36 șezi, stai jos, ia loc

σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. **37** Αὐτὸς οὖν Δαυιδ λέγει αὐτὸν
 4771 5286 3588 4228 4771^a 846 3767 1138 3004 846
 tăi scăunel picioarelor tale. ²însuși ¹Deci David *îl* numește pe el

κύριον; καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν? Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος
 2962 2532 4159 5207 846 1510 2532 3588 4183 3793
 Domn; și de unde ²Fiu ³al lui? ¹este el Și ²cea mare ¹mulțimea

ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.

191 846 2234

îl asculta pe el cu plăcere.

38 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, Βλέπετε ἀπὸ
 2532 3004 846 1722 3588 1322 846 991 575
 Și, el zicea lor în învătătura lui: Feriți-vă de

τῶν γραμματέων, τῶν θελώντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς
 3588 1122 3588 2309 1722 4749^b 4043 2532 783^c
 scribi, care vor ²în ³robe, ¹să se plimbe și salutări

ἐν ταῖς ἀγοραῖς, **39** καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ
 1722 3588 58 2532 4410^d 1722 3588 4864 2532
 în piețe, și scaunele dintâi în sinagogi, și

πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δεῖπνοις; **40** οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν
 4411^e 1722 3588 1173^f 3588 2719^g 3588 3614 3588
 locurile dintâi la cine; care devorează casele

^a 12:36 Ps. 110:1

^b 12:38 haine lungi

^c 12:38 plecăciuni; inclinarea corpului în fața cuiva în semn de respect sau de salut

^d 12:39 scaunele de onoare

^e 12:39 locurile de onoare

^f 12:39 mese

^g 12:40 înghit, halesc, înfulecă

χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι; οὗτοι
 5503 2532 4392^a 3117 4336 3778
 văduvelor, și ca să-și salveze aparențele, ²lung; ¹rugându-se Ei

λήφονται περισσότερον κρίμα.
 2983 4053^b 2917
 vor primi ²mai severă. ¹o condamnare

41 Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου
 2532 2523 3588 2424 2713 3588 1049^c
 Și așezându-se Isus vizavi de vasele darurilor,

ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον;
 2334 4459 3588 3793 906 5475^d 1519 3588 1049
 el privea la mulțimea cum arunca bani în vasele darurilor;

καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά. 42 Καὶ ἔλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ
 2532 4183 4145 906 4183^e 2532 2064 1520 5503 4434
 și mulți bogați aruncau mult. Și a venit o văduvă săracă,

ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὃ ἐστὶν κοδράντης. 43 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς
 906 3016^f 1417 3739 1510 2835^g 2532 4341 3588
 aruncând ²leptoni, ¹doi care sunt un codrant. Și chemându-i la sine pe

μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα
 3101 846 3004 846 281 3004 5213 3754 3588 5503
 discipolii săi, *le-a zis lor, Adevărat vă spun vouă :* Văduva

^a 12:40 sub pretext, de fațadă

^b 12:40 aspru, dur

^c 12:41 erau treisprezece vase amenajate în curtea femeilor

^d 12:41 monede

^e 12:41 sume mari

^f 12:42 leptonul de bronz (de la gr. leptos - mic, fin) era cea mai mică monedă evreiască.

^g 12:42 era cea mai mică monedă romană; era un sfert dintr-un as de cupru, iar un as de cupru (gr. assarion) era o șaisprezecime dintr-un denar de argint (plata unui muncitor pe o zi).

αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκεν τῶν βαλλόντων εἰς τὸ
 3778 3588 4434 4119 3956 906 3588 906 1519 3588
 aceasta, cea săracă, ²mai mult ³decât toți ¹a aruncat cei aruncând în

γαζοφυλάκιον; 44 πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον;
 1049 3956 1063 1537 3588 4052 846 906
 vasele darurilor; ²toți ¹căci ⁴din ⁵surplusul ⁶lor; ³au aruncat

αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν,
 3778 1161 1537 3588 5304^a 846 3956 3745 2192 906
⁸ea ⁷dar ⁹din ¹⁰lipsa ¹¹ei, ¹³tot ¹⁴ce ¹⁵avea, ¹²a aruncat

ὄλον τὸν βίον αὐτῆς.
 3650 3588 979 846
¹⁷întregă. ¹⁶subzistența ¹⁷ei

Capitolul 13 1 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ
 2532 1607 846 1537 3588 2411 3004 846
 Și pe când ieșea el din templu, *i-a zis* lui

εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε, ἴδε, ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ
 1520 3588 3101 846 1320 3708 4217 3037 2532 4217
 unul dintre discipolii lui: Învățătorule, iată ce pietre și ce

οἰκοδομαί. 2 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Βλέπεις ταύτας
 3619 2532 3588 2424 611 3004 846 991 3778
 construcții. Și Isus răspunzând, *i-a zis* lui: Vezi tu aceste

τὰς μεγάλας οἰκοδομάς? Οὐ μὴ ἀφεθῆ λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς
 3588 3173^b 3619 3756 3361 863 3037 1909 3037 3739
²mari? ¹construcții Nicidecum nu va fi lăsată piatră pe piatră, care

^a 12:44 sărăcia

^b 13:2 sau: grandioase, impunătoare (prin proporțiile lor)

οὐ μὴ καταλυθῆ.

3756 3361 2647

nicidecum *să* nu fie dărâmată.

3 Καὶ καθιμένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαίων κατέναντι

2532 2521 846 1519 3588 3735 3588 1636 2713^a

Și șezând el pe muntele măslinelor, opus

τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ

3588 2411 1905 846 2596 2398 4074 2532 2385 2532

templului, *l-au întrebat* pe el în particular Petru și Iacov și

Ἰωάννης καὶ Ἄνδρέας, **4** Εἶπε ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται? Καὶ τί τὸ

2491 2532 406 3004 1473 4219 3778 1510 2532 5101 3588

Ioan și Andrei: Spune-ne nouă, când ²acestea? ¹vor fi Și care

σημεῖον ὅταν μέλλῃ πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι? **5** Ὁ δὲ Ἰησοῦς

4592 3752 3195 3956 3778 4931 3588 1161 2424

este semnul, când trebuie toate acestea să se împlinescă? Dar Isus

ἀποκριθεὶς αὐτοῖς ἤρξατο λέγειν, Βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς

611 846 756 3004 991 3361 5100 4771

răspunzându-le lor, a început să spună: Vedeti *să* nu ²cinava ³pe voi.

πλανήση. **6** Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες ὅτι

4105 4183 1063 2064 1909 3588 3686 3450 3004 3754

¹vă seducă ²mulți ¹Căci vor veni în numele meu, zicând :

Ἐγὼ εἰμι; καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. **7** Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους

1473 1510 2532 4183 4105 3752 1161 191 4171

Eu sunt; și ²pe mulți. ¹vor seduce ²când ¹Dar veți auzi *despre* războaie

^a 13:3 față în față

καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε; δεῖ γὰρ γενέσθαι; ἀλλ' οὐπω
 2532 189 4171 3361 2360 1163 1063 1096^a 235 3768
 și știri de războaie, nu vă temeți; ²trebuie ¹căci să survină; dar încă nu

τὸ τέλος. 8 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία
 3588 5056 1453 1063 1484 1909 1484 2532 932
este sfârșitul. ²se va ridica ¹Căci națiune contra națiune, și regat

ἐπὶ βασιλείαν; καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λιμοὶ
 1909 932 2532 1510 4578 2596 5117 2532 1510 3042
 contra regat; și vor fi cutremure pe alocuri, și vor fi foamete

καὶ παραχαί; ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα.
 2532 5016^b 746 5604^c 3778
 și agitații; ²sunt începuturi ³de travaliu. ¹Acestea

9 Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοῦς; παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς
 991^d 1161 5210 1438 3860 1063 4771 1519
²luați seama ¹Dar la voi înșivă; vă vor da căci pe voi în

συνέδρια, καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ
 4892 2532 1519 4864 1194 2532 1909 2232 2532
 sinedrii, și în sinagogi veți fi bătuți, și înaintea guvernatorilor și

βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 10 Καὶ εἰς
 935 2476 1752 1473 1519 3142 846 2532 1519
 a regilor veți sta din cauza mea, ²spre ³mărturie. ¹lor Și ⁵la

πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον.
 3956 3588 1484 1163 4412 2784 3588 2098
⁶toate ⁷națiunile. ²trebuie ⁴mai întâi ³să fie vestită ¹Evanghelia

^a 13:7 să aibe loc

^b 13:8 neliniște, nesiguranță, războaie, revoltă

^c 13:8 Perioadă cuprinsă între apariția durerilor de naștere și expulzarea fătului.

^d 13:9 aveți grijă, fiți atenți

11 Ὄταν δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμερμνᾶτε
 3752 1161 71 4771 3860 3361 4305

²când ¹Dar vă vor duce pe voi predându-vă, nu vă îngrijorați mai înainte

τί λαλήσητε, μηδὲ μελετᾶτε; ἀλλ' ὁ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν
 5101 2980 3366 3191 235 3739 1437 1325 5213 1722
 ce veți vorbi, nici nu premeditați; ci orice vă va fi dat vouă în

ἐκείνη τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε; οὐ γὰρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες,
 1565 3588 5610 3778 2980 3756 1063 1510 5210 3588 2980

²aceea, ¹ora aceea să vorbiți; ²nu ¹căci sunteți voi cei care vorbiți,

ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 12 Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς
 235 3588 4151 3588 40 3860 1161 80 80 1519
 ci Spiritul Sfânt. ²va preda ¹Dar frate pe frate la

θάνατον, καὶ πατήρ τέκνον; καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ
 2288 2532 3962 5043 2532 1881 5043 1909 1118 2532
 moarte, și tată pe copil; și se vor ridica copiii contra părinților, și

θανατώσουσιν αὐτούς; 13 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ
 2289 846 2532 1510 3404 5259 3956 1223
 îi vor da la moarte pe ei; și veți fi urâți de toți din cauza

τοῦ ὀνόματός μου; ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.
 3588 3686 3450 3588 1161 5278 1519 5056 3778 4982

numelui meu; ²cel ¹dar perseverând până la sfârșit, acela va fi salvat.

14 Ὄταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν
 3752 1161 3708 3588 946^a 3588 2050^b 3588 2046

²când ¹Dar veți vedea oroarea devastării, cea precisă

^a 13:14 abominație; ticăloșie; mârșăvie; nelegiuire; grozăvie morală

^b 13:14 sau: abominația dezolației; urâciunea pustiirii

ὕπὸ Δανιήλ τοῦ προφήτου, ἐστὼς ὅπου οὐ δεῖ – ὁ ἀναγινώσκων
 5259 1158^a 3588 4396 2476^b 3699 3756 1163 3588 314
 de ²Daniel, ¹profetul stând unde nu trebuie – cel citind

νοεῖτω – τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη; **15** ὁ
 3539 5119 3588 1722 3588 2449 5343 1519 3588 3735 3588
 să înțelegă – atunci cei din Iudeea să fugă în munți; ²cel

δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν, μηδὲ εἰσελθέτω ἄραι
 1161 1909 3588 1430 3361 2597 1519 3588 3614 3366 1525 142
¹dar pe acoperiș nu să coboare în casă, nici nu să intre să ia

τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ; **16** καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὧν μὴ ἐπιστρεψάτω
 5100 1537 3588 3614 846 2532 3588 1519 3588 68 1510 3361 1994
 ceva din casa lui; și cel de pe câmp nu să se întoarcă

εἰς τὰ ὀπίσω, ἄραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. **17** Οὐαὶ δὲ ταῖς
 1519 3588 3694^c 142 3588 2440^d 846 3759 1161 3588
 spre cele lăstate înapoi, ca să-și ia haina lui. ²vai ¹Dar celor

ἐν γαστρὶ ἔχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
 1722 1064 2192^e 2532 3588 2337 1722 1565 3588 2250
 în uter având și celor care alăptează în acele zile.

18 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος.
 4336 1161 2443 3361 1096^f 3588 5437 4771 5494
² rugați-vă ¹ Dar ³ ca ⁶ să nu ⁷ fie ⁴ refugiul ⁵ vostru iarna.

19 Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψεις, οἷα οὐ γέγονεν
 1510 1063 3588 2250 1565 2347^g 3634 3756 1096
² va fi ¹ Căci ⁴ în zilele ⁵ acelea, ³ o tribulație cum nu a mai fost

^a 13:14 Dan. 9:27; 11:31; 12:11
^b 13:14 instalat, pus
^c 13:16 lucrurile rămase
^d 13:16 mantaua
^e 13:17 cele gravide, însărcinate
^f 13:18 să aibă loc
^g 13:19 restriște

τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἦς ἔκτισεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ
 5108 575 746 2937 3739 2936 3588 2316 2193 3588
 de acest fel de la începutul creației, pe care a creat-o Dumnezeu, până

νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. **20** Καὶ εἰ μὴ κύριος ἐκολόβωσεν τὰς
 3568 2532 3756 3361 1096 2532 1487 3361 2962 2856 3588
 acum, și nici nu va mai fi. Și dacă ²nu ¹Domnul ar fi scurtat

ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ; ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς,
 2250 3756 302 4982 3956 4561^a 235 1223 3588 1588
 zilele, nu ar fi salvată orice carne; dar din cauza celor aleși,

οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. **21** Τότε ἐάν τις ὑμῖν
 3739 1586 2856 3588 2250 5119 1437 5100 5213
 pe care i-a ales, a scurtat zilele. Atunci, dacă cineva vouă

εἴπη, Ἰδοῦ, ὧδε ὁ χριστός, ἢ Ἰδοῦ, ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε.
 3004 3708 5602 3588 5547 2228 3708 1563 3361 4100
 vă va zice: Iată, aici este Cristosul, sau: iată-l, acolo, să nu credeți.

22 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσιν
 1453 1063 5580 2532 5578 2532 1325^b
²se vor ridica ¹Căci pseudocristoși și pseudoprofeți, și vor oferi

σημεῖα καὶ τέρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς
 4592 2532 5059 4314 3588 635 1487 1415 2532 3588
 semne și minuni, spre a seduce, dacă este posibil, și pe cei

ἐκλεκτούς. **23** Ὑμεῖς δὲ βλέπετε; ἰδοῦ, προεἶρηκα ὑμῖν πάντα.
 1588 5210 1161 991 3708 4302^c 5213 3956
 aleși. Voi însă luați seama; iată, v-am prezis vouă totul.

^a 13:20 sens: nici o carne n-ar fi salvată

^b 13:22 prezenta

^c 13:23 informat

24 Ἄλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην, ὁ
 235 1722 1565 3588 2250 3326 3588 2347 1565 3588
 Dar în acelea zile, după tribulația aceea,

ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς,
 2246 4654 2532 3588 4582 3756 1325 3588 5338 846
 soarele se va întuneca, și luna nu va da strălucirea ei,

25 καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις
 2532 3588 792 3588 3772 1510 1601 2532 3588 1411
 și stelele din cer vor fi în cădere, și puterile

αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. **26** Καὶ τότε ὄφονται τὸν υἱὸν τοῦ
 3588 1722 3588 3772 4531 2532 5119 3708 3588 5207 3588
 din ceruri vor fi zguduite. Și atunci vor vedea pe Fiul

ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης.
 444 2064 1722^a 3507 3326 1411 4183 2532 1391
 omului venind în nori, cu putere mare și cu glorie.

27 Καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐπισυνάξει τοὺς
 2532 5119 649 3588 32 846 2532 1996 3588
 Și atunci el va trimite pe îngerii lui, și va strânge pe

ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου
 1588 846 1537 3588 5064 417^b 575 206^c
 aleșii lui din cele patru vânturi, de la cel mai îndepărtat punct

γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.
 1093 2193 206 3772^d

al pământului până la cel mai îndepărtat punct al cerului.

^a 13:26 sau: cu

^b 13:27 sens: puncte cardinale

^c 13:27 capăt

^d 13:27 cerul și pământul sunt văzute ca o unitate

28 Ἀπὸ δὲ τῆς σοκῆς μάθετε τὴν παραβολήν; ὅταν αὐτῆς
 575 1161 3588 4808 3129 3588 3850 3752 846
²de la ¹Dar smochin învâțați parabola: Dacă ²lui

ἦδη ὁ κλάδος ἀπαλὸς γένηται καὶ ἐκφύη τὰ φύλλα, γινώσκετε
 2235 3588 2798 527 1096 2532 1631 3588 5444 1097
³deja ¹ramura ⁵fragedă ⁴devine și încolțesc frunzele, cunoașteți

ὅτι ἐγγύς ὁ θέρους ἐστίν; 29 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ταῦτα ἴδητε
 3754 1451 3588 2330 1510 3779 2532 5210 3752 3778 3708
 că ³aproape. ¹vara ²este Așa și voi, când acestea vedeți

γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστὶν ἐπὶ θύρας. 30 Ἄμην
 1096 1097 3754 1451 1510 1909 2374 281
 împlinindu-se, cunoașteți că ²aproape, ¹el este la ușă. Adevărat

λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, μέχρι
 3004 5213 3754 3756 3361 3928 3588 1074 3778 3360
 vă spun vouă : Nicidecum nu va trece generația aceasta, până

οὔ πάντα ταῦτα γένηται. 31 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
 3739 3956 3778 1096^a 3588 3772 2532 3588 1093
 nu toate acestea se vor împlini. Cerul și pământul

παρελεύσεται; οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. 32 Περὶ
 3928 3588 1161 3056 3450 3756 3361 3928 4012
 vor trece; dar cuvintele mele nicidecum nu vor trece. ²despre

δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ ὥρα οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι
 1161 3588 2250 1565 2228 5610 3762 1492 3761 3588 32
¹Dar ³ziua ⁶aceea ⁴sau ⁵ora nimeni nu știe, nici îngerii

^a "13:30 textul se referă la „o generație rea și adulteră”, Mat. 12:39; 16:4; caracterizat de necredință față de Mesia și respingerea Sa. Mărturia istoriei arată că „această generație” nu a trecut, ci a supraviețuit ca popor, persistând în înverșunarea ei. Isus a prezis că națiunea cu caracterul ei vor dăinui până la venirea sa.”

οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. **33** Βλέπετε,
 3588 1722 3772 3761 3588 5207 1487 3361^a 3588 3962 991
 în cer, nici Fiul, dacă nu Tatăl. Luați seama,

ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε; οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός
 69 2532 4336 3756 1492 1063 4219 3588 2540
 fiți vigilenți și rugați-vă; ²nu ³știți ¹căci ⁴când ⁶momentul dat.

ἐστιν. **34** Ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφείς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς
 1510 5613 444 590^b 863 3588 3614 846 2532 1325
⁵este Ca un om plecat din țară, părăsind casa lui, și dă

τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐκάστω τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ
 3588 1401 846 3588 1849 2532 1538 3588 2041 846 2532
 servilor lui autoritate, și fiecăruia lucrarea lui, și

τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. **35** Γρηγορεῖτε οὖν; οὐκ οἴδατε
 3588 2377 1781^c 2443 1127 1127 3767 3756 1492
 portarului inculcă ca să fie vigilent. Fiți vigilenți deci; ²nu ³știți

γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὅψέ, ἢ μεσονυκτίου, ἢ
 1063 4219 3588 2962 3588 3614 2064 3796 2228 3317 2228
¹căci ⁴când ⁶stăpânul ⁷casei: ⁵vine seara, sau la miezul nopții, sau

ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωῒ; **36** μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης
 219 2228 4404 3361 2064 1810^d
 la cântatul cocoșului, sau dimineața; ³să nu ¹ca venind ²pe neașteptate,

εὗρη ὑμᾶς καθεύδοντας. **37** Ἄ δὲ ὑμῖν λέγω πᾶσιν λέγω,
 2147 4771 2518 3739 1161 5213 3004 3956 3004
 vă găsească pe voi dormind. ²ce ¹Dar ⁴vouă ³vă zic ⁶tuturor: ⁵zic

^a 13:32 εἰ μὴ: decât

^b 13:34 absent

^c 13:34 a întipări în mintea cuiva, prin repetare, o normă de purtare

^d 13:36 neprevăzut, subit, prin surprindere

Γρηγορεῖτε.

1127

Fiți vigilenți!

Capitolul 14

1 Ἦν δὲ τὸ Πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα
1510 1161 3588 3957 2532 3588 106
2era 1Dar Pesach și sărbătoarea Azimelor

μετὰ δύο ἡμέρας; καὶ ἐξήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς
3326 1417 2250 2532 2212 3588 749 2532 3588 1122 4459
după două zile. Și 4căutau 1marii preoți 2și 3scribii 5cum,

αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν 2 ἔλεγον δέ, Μὴ ἐν τῇ
846 1722 1388^a 2902 615 3004 1161 3361 1722 3588
7pe el 8cu 9viclenie, 6prinzându-l 10să-lucidă; 2ziceau: 1dar Nu în

ἐορτῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ.
1859 3379 2351^b 1510^c 3588 2992
sărbători, ca nu cumva 2o revoltă 1să fie a poporului.

3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ
2532 1510 846 1722 963 1722 3588 3614 4613 3588
Și când era el în Betania, în casa lui Simon,

λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον
3015 2621 846 2064 1135 2192 211
leprosul, fiind la masă el, a venit o femeie având un flacon de alabastru

μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς; καὶ συντρίψασα τὸ
3464 3487 4101^d 4185 2532 4937 3588
cu mir de nard pur, foarte prețios; și spărgând

^a 14:1 perfidie

^b 14:2 răscoală, tumult

^c 14:2 ia loc

^d 14:3 curat, neamestecat, veritabil

ἀλάβαστρον, κατέχευεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. 4 Ἦσαν δέ
 211 2708 846 2596 3588 2776 1510 1161
 flaconul de alabastru, l-a turnat ³lui. ¹pe ²capul ²erau ¹Dar

τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς, καὶ λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια
 5100 23 4314 1438 2532 3004 1519 5101 3588 684
 unii indignați în ei înșiși, și ziceau: De ce ²risipa

αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν? 5 Ἦδύνατο γὰρ τοῦτο παραθῆναι
 3778 3588 3464 1096 1410 1063 3778 4097
³aceasta ⁴de ⁵mir? ¹s-a făcut ²s-ar fi putut ¹Căci ⁴acesta ³vinde

ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. Καὶ
 1883 5145 1220 2532 1325 3588 4434 2532
 cu mai mult de trei sute de denari, și banii să fie dați săracilor. Și

ἐνεβρωμῶντο αὐτῇ. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε αὐτήν;
 1690 846 3588 1161 2424 3004 863 846
 erau revoltați împotriva ei. Dar Isus le -a zis: Lăsați-o pe ea;

τί αὐτῇ κόπους παρέχετε? Καλὸν ἔργον εἰργάσατο ἐν
 5101 846 2873 3930 2570 2041 2038 1722
 de ce ²ei ³dificultăți? ¹ii faceți ⁶bună ⁵o lucrare ⁴Ea a făcut față de

ἐμοί. 7 Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ
 1473 3842 1063 3588 4434 2192 3326 1438 2532
 mine. ⁴totdeauna ¹Căci ²pe cei ³săraci îi aveți cu voi înșivă, și

ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτοὺς εὖ ποιῆσαι; ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε
 3752 2309 1410 846 2095 4160 1473 1161 3756 3842
 când vreți, le puteți lor ²bine; ¹face ⁴pe mine ³dar ⁵nu ⁷totdeauna.

ἔχετε. 8 Ὁ ἔσχεν αὕτη ἐποίησεν; προέλαβεν μυρία μου
 2192 3739 2192 3778 4160 4301 3462 3450
⁶mă aveți ³ce ⁴a putut; ¹Ea ²a făcut ⁵mai dinainte ³mi-a miruit ⁴mie

τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. 9 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου
 3588 4983 1519 3588 1780 281 3004 5213 3699
 corpul pentru înmormântare. Adevărat vă spun vouă: Oriunde

ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ
 1437 2784 3588 2098 3778 1519 3650 3588 2889 2532 3739
 va fi predicată Evanghelia aceasta în toată lumea, ²și

ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

4160 3778 2980 1519 3422^a 846

³ce a făcut ⁴ea ¹se va vorbi spre amintirea ei.

10 Καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα,

2532 3588 2455 3588 2469 1520 3588 1427

Și Iuda, Iscarioteanul, unul dintre cei doisprezece,

ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῶ αὐτὸν αὐτοῖς. 11 Οἱ δὲ

565 4314 3588 749 2443 3860 846 846 3588 1161

s-a dus la marii preoți, ca să-*l* predea pe el lor. ²ei, ¹Dar

ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι; καὶ

191 5463 2532 1861 846 694^b 1325 2532

auzind, s-au bucurat, și *i*-au promis lui arginți să-*i* dea; și

ἐξήτει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παραδῶ.

2212 4459 2122 846 3860

el căuta cum, la un moment oportun, pe el să-*l* predea.

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ Πάσχα

2532 3588 4413 2250 3588 106 3753 3588 3957

Și ²dintâi ¹în ziua a Azimelor, când mielul pascal,

^a 14:9 in memoriam

^b 14:11 bani

ἔθουον, λέγουσιν αὐτῶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες
 2380^a 3004 846 3588 3101 846 4226 2309 565
 se imolează *i*-au zis lui discipolii lui: Unde vrei să ne ducem

ἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγης τὸ Πάσχα? **13** Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν
 2090 2443 5315 3588 3957 2532 649 1417 3588
 să-ți pregătim ca să mănânci Pesachul? Și el a trimis doi dintre

μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει
 3101 846 2532 3004 846 5217 1519 3588 4172 2532 528
 discipolii săi, și *le*-a zis lor: Duceți-vă în oraș, și ²veți întâlni

ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων; ἀκολουθήσατε αὐτῶ, **14** καὶ
 5213 444 2765 5204 941 190 846 2532
¹voi ³un om ⁵un urci^or ⁶cu apă; ⁴ducând urmați-*i* lui, și

ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἶπατε τῶ οἰκοδεσπότη ὅτι Ὁ διδάσκαλος
 3699 1437 1525 3004 3588 3617 3754 3588 1320
 unde va intra, spuneți proprietarului casei : Învățătorul

λέγει: Ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ Πάσχα μετὰ τῶν
 3004 4226 1510 3588 2646^b 3699 3588 3957 3326 3588
 zice: Unde este camera de oaspeți, unde ²Pesachul ³cu

μαθητῶν μου φάγω? **15** Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγειον
 3101 3450 5315 2532 846 5213 1166 508^c
⁴discipolii ⁵mei? ¹pot mânca Și acesta ²vouă ¹vă va arăta o cameră de sus

μέγα ἐστρωμένον ἔτοιμον; ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν. **16** Καὶ ἐξῆλθον
 3173 4766 2092 1563 2090 1473 2532 1831
 mare, așternută gata; acolo să pregătiți pentru noi. Și ³au plecat

^a 14:12 a înjunghia pentru sacrificiu
^b 14:14 camera pentru musafiri
^c 14:15 cameră pe acoperișul plan al casei

οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὔρον καθὼς
 3588 3101 846 2532 2064 1519 3588 4172 2532 2147 2531
¹discipolii ²lui și au intrat în oraș, și au găsit așa cum

εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ Πάσχα.
 3004 846 2532 2090 3588 3957
 el le spusese lor, și au pregătit Pesachul.

17 Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. **18** Καὶ
 2532 3798 1096 2064 3326 3588 1427 2532
 Și ²seară, ¹când s-a făcut el a venit cu cei doisprezece. Și

ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ἄμην λέγω
 345 846 2532 2068 3004 3588 2424 281 3004
²erau la masă ¹când ei și mâncau, a zis Isus: Adevărat vă spun

ὅτι, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ.
 5213 3754 1520 1537 4771 3860 1473 3588 2068 3326 1473
 vouă : Unul dintre voi, ⁵mă va trăda ⁶pe mine. ¹cel ²măncând ³cu ⁴mine,

19 Οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἰς καθ' εἷς,
 3588 1161 756 3076 2532 3004 846 1520 2596 1520
²ei ¹Dar au început să se întristeze, și să-i zică lui unul după altul:

Μήτι ἐγώ? Καὶ ἄλλος, Μήτι ἐγώ? **20** Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
 3385^a 1473 2532 243 3385 1473 3588 1161 611 3004
 Desigur, nu eu? Și altul: Desigur, nu eu? Dar răspunzând, le-a zis

αὐτοῖς, Εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς
 846 1520 1537 3588 1427 3588 1686 3326 1473 1519
 lor: Unul dintre cei doisprezece, cel care înmoaie cu mine în

^a 14:19 Totuși, nu

τὸ τρυβλίον. **21** Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς
 3588 5165^a 3588 3303 5207 3588 444 5217 2531
 castron. Într-adevăr, Fiul omului se duce, după cum

γέγραπται περὶ αὐτοῦ; οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς
 1125 4012 846 3759 1161 3588 444 1565 1223 3739 3588 5207
 este scris despre el; vai dar de omul acela prin care Fiul

τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται; καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ
 3588 444 3860 2570 1510 846 1487 3756 1080 3588
 omului este trădat; bine ar fi pentru el, dacă nu s-ar fi născut

ἄνθρωπος ἐκεῖνος.
 444 1565
 omul acela.

22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον
 2532 2068 846 2983 3588 2424 740
 Și pe când mâncau ei, a luat Isus o pâine,

εὐλόγησας ἔκλασεν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε;
 2127 2806 2532 1325 846 2532 3004 2983 5315
 a binecuvântat, a frânt-o, și le-a dat-o lor, și a zis: Luați, mâncați;

τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. **23** Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον εὐχαριστήσας
 3778 1510 3588 4983 3450 2532 2983 3588 4221 2168
 acesta este corpul meu. Și luând paharul, a mulțumit,

ἔδωκεν αὐτοῖς; καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. **24** Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό
 1325 846 2532 4095 1537 846 3956 2532 3004 846 3778
 l-a dat lor; și au băut ²din ³el. ¹toți Și le-a zis lor: Acesta

ἐστιν τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν
 1510 3588 129 3450 3588 3588 2537 1242 3588 4012 4183
 este sângele meu, al ²nou, ¹legământului ³cel ⁵pentru ⁶mulți.

^a 14:20 oală, tavă

ἐκχυνόμενον. **25** Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πῖω
 1632 281 3004 5213 3754 3765 3756 3361 4095
⁴vărsându-se Adevărat vă spun vouă : Nu mai, ²nicidecum ³nu ¹voi bea,

ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ
 1537 3588 1081^a 3588 288 2193 3588 2250 1565 3752 846
 din produsul viței de vie, până în ziua aceea, când pe el

πῖνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
 4095 2537^b 1722 3588 932 3588 2316
 îl voi bea nou în regatul lui Dumnezeu.

26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν
 2532 5214^c 1831 1519 3588 3735 3588
 Și după ce au cântat psalmi au ieșit spre Muntele

Ἐλαιῶν.

1636

Măslinilor.

27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν
 2532 3004 846 3588 2424 3754 3956 4624^d 1722
 Și ²le-a zis ³lor ¹Isus : Toți vă veți indigna de

ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ; ὅτι γέγραπται, Πατάξω τὸν ποιμένα,
 1473 1722 3588 3571 3778 3754 1125 3960 3588 4166
 mine în noaptea aceasta; pentru că este scris: Voi lovi păstorul,

καὶ διασκορπισθῆσεται τὰ πρόβατα. **28** Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγεροθῆναί με,
 2532 1287 3588 4263^e 235 3326 3588 1453 1473
 și vor fi împrăștiate oile. Dar, după învierea mea,

^a 14:25 fructul, rodul

^b 14:25 într-un fel nou, cum nu a fost până acum

^c 14:26 Immuri de preamărire: Ps. 111-113; 115-117

^d 14:27 sau: vă veți scandaliza

^e 14:27 Zah. 13:7

προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. **29** Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη
 4254 4771 1519 3588 1056 3588 1161 4074 5346
 voi merge înaintea voastră în Galileea. Dar Petru i-a zis

αὐτῷ, Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. **30** Καὶ λέγει
 846 2532 1487 3956 4624 235 3756 1473 2532 3004
 lui: Chiar dacă toți se vor indigna, totuși ²nu. ¹eu Și ²i-a zis

αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄμην λέγω σοι, ὅτι σὺ σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ
 846 3588 2424 281 3004 4771 3754 4771 4594 1722 3588 3571
³lui: ¹Isus Adevărat îți spun ție, că tu astăzi, în noaptea

ταύτη, πρὶν ἢ δις ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς ἀπαρνήση
 3778 4250 2228 1364 220 5455 5151 533
 aceasta, înainte ca ³de două ori, ²cocoșul ¹să cânte de trei ori mă vei nega

με. **31** Ὁ δὲ ἐκπερισσοῦ ἔλεγεν μᾶλλον, Ἐάν με δέη
 1473 3588 1161 4053 3004^a 3123^b 1437 1473 1163
 pe mine. Dar peste măsură el susținea mai mult: Dacă eu ar trebui

συναποθανεῖν σοι, οὐ μί σε ἀπαρνήσωμαι. Ὡσαύτως
 4880 4771 3756 3361 4771 533 5615
 să mor împreună cu tine, nicidecum nu ²pe tine. ¹te voi nega ²la fel

δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.
 1161 2532 3956 3004
¹Dar ⁴și ⁵toți *ceilalți*. ³au spus

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ; καὶ
 2532 2064 1519 5564^c 3739 3588 3686 1068 2532
 Și au venit într-un loc cu numele Ghetsemane; și

^a 14:31 declara

^b 14:31 cu mai mare siguranță

^c 14:32 domeniu, proprietate

λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίσατε ὧδε, ἕως προσεύξωμαι. **33** Καὶ
 3004 3588 3101 846 2523 5602 2193 4336 2532
 el a zis discipolilor săi: Așezați-vă aici, până mă voi ruga. Și

παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ
 3880 3588 4074 2532 2385 2532 2491 3326 1438 2532
 a luat pe Petru și Iacov și Ioan cu el însuși, și

ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. **34** Καὶ λέγει αὐτοῖς,
 756 1568 2532 85 2532 3004 846
 a început să se înspăimânte și să se neliniștească. Și le-a zis lor:

Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου; μείνατε ὧδε καὶ
 4036 1510 3588 5590 3450 2193 2288 3306 5602 2532
⁴foarte întristat, ³este ¹Sufletul ²meu până la moarte; rămâneți aici și

γοηγορεῖτε. **35** Καὶ προσελθὼν μικρόν, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς,
 1127 2532 4334 3398^a 4098 1909 3588 1093
 vegheați. Și ²mergând mai departe, ¹un pic a căzut la pământ,

καὶ προσήχητο ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα.
 2532 4336 2443 1487 1415 1510 3928 575 846 3588 5610
 și se ruga ca, dacă ²cu puțină, ¹este să treacă de el ora.

36 Καὶ ἔλεγεν, Ἀββᾶ, ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι. Παρένεγκε
 2532 3004 5 3588 3962 3956 1415 4771 3911
 Și zicea: Abba, Tată, totul este cu puțină ție. Îndepărtează

τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο; ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί
 3588 4221^b 575 1473 3778 235 3756 5101 1473 2309 235 5101
 paharul ²de la ³mine; ¹acesta totuși, nu ce ²eu, ¹vreau ci ce vrei

^a 14:35 puțin

^b 14:36 potir, cupa

σύ. 37 Καὶ ἔρχεται καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ
 4771 2532 2064 2532 2147 846 2518 2532 3004 3588
 tu. Şi a venit şi i-a găsit pe ei dormind, şi i-a zis lui

Πέτρω, Σίμων, καθεύδεις? Οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορήσαι?
 4074 4613 2518 3756 2480 1520 5610 1127
 Petru: Simon, dormi? nu ai fost în stare o singură oră să veghezi?

38 Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Τὸ
 1127 2532 4336 2443 3361 1525 1519 3986 3588
 Vegheați și rugați-vă, ca să nu intrați în tentație.

μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 39 Καὶ πάλιν
 3303 4151 4289 3588 1161 4561 772 2532 3825
²este într-adevăr ¹Spiritul dornic, dar carnea este slabă. Şi iarăși

ἀπελθὼν προσηύξατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν. 40 Καὶ ὑποστρέψας
 565 4336 3588 846 3056 3004 2532 5290
 ducându-se s-a rugat, ²același ³cuvânt. ¹zicând Şi întorcându-se,

εὔρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας; ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
 2147 846 3825 2518 1510 1063 3588 3788 846
 i-a găsit pe ei iarăși dormind; ⁴erau ¹căci ²ochii ³lor

βεβαρημένοι, καὶ οὐκ ἤδεισαν τί αὐτῷ ἀποκριθῶσιν. 41 Καὶ ἔρχεται τὸ
 916 2532 3756 1492 5101 846 611 2532 2064 3588
 îngreuiati, și nu știau ce lui să-i răspundă. Şi a venit a

τρίτον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε.
 5154 2532 3004 846 2518 3063 2532 373
 treia oară, și le-a zis lor: Dormiți mai departe și vă repauzați.

Ἀπέχει; ἦλθεν ἡ ὥρα; ἰδοὺ, παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς
 568^a 2064 3588 5610 3708 3860 3588 5207 3588 444 1519 3588
 Destul; a venit ora; iată, este predat Fiul omului în

^a 14:41 Suficient

χειρας τῶν ἀμαρτωλῶν. 42 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν; ἰδοῦ, ὁ παραδιδούς
 5495 3588 268 1453 71 3708 3588 3860^a
 mâinile păcătoșilor. Sculați-vă, să mergem; iată, cel predându-*mă*

με ἤγγικεν.
 1473 1448
 pe mine sa apropiat.

43 Καὶ εὐθέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰούδας, εἷς
 2532 2112 2089 846 2980 3854 2455 1520
 Și imediat, pe când el vorbea, a venit Iuda, unul

ὧν τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ
 1510 3588 1427 2532 3326 846 3793 4183 3326 3162 2532
 dintre cei doisprezece, și cu el o mulțime mare cu săbii și

ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων.
 3586^b 3844 3588 749 2532 3588 1122 2532 3588 4245
 lănci, de la marii preoți și de la scribi și de la mai-bătrâni.

44 Δεδώκει δὲ ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς, λέγων, Ὅν
 1325 1161 3588 3860 846 4953 846 3004 3739
⁵le dăduse ¹Dar ²cel ³predându-*l* ⁴pe el un semn lor, zicând: Pe care

ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν; κρατήσατε αὐτόν, καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς.
 302 5368 846 1510 2902 846 2532 520 806^c
 îl voi săruta, acela este; apucați-*l* pe el, și duceți-*l* escortându-*l*.

45 Καὶ ἔλθῶν, εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει αὐτῷ, Ῥαββί, Ῥαββί; καὶ
 2532 2064 2112 4334 846 3004 846 4461 4461 2532
 Și venind, imediat s-a dus la el, zicând lui: Rabi, Rabi; și

^a 14:42 a preda unei autorități

^b 14:43 lit: lemn; adică arme din lemn (sulite, ciomege, bâte)

^c 14:44 sigur; a însoți un deținut pentru a-l împiedica să fugă.

κατεφίλησεν αὐτόν. **46** Οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ
 2705 846 3588 1161 1911 1909 846 3588 5495 846 2532
 l-a sărutat pe el. ²ei ¹Dar au pus pe el mâinile lor, și

ἐκράτησαν αὐτόν. **47** Εἷς δὲ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν
 2902 846 1520 1161 5100 3588 3936 4685 3588
 l-au prins pe el. Unul însă dintre cei care stăteau alături, scoțând

μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ
 3162 3817 3588 1401 3588 749 2532 851 846 3588
 sabia, a lovit servul marelui preot, și i-a tăiat lui

ὠτίον. **48** Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ὡς ἐπὶ
 5621 2532 611 3588 2424 3004 846 5613 1909
 urechea. Și luând cuvântul, Isus le-a zis lor: ²ca ³împotriva

ληστήν ἐξήλθετε μετὰ μαχαρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με?
 3027 1831 3326 3162 2532 3586^a 4815 1473
⁴unui răufăcător ¹Ați ieșit cu săbii și lănci, să mă prindeți pe mine?

49 Καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ
 2596 2250 1510 4314 4771 1722 3588 2411 1321 2532
 În fiecare zi am fost la voi ²în ³templu, ¹învățându-vă și

οὐκ ἐκρατήσατέ με; ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.
 3756 2902 1473 235 2443 4137 3588 1124
 nu m-ați arestat pe mine; dar *aceasta*, ca să se împlinească Scripturile.

50 Καὶ ἀφέντες αὐτὸν πάντες ἔφυγον.
 2532 863^b 846 3956 5343
 Și părăsindu-l pe el, toți au fugit.

^a 14:48 lit: lemn

^b 14:50 abandonându-l

51 Καὶ εἷς τις νεανίσκος ἠκολούθησεν αὐτῷ, περιβεβλημένος
 2532 1520 5100 3495 190 846 4016
 Și un anumit tânăr îl urma pe el, îmbrăcat

σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ. Καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι; 52 ὁ
 4616^a 1909 1131 2532 2902 846 3588 3495 3588
 cu o învelitoare pe corpul nud. Și l-au prins pe el tinerii; ²el,

δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.
 1161 2641 3588 4616 1131^b 5343 575 846
¹dar lăsând învelitoarea, ²nud ¹a fugit de la ei.

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα; καὶ συνέρονται
 2532 520 3588 2424 4314 3588 749 2532 4905
 Și ei l-au dus pe Isus la marele preot; și s-au adunat

αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς.
 846 3956 3588 749 2532 3588 4245 2532 3588 1122
 la el toți marii preoți și mai-bătrânii și scribii.

54 Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς
 2532 3588 4074 575 3113 190 846 2193 2080 1519
 Și Petru ²de ³departe ¹l-a urmat pe el până înăuntru în

τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως; καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν,
 3588 833 3588 749 2532 1510 4775 3326 3588 5257
 curtea marelui preot; și era șezând împreună cu slujitorii,

καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. 55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ
 2532 2328 4314 3588 5457 3588 1161 749 2532 3650 3588
 și încălzindu-se la foc. Dar marii preoți și tot

^a 14:51 giulgiu, pânză de in subțire

^b 14:52 neîmbrăcat

συνέδριον ἐξήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατῶσαι
 4892 2212 2596 3588 2424 3141 1519 3588 2289
 sanhedrinul căutau împotriva lui Isus mărturie, ca să-l ucidă

αὐτόν; καὶ οὐχ εὗρισκον. **56** Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ’
 846 2532 3756 2147 4183 1063 5576 2596
 pe el; și nu găseau. ²mulți ¹Căci mărturiseau fals împotriva

αὐτοῦ, καὶ ἴσα αἰ μαρτυρία οὐκ ἦσαν. **57** Καὶ τινες ἀναστάντες
 846 2532 2470 3588 3141 3756 1510 2532 5100 450
 lui, totuși ⁴deoptrivă. ¹mărturiile ²nu ³erau Și unii sculându-se,

ἐψευδομαρτύρουν κατ’ αὐτοῦ, λέγοντες **58** ὅτι Ἕμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ
 5576 2596 846 3004 3754 1473 191 846
 mărturiseau fals împotriva lui, zicând : Noi l-am auzit pe el

λέγοντος ὅτι Ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, καὶ
 3004 3754 1473 2647 3588 3485 3778 3588 5499 2532
 zicând : Eu voi distruge templul acesta făcut de mâini, și

διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. **59** Καὶ οὐδὲ οὕτως
 1223 5140 2250 243 886 3618 2532 3761 3779
 în trei zile ²altul ³nefăcut de mâini. ¹voi construi Și nici așa

ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. **60** Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς
 2470 1510 3588 3141 846 2532 450 3588 749
 deoptrivă nu era mărturia lor. Și ridicându-se marele preot

εἰς μέσον ἐπηρώτησεν τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν? Τί οὗτοί
 1519 3319 1905 3588 2424 3004 3756 611 3762 5101 3778
 în mijloc, a întrebat pe Isus, zicând: Nu răspunzi nimic? Ce aceștia

σου καταμαρτυροῦσιν? **61** Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο.
 4771 2649 3588 1161 4623 2532 3762 611
²ta? ¹mărturisesc împotriva ²el ¹Dar tăcea, și ²nimic. ¹nu răspundea

Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπιρώτα αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ
 3825 3588 749 1905 846 2532 3004 846 4771 1510
 Din nou marele preot *l-a* întrebă pe el, și *i-a* zis lui: ²tu ¹Esti

ὁ χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ? **62** Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγὼ
 3588 5547 3588 5207 3588 2128^a 3588 1161 2424 3004 1473
 Cristosul, Fiul celui Binecuvântat? Dar Isus a zis: Eu

εἶμι. Καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς
 1510 2532 3708 3588 5207 3588 444 1537 1188 2521 3588
 sunt. Și veți vedea Fiul omului ²la ³dreapta ¹șezând

δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. **63** Ὁ δὲ
 1411^b 2532 2064 3326 3588 3507 3588 3772 3588 1161
 Puterii, și venind cu norii cerului. Dar

ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει, Τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν
 749 1284 3588 5509^c 846 3004 5101 2089 5532 2192
 marele preot rupându-și hainele lui, a zis: Ce mai nevoie avem

μαρτύρων? **64** Ἠκούσατε τῆς βλασφημίας; τί ὑμῖν φαίνεται? Οἱ δὲ
 3144 191 3588 988 5101 5213 5316 3588 1161
 de martori? Ați auzit blasfemia; ce ²vouă? ¹vi se pare ⁴însă

πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἔνοχον θανάτου. **65** Καὶ ἤρξαντό
 3956 2632 846 1510 1777 2288 2532 756
³Toți *l-au* condamnat pe el că este vinovat de moarte. Și au început

τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ
 5100 1716 846 2532 4028 3588 4383 846 2532
 unii să-*l* scuipe pe el, și să-*i* acopere fața lui, și

^a 14:61 adică: Fiul lui YHWH

^b 14:62 adică: șezând la dreapta lui YHWH

^c 14:63 gr. chiton: îmbrăcăminte ce constă dintr-o tunică (cămașă) din in sau lână care se purta direct pe piele.

κολαφίζειν αὐτόν, καὶ λέγειν αὐτῷ, Προφήτευσον; καὶ οἱ ὑπηρεταί
 2852^a 846 2532 3004 846 4395 2532 3588 5257
 să-l pumnească pe el, și să-*i* zică lui: Profețește; și slujitorii

ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον.

4475 846 906
³la pământ. ²pe el ¹l-au luat

66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται μία τῶν
 2532 1510 3588 4074 1722 3588 833 2736 2064 1520 3588
 Și fiind Petru ²în ³curte, ¹jos a venit una dintre

παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, **67** καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμοαινόμενον,
 3814 3588 749 2532 3708 3588 4074 2328
 slujnicele marelui preot, și văzându-*l* pe Petru încălzindu-se,

ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει, Καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ ἦσθα.
 1689 846 3004 2532 4771 3326 3588 3479 2424 1510
 s-a uitat la el zicând: Și tu ²cu ⁴nazarineanul. ³Isus ¹era*i*

68 Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων, Οὐκ οἶδα, οὐδὲ ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις.
 3588 1161 720 3004 3756 1492 3761 1987 5101 4771 3004
²el ¹Dar a negat, zicând: Nu știu, nici nu înțeleg ce ²tu. ¹zici

Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον; καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. **69** Καὶ ἡ
 2532 1831 1854 1519 3588 4259 2532 220 5455 2532 3588
 Și a ieșit afară în fața curții; și cocoșul a cântat. Și

παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν
 3814 3708 846 3825 756 3004 3588 3936
 slujnica văzându-*l* pe el, din nou a început să spună celor care stăteau acolo

ὅτι Οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. **70** Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. Καὶ μετὰ μικρὸν
 3754 3778 1537 846 1510 3588 1161 3825 720 2532 3326 3398
 : Acesta ²dintre ³ei. ¹este ²el ¹Dar iarăși a negat. Și după puțin,

^a 14:65 a lovi cu pumnul

πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ;
 3825 3588 3936 3004 3588 4074 230 1537 846 1510
 din nou cei stând acolo au zis lui Petru: Cu adevărat ²dintre ³ei ¹ești;

καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. 71 Ὁ δὲ
 2532 1063 1057 1510 2532 3588 2981^a 4771 3662^b 3588 1161
⁵și ⁴căci ⁷galileean, ⁶tu ești și vorbirea ta este la fel. El însă

ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνῦναι ὅτι Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον
 756 332 2532 3660 3754 3756 1492 3588 444
 a început să *susțină sub* blesteme și să jure : Nu cunosc pe omul

τοῦτον ὃν λέγετε. 72 Καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. Καὶ
 3778 3739 3004 2532 1537 1208 220 5455 2532
 acesta, despre care vorbiți. Și a doua oară ²cocoșul. ¹a cântat Și

ἀνεμίσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὃ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι
 363 3588 4074 3588 4487 3739 3004 846 3588 2424 3754
 și-a amintit Petru de vorba pe care *i-o* spuse lui Isus :

Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς, ἀπαρνήσῃ με τρίς. Καὶ
 4250 220 5455 1364 533 1473 5151 2532
 Înainte *ca* cocoșul să cânte de două ori, mă vei nega pe mine de trei ori. Și

ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

1911 2799
 a început să plângă.

^a 14:70 dialectul

^b 14:70 asemănătoare

Capitolul 15 1 Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρῶτὸ συμβούλιον
 2532 2112 1909 3588 4404 4824^a
 Și imediat în *timpul* dimineții, ²un conciliu

ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων, καὶ ὄλον
 4160 3588 749 3326 3588 4245 2532 1122 2532 3650
¹ținând marii preoți cu mai-bătrânii și cu scribii și tot

τὸ συνέδριον, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ
 3588 4892 1210 3588 2424 667^b 2532 3860 3588
 sanhedrinul, legând pe Isus, *l-au dus sub pază* și *l-au predat* lui

Πιλάτῳ. 2 Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
 4091 2532 1905 846 3588 4091 4771 1510 3588 935 3588
 Pilat. Și *l-a interogat* pe el Pilat: Tu ești regele

Ἰουδαίων? Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ, Σὺ λέγεις. 3 Καὶ κατηγοροῦν
 2453 3588 1161 611 3004 846 4771 3004 2532 2723
 iudeilor? ²el, ¹Dar răspunzând, *i-a zis* lui: Tu o spui. Și îl acuzau

αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά; 4 ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτόν,
 846 3588 749 4183 3588 1161 4091 3825 1905 846
 pe el marii preoți de multe; Dar Pilat *iarăși l-a interogat* pe el,

λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν? Ἴδε, πόσα σου καταμαρτυροῦσιν. 5 Ὁ δὲ
 3004 3756 611 3762 3708 4214 4771 2649 3588 1161
zicând: Nu răspunzi nimic? Iată, câte ta mărturisesc împotriva Dar

Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδέν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον.
 2424 3765 3762 611 5620 2296 3588 4091
 Isus nu a mai ²nimic, ¹răspuns astfel că se mira Pilat.

^a 15:1 consfătuire, consultare, consiliere
^b 15:1 *l-au escortat*

6	Κατὰ	δὲ	ἐορτὴν	ἀπέλευεν	αὐτοῖς	ἕνα	δέσμιον,	ὄνπερ
	2596	1161	1859	630	846	1520	1198	3746
	La	însă	sărbătoare	el elibera	lor	un	deținut,	pe care
ἤπουντο.	7	Ἦν	δὲ	ὁ	λεγόμενος	Βαραββᾶς	μετὰ	τῶν
154		1510	1161	3588	3004	912	3326	3588
il cereau ei.	⁵ era	¹ Dar	² cel	³ numit	⁴ Baraba,	⁷ împreună	cu	⁸ cei
συστασιαστών	δεδεμένους,	οἵτινες	ἐν	τῇ	στάσει	φόνον	πεποιήκεισαν.	
4955 ^a		1210	3748	1722	3588	4714	5408	4160
⁹ răsculați,	⁶ arestat	care,	într-o	revoltă,	² o crimă.	¹ comiseseră		
8	Καὶ	ἀναβοήσας	ὁ	ὄχλος	ἤρξατο	αἰτεῖσθαι	καθὼς	αἰεὶ
	2532	310	3588	3793	756	154	2531	104
Și	suindu-se,		mulțimea	a început	să-i ceară	să le facă	cum	mereu
ἐποίει	αὐτοῖς.	9	Ὁ	δὲ	Πιλάτος	ἀπεκρίθη	αὐτοῖς,	λέγων,
4160	846	3588	1161	4091	611	846	3004	2309
le făcea	lor.		Dar	Pilat	le-a răspuns	lor,	zicând:	Vreți
ἀπολύσω	ὑμῖν	τὸν	βασιλέα	τῶν	Ἰουδαίων?	10	Ἐγίνωσκεν	γὰρ
630	5213	3588	935	3588	2453		1097 ^b	1063
să vă eliberez	vouă	pe	regele	iudeilor?	² el remarcase,	¹ Căci	că	
διὰ	φθόνον	παραδεδώκεισαν	αὐτὸν	οἱ	ἀρχιερεῖς.	11	Οἱ	δὲ
1223	5355		3860	846	3588	749	3588	1161
din invidie	² il predaseră	³ lui.	¹ marii	preoți	Dar	marii	preoți	
ἀνέσεισαν	τὸν	ὄχλον,	ἵνα	μᾶλλον	τὸν	Βαραββᾶν	ἀπολύσῃ	αὐτοῖς.
383	3588	3793	2443	3123	3588	912	630	846
au agitat	mulțimea,	ca	mai	degrabă	pe	Baraba	să-l elibereze	lor.

^a 15:7 companioni de insurecție

^b 15:10 el și-a dat seama

12 Ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς, Τί οὖν θέλετε
 3588 1161 4091 611 3825 3004 846 5101 3767 2309
²însă ¹Pilat răspunzând din nou, *le-a zis* lor: ²ce ¹Atunci vreți

ποιήσω ὄν λέγετε βασιλέα τῶν Ἰουδαίων? 13 Οἱ δὲ πάλιν
 4160 3739 3004 935 3588 2453 3588 1161 3825
 să fac *cu cel, care îl numiți* rege al iudeilor? ²ei ¹Dar iarăși

ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν. 14 Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς, Τί γὰρ
 2896 4717 846 3588 1161 4091 3004 846 5101 1063
 au strigat: *Crucifică-l* pe el. ²însă ¹Pilat *le-a zis* lor: ²ce ¹Dar

κακὸν ἐποίησεν? Οἱ δὲ περισσotέρως ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν. 15 Ὁ
 2556 4160 3588 1161 4057 2896 4717 846 3588
 rău a comis? Ei însă mai tare strigau: *Crucifică-l* pe el.

δὲ Πιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν
 1161 4091 1014 3588 3793 3588 2425^a 4160 630
 Dar Pilat vrând mulțimii ²satisfacție, ¹să facă *le-a eliberat*

αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν; καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν, φραγελλώσας, ἵνα
 846 3588 912 2532 3860 3588 2424 5417 2443
 lor pe Baraba; și *l-a dat* pe Isus, după ce *l-a flagelat*, ca

σταυρωθῆ.

4717

să fie crucificat.

16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτόν ἕσω τῆς αὐλῆς, ὃ ἐστὶν
 3588 1161 4757 520 846 2080 3588 833 3739 1510
 însă Soldații *l-au dus* pe el în curtea care este

^a 15:15 pe plac, o favoare, o îndestulare

πρατωρίον, καὶ συγκαλοῦσιν ὄλην τὴν σπειραν. **17** Καὶ ἐνδύουσιν
 4232^a 2532 4779 3650 3588 4686 2532 1746
 pretoriul, și au chemat laolaltă toată cohorta. Și l-au îmbrăcat

αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον
 846 4209^b 2532 4060 846 4120 174
 pe el într-o mantie purpurie, și ⁴i-au pus-o ⁵lui, ¹împletind ³de spini,

στέφανον, **18** καὶ ἤρξαντο ἀσπάξεσθαι αὐτόν, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς
 4735^c 2532 756 782 846 5463^d 3588 935
²o coroană și au început să-l salute pe el: Salut, Regele

τῶν Ἰουδαίων; **19** καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ, καὶ
 3588 2453 2532 5180 846 3588 2776 2563 2532
 iudeilor; și îi loveau ²lui ¹capul cu o trestie, și

ἐνέπτυν αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. **20** Καὶ
 1716 846 2532 5087 3588 1119 4352 846 2532
 îl scuipau pe el, și punându-se pe genunchi, se închinau lui. Și

ὄτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν, καὶ
 3753 1702 846 1562 846 3588 4209 2532
 după ce și-au bătut joc de el, i-au dezbrăcat lui haina purpurie, și

ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια.
 1746 846 3588 2440 3588 2398
 i-au îmbrăcat ²lui ¹hainele proprii.

Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. **21** Καὶ
 2532 1806 846 2443 4717 846 2532
 Și l-au dus afară pe el ca să-l crucifice pe el. Și

^a 15:16 reședința oficială a procuratorului, sala în care pretorul își exercita funcțiile judecătorești.

^b 15:17 togă, hlamidă

^c 15:17 cunună

^d 15:18 lit: bucură-te; ca formulă de salut

ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναϊον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ,
29^a 3855 5100 4613 2956 2064 575 68

au constrâns pe un trecător, un Simon, un cirenian, venind de la câmp,

τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ρούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.
3588 3962 223 2532 4504 2443 142 3588 4716 846

tatăl lui Alexandru și a lui Rufus, ca să ducă crucea lui.

22 Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὃ ἐστὶν μεθερμηνεύμενον,
2532 5342 846 1909 1115 5117 3739 1510 3177

Și l-au dus pe el la ²Golgota, ¹locul care este tradus:

Κρανίου Τόπος. **23** Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον;
2898 5117 2532 1325^b 846 4095 4669^c 3631

²craniului. ¹Locul Și i-au dat lui să bea ²condimentat cu smirnă; ¹vin

ὃ δὲ οὐκ ἔλαβεν. **24** Καὶ σταυρώσαντες αὐτόν, διαμερίζονται
3588 1161 3756 2983 2532 4717 846 1266

dar nu l-a luat. Și *după ce* l-au crucificat pe el, au împărțit între ei

τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτά, τίς τί ἄρῃ. **25** Ἦν δὲ
3588 2440 846 906^d 2819 1909 846 5101 5101 142 1510 1161

hainele lui, hotărând prin sorți peste ele, cine ce să ia. ²era ¹Dar

ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. **26** Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς αἰτίας
5610 5154 2532 4717 846 2532 1510 3588 1923 3588 156^e

ora trei, când l-au crucificat pe el. Și era o inscripție cu acuzația

αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. **27** Καὶ σὺν αὐτῷ
846 1924 3588 935 3588 2453 2532 4862 846

lui scrisă pe ea: Regele iudeilor. Și împreună cu el

^a 15:21 silit, forțat, obligat

^b 15:23 oferit

^c 15:23 vin amestecat cu mirodenii

^d 15:24 lit: aruncând *un zar*

^e 15:26 cauza, motivul condamnării

σταυροῦσιν δύο ληστάς, ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἓνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ.
 4717 1417 3027 1520 1537 1188 2532 1520 1537 2176 846
 au crucificat doi hoți, unul la dreapta și unul la stânga lui.

28 Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ λέγουσα, Καὶ μετὰ ἀνόμων
 2532 4137 3588 1124 3588 3004 2532 3326 459
 Și s-a împlinit Scriptura, care zice: Și ²cu ³cei nelegiuîți.

ἐλογίσθη. **29** Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινουῦντες
 3049^a 2532 3588 3899 987^b 846 2795
¹a fost socotit Și trecătorii îl blasfemiau pe el, clătînând

τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, Οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναόν, καὶ
 3588 2776^c 846 2532 3004 3758 3588 2647 3588 3485 2532
 capetele lor, și zicând: Pfui, tu care distrugi templul, și

ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, **30** σῶσον σεαυτόν, καὶ κατάβα ἀπὸ
 1722 5140 2250 3618 4982 4572 2532 2597 575
 în trei zile îl edifica, salvează-te pe tine însuși, și coboară de pe

τοῦ σταυροῦ. **31** Ὅμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους
 3588 4716 3668 2532 3588 749 1702 4314 240
 cruce. La fel și marii preoți îl batjocureau între olaltă,

μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτόν οὐ
 3326 3588 1122 3004 243 4982 1438 3756
 împreună cu scribii, spunând: Pe alții i-a salvat, pe sine însuși nu

δύναται σῶσαι. **32** Ὁ χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω
 1410 4982 3588 5547 3588 935 3588 2474 2597
 se poate salva. Cristosul, regele lui Israel să se coboare

^a 15:28 Is. 53:12

^b 15:29 insultau

^c 15:29 dând din cap

νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεῦσωμεν αὐτῶ. Καὶ οἱ
 3568 575 3588 4716 2443 3708 2532 4100 846 2532 3588
 acum de pe cruce, ca să vedem și să credem lui. Și cei

συνεσταυρωμένοι αὐτῶ ὠνείδιζον αὐτόν.
 4957 846 3679 846
 crucificați împreună cu el îl insultau pe el.

33 Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν
 1096 1161 5610 1623 4655 1096 1909 3650 3588 1093
²facându-se ¹Dar ora șase, întuneric s-a făcut peste toată țara

ἕως ὥρας ἐνάτης. **34** Καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ
 2193 5610 1766 2532 3588 5610 3588 1766 994 3588 2424 5456
 până la ora nouă. Și la ora nouă a strigat Isus cu voce

μεγάλῃ, λέγων, Ἐλωϊ, Ἐλωϊ, λυμὰ σαβαχθανι? Ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον,
 3173 3004 1682 1682^a 2982 4518 3739 1510 3177
 tare, zicând: Eloi, Eloi, lama sabactani? care este tradus:

Ὁ θεός μου, ὁ θεός μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες? **35** Καὶ
 3588 2316 3450 3588 2316 3450 1519 5101 1473 1459^b 2532
 Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, de ce m-ai părăsit? Și

τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον, Ἰδοῦ, Ἥλιαν φωνεῖ.
 5100 3588 3936 191 3004 3708 2243 5455
 unii dintre cei stând în jur, când au auzit au zis: Iată, ²pe Ilie. ¹il cheamă

36 Δραμῶν δὲ εἴς, καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους, περιθίεις τε
 5143 1161 1520 2532 1072^c 4699 3690 4060 5037
²alergând ¹Dar unul și umplând un burete cu oțet, l-a pus în jurul

^a 15:34 Dumnezeuul meu

^b 15:34 abandonat; Ps. 22:1

^c 15:36 înmuțat

καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων, Ἄφετε, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται
 2563^a 4222 846 3004 863 3708 1487 2064
 unei trestii; *i-a dat de băut* lui, zicând: Lăsați, să vedem dacă va veni

Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν. **37** Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφείξας φωνὴν μεγάλην
 2243 2507 846 3588 1161 2424 863 5456 3173
 Ilie să-*l* ia jos pe el. Dar Isus scoțând un strigăt puternic

ἐξέπνευσεν. **38** Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς
 1606 2532 3588 2665 3588 3485 4977 1519
 a expirat spiritul. Și catapeteasma templului s-a rupt în

δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. **39** Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ
 1417 575 509 2193 2736 3708 1161 3588 2760 3588
 două de sus până jos. ²când a văzut ¹Dar centurionul, care

παρεστηκώς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως κράξας ἐξέπνευσεν,
 3936 1537 1727^b 846 3754 3779 2896 1606
 stătea înaintea lui, că astfel strigând și-a expirat spiritul,

εἶπεν, Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν θεοῦ. **40** Ἦσαν
 3004 230 3588 444 3778 5207 1510 2316 1510
 a zis: Cu adevărat omul acesta ²Fiul ¹era lui Dumnezeu. ²erau

δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν καὶ Μαρία
 1161 2532 1135 575 3113 2334 1722 3739 1510 2532 3137
¹Dar ³și ⁴femei ⁶de la ⁷distanță, ⁵privind printre care erau și Maria

ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσῆ
 3588 3094 2532 3137 3588 3588 2385 3588 3398 2532 2500
 Magdalena, și Maria, ²lui ³Iacov ⁴cel ⁵mic ⁶și ⁷a lui Iose,

^a 15:36 tulpina unui stuf

^b 15:39 față în față, vizavi

μήτηρ, καὶ Σαλώμη, **41** αἱ καί, ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἠκολούθουν
 3384 2532 4539 3739 2532 3753 1510 1722 3588 1056 190

¹mama și Salome, care și, când *el* era în Galileea, îi urmaseră

αὐτῷ, καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ
 846 2532 1247 846 2532 243 4183 3588 4872 846

lui, și îi slujiseră lui, și altele, multe care se suiseră împreună cu el

εἰς Ἱεροσόλυμα.

1519 2414

la Ierusalim.

42 Καὶ ἦδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν Παρασκευή, ὁ
 2532 2235 3798^a 1096 1893 1510 3904 3739

Și ²deja ³seară, ¹când s-a făcut deoarece era ziua pregătirii, care

ἐστὶν προσάββατον, **43** ἦλθεν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων
 1510 4315 2064 2501 3588 575 707 2158

este precedentă sabbatului, a venit Iosif din Arimatia, ²cu vază,

βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ;
 1010 3739 2532 846 1510 4327 3588 932 3588 2316

¹un consilier care și el era așteptând regatul lui Dumnezeu;

τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς Πιλάτον, καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
 5111 1525 4314 4091 2532 154 3588 4983 3588 2424

el a cutezat să intre la Pilat, și a cerut corpul lui Isus.

44 Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἦδη τέθνηκεν; καὶ προσκαλεσάμενος
 3588 1161 4091 2296 1487 2235 2348 2532 4341

Dar Pilat a fost uimit că deja murise; și chemându-l la sine

τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλα ἀπέθανεν. **45** Καὶ
 3588 2760 1905 846 1487 3819 599 2532

pe centurion, l-a întrebat pe el dacă ²de mult. ¹a murit Și

^a 15:42 târziu

γνούς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. 46 Καὶ
 1097 575 3588 2760 1433 3588 4983 3588 2501 2532
 când a aflat de la centurion, a dăruit corpul lui Iosif. Și

ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καθελὼν αὐτόν, ἐνείλησεν τῇ
 59 4616 2532 2507 846 1750 3588
 după ce a cumpărat pânză de in, și l-a luat jos pe el, l-a înfășurat

σινδόνι, καὶ κατέθηκεν αὐτόν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον
 4616 2532 2698 846 1722 3419^a 3739 1510 2998
 în pânza de in și l-a pus pe el într-un cavou, care era săpat

ἐκ πέτρας; καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47 Ἡ
 1537 4073 2532 4351 3037 1909 3588 2374 3588 3419 3588
 în stâncă; și a rostogolit o piatră la intrarea cavoului.

δὲ Μαρία ἡ Μαгдаληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.
 1161 3137 3588 3094 2532 3137 2500 2334 4225 5087
 Dar Maria Magdalena și Maria *mama* lui Iose se uitau unde l-au pus.

Capitolul 16 1 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μαρία ἡ
 2532 1230 3588 4521 3137 3588
 Și după ce a trecut sabbatul, Maria

Μαгдаληνὴ καὶ Μαρία Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα,
 3094 2532 3137 2385 2532 4539 59 759^b
 Magdalena și Maria *mama* lui Iacov și Salome au cumpărat aromate,

ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. 2 Καὶ λίαν πρῶτὴ τῆς μιᾶς
 2443 2064 218 846 2532 3029 4404^c 3588 1520
 ca să vină să-l ungă pe el. Și foarte devreme, în întâia zi

^a 15:46 Cavou constând dintr-o încăpere săpată în pământ, în care se depuneau morții.

^b 16:1 mireasmă, parfum

^c 16:2 dis-de-diminează

σαββάτων	ἔρχονται	ἐπὶ	τὸ	μνημεῖον,	ἀνατείλαντος	τοῦ	ἡλίου.	3	Καὶ			
4521 ^a	2064	1909	3588	3419	393	3588	2246	2532				
a săptămâniî,	au venit	la	cavou,	la	răsăritul	soarelui.	Și					
ἔλεγον	πρὸς	ἐαυτάς,	Τίς	ἀποκυλίσει	ἡμῖν	τὸν	λίθον	ἐκ	τῆς			
3004	4314	1438	5101	617	1473	3588	3037	1537	3588			
ziceau	între	ele	înseși:	Cine	ne	va	rostogoli	nouă	piatra	de	la	
θύρας	τοῦ	μνημείου?	4	Καὶ	ἀναβλέψασα	θεωροῦσιν	ὅτι					
2374	3588	3419	2532		308	2334	3754					
intrarea	cavoului?	Și	când	și-au	ridicat	privirea	au	văzut	că			
ἀποκεκύλισται	ὁ	λίθος;	ἦν	γὰρ	μέγας	σφόδρα.	5	Καὶ	εἰσελθοῦσαι	εἰς		
617	3588	3037	1510	1063	3173	4970	2532	1525	1519			
fusese	rostogolită	piatra;	² era	¹ căci	⁴ mare.	³ foarte	Și	intrând	în			
τὸ	μνημεῖον,	εἶδον	νεανίσκον	καθήμενον	ἐν	τοῖς	δεξιοῖς,	περιβεβλημένον				
3588	3419	3708	3495	2521	1722	3588	1188	4016				
cavou,	au	văzut	un	tânăr	șezând	la	dreapta,	îmbrăcat				
στολὴν	λευκὴν;	καὶ	ἐξεθαμβήθησαν.	6	Ὁ	δὲ	λέγει	αὐταῖς,	Μὴ			
4749 ^b	3022	2532	1568	3588	1161	3004	846	3361				
într-o	stolă	albă;	și	s-au	înspăimântat.	el	Dar	le-a	zis	lor:	Nu	
ἐκθαμβεῖσθε;	Ἰησοῦν	ζητεῖτε	τὸν	Ναζαρηνὸν	τὸν	ἐσταυρωμένον;						
1568	2424	2212	3588	3479	3588	4717						
vă	înspăimântați;	² pe	Isus	¹ voi	căutați	Nazarineanul,	cel	crucificat;				
ἡγέρθη,	οὐκ	ἔστιν	ᾧδε;	ἴδε,	ὁ	τόπος	ὅπου	ἔθηκαν	αὐτόν.	7	Ἄλλ'	
1453	3756	1510	5602	3708	3588	5117	3699	5087	846	235		
a	înviat,	nu	este	aici;	iată,	locul	unde	a	fost	pus	el.	Dar

^a 16:2 lit: a sabaturilor (plural)

^b 16:5 din gr. στολή „podoabă”; Rochie largă și lungă până în pământ.

ὕπαγάγετε, εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι Προάγει
 5217 3004 3588 3101 846 2532 3588 4074 3754 4254
 duceți-vă, spuneți discipolilor lui și lui Petru că el merge înaintea

ὕμᾱς εἰς τὴν Γαλιλαίαν; ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.
 4771 1519 3588 1056 1563 846 3708 2531 3004 5213
 voastră în Galileea; acolo pe el îl veți vedea, după cum v-a spus vouă.

8 Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου; εἶχεν δὲ αὐτὰς
 2532 1831 5343 575 3588 3419 2192 1161 846
 Și ieșind, ele au fugit de la mormânt; ³erau cuprinse ¹căci ²ele

τρῶμος καὶ ἔκστασις; καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον, ἐφοβοῦντο γάρ.
 5156 2532 1611 2532 3762 3762 3004 5399 1063
 de tremur și de spaimă; și nimănui nimic nu au spus, ²se temeau. ¹căci

9 Ἀναστὰς δὲ πρῶτῃ σαββάτου
 450 1161 4404 4413 4521
²înviind ¹Dar, *dimineața* devreme, în prima zi a săptămânii,

ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ
 5316 4412 3137 3588 3094 575 3739 1544 2033
 s-a arătat mai întâi Mariei Magdalena, din care exorcizase șapte

δαμόνια. 10 Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετ' αὐτοῦ
 1140 1565 4198 518 3588 3326 846
 demoni. Ea s-a dus, dând de știre celor care ²împreună cu ³el,

γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν. 11 Κάκεινοι ἀκούσαντες ὅτι ᾤ
 1096 3996 2532 2799 2548 191 3754 2198
¹fuseseră care jaleau și plâneau. Și ei, auzind că el trăiește

καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν.
 2532 2300 5259 846 569
 și a fost văzut de ea, nu au crezut.

12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη
 3326 1161 3778 1417 1537 846 4043 5319
²după ¹Dar aceea, la doi dintre ei ²în călătorie ¹s-a arătat

ἐν ἐτέρῳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν. 13 Κάκεινοι ἀπελθόντες
 1722 2087 3444 4198 1519 68 2548 565
 în alt chip, pe când mergeau la țară. Și ei, ducându-se,

ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς; οὐδὲ ἐκείνους ἐπίστευσαν.
 518 3588 3062 3761 1565 4100
 au dat de știre celorlalți; dar nici pe ei nu i-au crezut.

14 Ὑστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἔνδεκα
 5305 345 846 3588 1733
 Mai târziu, ²erau culcați la masă, ¹pe când ei ⁴celor ⁵unsprezece,

ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν,
 5319 2532 3679 3588 570 846 2532 4641^a
³s-a arătat și i-a muștrat pentru necredința ³lor, ¹și ²duritatea inimii

ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγγεγραμένον οὐκ ἐπίστευσαν.
 3754 3588 2300 846 1453 3756 4100
⁴pentru că ⁷pe cei ce ⁸îl văzuseră ⁹pe el ¹⁰înviat. ⁵nu ⁶au crezut

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρῦσατε
 2532 3004 846 4198 1519 3588 2889 537 2784
 Și el le-a zis lor: Mergeți în ²lumea, ¹toată predicați

τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. 16 Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς
 3588 2098 3956 3588 2937 3588 4100 2532 907
 Evanghelia întregii creații. Cel crezând și botezându-se,

σωθήσεται; ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. 17 Σημεῖα δὲ τοῖς
 4982 3588 1161 569 2632 4592 1161 3588
 va fi salvat; ²cel ¹dar necrezând, va fi condamnat. ³semne ¹Dar ⁵pe cei

^a 16:14 obstinația

πιστεύσασι ταῦτα παρακολουθήσει; ἐν τῷ ὀνόματί μου δαίμονια
 4100 3778 3877 1722 3588 3686 3450 1140
⁶credincioși; ²aceste ⁴le vor însoți în Numele meu ²demoni;

ἐκβαλοῦσιν; γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς; **18** ὄφεις ἄροῦσιν; καὶ
 1544 1100 2980 2537^a 3789 142 2579
¹vor exorciza ⁴limbi ³vor vorbi ⁵noi; ⁷șerpi; ⁶vor ridica ⁸și dacă

θανάσιμον τι πῖωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάβῃ; ἐπὶ
 2286 5100 4095 3756 3361 846 984 1909
¹¹mortal, ¹⁰ceva ⁹vor bea nicidecum nu ²lor; ¹le va dăuna peste

ἄρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν, καὶ καλῶς ἔξουσιν.
 732 5495 2007 2532 2573 2192
 bolnavi ²mâinile ¹vor pune, ³și ⁵bine. ⁴vor fi

19 Ὁ μὲν οὖν κύριος, μετὰ τὸ λαλήσαι αὐτοῖς, ἀνελήφθη
 3588 3303 3767 2962 3326 3588 2980 846 353
 Deci Domnul, după ce le-a vorbit lor, a fost înălțat

εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. **20** Ἐκεῖνοι δὲ
 1519 3588 3772 2532 2523 1537 1188 3588 2316 1565 1161
 la cer, și s-a așezat la dreapta lui Dumnezeu. ²ei ¹Dar

ἐξεληθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συνεργοῦντος, καὶ τὸν
 1831 2784 3837 3588 2962 4903 2532 3588
 au ieșit predicând pretutindeni, Domnul lucră împreună cu ei, și

λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. Ἀμήν.
 3056 950 1223 3588 1872 4592 281
²cuvântul ¹confirma ³prin ⁵însoțitoare. ⁴semnele Amin.

^a 16:17 noi pentru vorbitori, deoarece nu le-au învățat